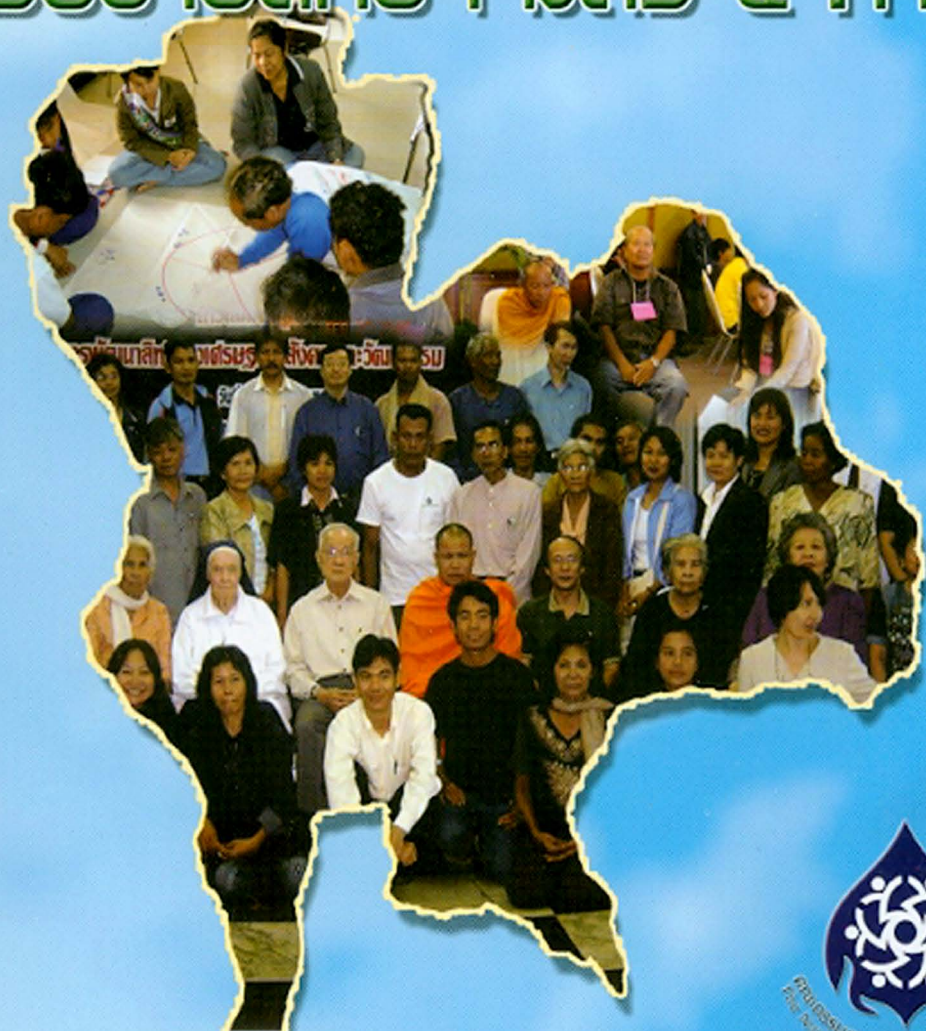

เครือข่ายสิทธิฯ มิตร ๕ ภาค

การสัมมนาแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายประชาชน
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐ
เพื่อส่งเสริมสิทธิมนุษยชนด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สรุปการสัมมนา เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อประสานความร่วมมือกับเครือข่าย ในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ISBN 978-974-94774-5-8
พิมพ์ครั้งที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๒ (ปรับปรุงใหม่)
จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม
ที่ปรึกษา คุณหญิงอัมพร มีสุข
กองบรรณาธิการ คณะอนุกรรมการด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
คณะอนุกรรมการการศึกษาและการพัฒนา
คณะอนุกรรมการด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์
ภายใต้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ประสานงานต้นฉบับ ลือศักดิ์ ปรัชญาธนกุล, กฤษณา ศรีสุวรรณ
ออกแบบปก เฉลิมชนม์ ศรีสุธรรม
จัดพิมพ์โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคาร บี ชั้น ๖-๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐
โทรศัพท์ ๐๒-๑๔๑-๓๘๐๐, ๐๒-๑๔๑-๓๙๐๐
โทรสาร ๐๒-๑๔๓-๙๕๖๔
สายด่วน ๑๓๗๗
E-mail : promotenetwork@nhrc.or.th
Website : <http://www.nhrc.or.th>
พิมพ์ที่ บริษัท ซูเปอร์ฤทธิ์ ศรีเอชัน จำกัด
โทรศัพท์ ๐๒-๕๓๐-๗๒๑๓-๔

Call No. : ๖๒ 592 .T5 ๓356 2552
Accession No. : 84
Dated : 16 ส.ค. 2556
Price : 250 -

คำนำ

สิทธิมนุษยชน หรือสิทธิความเป็นมนุษย์ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ทุกคนมีมาตั้งแต่เกิด มีความเป็นสากล ไม่สามารถถ่ายโอน เพิกถอน และไม่สามารถแบ่งแยกออกจากคนๆ นั้นได้ เป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้บุคคลมีชีวิต สิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิที่รัฐต้องให้การรับรอง และให้ความคุ้มครองไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นพลเมืองของรัฐนั้นๆ หรือไม่ก็ตาม

แม้บุคคลซึ่งอยู่ร่วมกันในสังคม จะมีความแตกต่างกันในเรื่อง ฐานะทางเศรษฐกิจ เชื้อชาติ สีผิว ศาสนา เพศ อายุ หรือแม้แต่สภาพร่างกาย แต่ทุกคนย่อมเท่าเทียมกันตามกฎหมาย ดังเช่นในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ วรรคแรก ที่ระบุว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในทางกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีกระบวนการรองรับเพื่อนำไปสู่ความเสมอภาคกันในกฎหมายตั้งแต่ระดับพื้นฐานโดยการนำความรู้ไปสู่ประชาชน ให้ได้รับรู้สิทธิหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเสมอภาคกัน และสร้างโอกาสให้ประชาชนได้มีศักยภาพที่จะสื่อสารข้อเท็จจริงของความไม่เป็นธรรมสู่กระบวนการแก้ไขให้เกิดความเป็นธรรมได้อย่างเสมอภาคกัน

คณะกรรมการด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม คณะอนุกรรมการการศึกษาและการพัฒนา คณะอนุกรรมการด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ และคณะอนุกรรมการประสานงานด้านสังคม ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เห็นความสำคัญของกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชน จึงจัดให้มีการสัมมนาระหว่างประชาชน องค์กรภาครัฐ องค์กรชุมชน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสิทธิมนุษยชน โดยให้มีการแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่ององค์ประกอบของชีวิต ปัจจัยการดำรงชีวิตและการพัฒนาสิทธิมนุษยชนที่ยั่งยืนต่อไป และด้วยความร่วมมืออย่างดียิ่งทั้งของประชาชน องค์กรส่วนท้องถิ่น องค์กรรัฐ และองค์กรเอกชน ฯลฯ จึงร่วมมือกันเป็นเครือข่ายสิทธิมนุษยชน ร่วมกันวางแนวทางในการส่งเสริม ปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชน อันจะเกิดผลให้มีวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้นในสังคมไทยต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอขอบคุณผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกท่าน ผู้ให้ข้อมูล และคณะที่นำสู่การปฏิบัติ รวมทั้งคณะทำงานทุกท่าน และหวังว่ารายงานการสัมมนาฉบับนี้คงมีประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
๑. สถานการณ์สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม	๑
๒. เรียนรู้ และเข้าใจสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน	๗
๓. การเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๑๙
๔. สรุปผลที่เกิดขึ้น	๓๕
- สรุปกระบวนการมีส่วนร่วมและสิทธิในการพัฒนา	๓๖
- เสียบจาก ๕ ภาค	๓๙
- คำมั่นสัญญา	๔๙
๕. การสะท้อนผลการสัมมนา	๕๕
- กระบวนการสัมมนา	๕๖
- เนื้อหาสาระจากการสัมมนา	๕๘
- ข้อค้นพบและบทเรียนที่ได้รับ	๖๐
- แนวทางดำเนินงานต่อไป	๖๑
ภาคผนวก	๖๓
- โครงสร้างสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อประสานความร่วมมือกับ เครือข่ายในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมและสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์	๖๔
- เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๗๑
- รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนา ๕ ภาค	๗๕
- คณะที่ปรึกษาและคณะทำงาน	๑๑๒
- คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ	๑๑๓
- ตัวอย่างแผนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	๑๑๙

๑.

สถานการณ์สิทธิ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

สถานการณ์สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

สถานการณ์ปัจจุบันของสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

แนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชน ซึ่งให้คำจำกัดความว่าสิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิของความเป็นมนุษย์ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มีมาตั้งแต่เกิด จึงถือได้ว่าสิทธิมนุษยชนมีความเป็นสากล เพราะไม่ว่าบุคคลจะเป็นคนเชื้อชาติใด มีสภาพทางร่างกาย หรือมีสภาพทางสังคม เป็นอย่างไร ทุกคนย่อมมีสิทธิในความเป็นมนุษย์อย่างเสมอภาคและเท่าเทียม

ในระบบสังคมโลก ภายหลังจากสถานการณ์สงครามโลกครั้งที่ ๒ กระแสสิทธิมนุษยชน ได้พัฒนา

จนเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ และเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๑ องค์การสหประชาชาติได้พยายามที่จะให้มีการคุ้มครอง และส่งเสริมสิทธิมนุษยชน เพื่อนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสงบ มีสันติภาพ จึงสร้างหลักเกณฑ์ด้านสิทธิมนุษยชน และประกาศปฏิญญาสากลด้านสิทธิมนุษยชน หลังจากนั้นได้มีการพิจารณา ร่างและปรับปรุงข้อตกลงและพันธกรณีต่าง ๆ หลายครั้ง ในที่สุดก็ได้ข้อสรุปสองด้าน ในปี พ.ศ. ๒๕๐๙ คือ

๑. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic social and Cultural Rights - ICESCR)
๒. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง (The International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR)

การประชุมสัมมนานานาชาติด้านสิทธิมนุษยชน ในปี พ.ศ.๒๕๓๖ ที่กรุงเวียนนา ได้เน้นถึงหลักการสากล การไม่แบ่งแยก และความเชื่อมโยงของสิทธิต่าง ๆ คือ สิทธิพลเมือง สิทธิทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของกติการะหว่างประเทศด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ในปี พ.ศ.๒๕๔๒ ซึ่งในปัจจุบัน มีประเทศที่เป็นสมาชิกในพันธกรณีนี้รวมกว่า ๑๔๐ ประเทศ

ความสำคัญของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม คือ การระบุไว้อย่างชัดเจนถึง “พันธะ” และ “ภาระหน้าที่” ของรัฐที่ต้องจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ให้มากที่สุดเพื่อมาจัดสรรให้สิทธิต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ในกติกานี้ให้บรรลุผลเป็นจริงอย่างเป็นขั้นตอน รวมทั้งการออกกฎหมายรองรับด้วย

กติการะหว่างประเทศ ประกอบด้วยหลักการสำคัญ ๓ ประการ ได้แก่ การมีส่วนร่วม การกำหนดเจตจำนงด้วยตนเอง และสิทธิในการพัฒนา

สิทธิในการพัฒนา (Right To Development)

องค์การสหประชาชาติได้มีประกาศพันธกรณีด้านสิทธิในการพัฒนา ในปี พ.ศ.๒๕๒๕ คำประกาศดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ซึ่งรวมถึงการตัดสินใจของชุมชนด้วย และในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ มีการประชุมด้านสิทธิมนุษยชนที่กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย ได้มีการเน้นให้เห็นความสำคัญในเรื่องสิทธิในการพัฒนาโดยถือเป็นทศวรรษของการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การติดต่อเชื่อมโยงกันได้อย่างกว้างขวางทั่วโลก หรือที่เรียกว่า โลกาภิวัตน์ (Globalization) มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ในเชิงอำนาจ ซึ่งประเทศไทยก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงสภาพดังกล่าวได้ และในเดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ.๒๕๓๕ ประเทศไทยได้เผชิญกับ

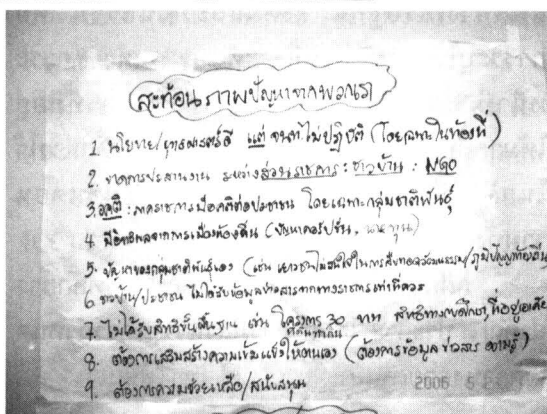
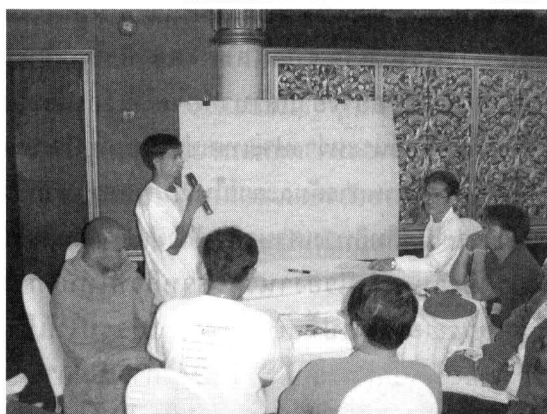
ปัญหาที่ทหารพยายามเข้ามามีอำนาจในการปกครอง ซึ่งก่อให้เกิดการรวมตัวกันของประชาชนในสังคมไทยทำให้เกิดการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของสาธารณชนเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย การเคลื่อนไหวให้มีการปฏิรูปประชาธิปไตย ส่งผลให้มีการร่างรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ.๒๕๔๐ อย่างไรก็ตาม มีการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำทำให้ประเทศไทยซึ่งมีระบบเศรษฐกิจอยู่ในระบบทุนนิยม ต้องกู้เงินกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Foundation: IMF) มาแก้ปัญหาในขณะนั้น โดยส่งผลให้เกิดสภาพถดถอยทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ประชาชนมีความเป็นอยู่อย่างยากลำบากภายใต้เงื่อนไขของกองทุนการเงินระหว่างประเทศเช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ เกิดสภาพการล้มละลายในทุกภาคส่วนมากขึ้น มีการละเมิดสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น หน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ให้บริการสาธารณะได้ถูกปรับเปลี่ยน แปรรูปให้เป็นหน่วยงานเอกชนมากขึ้น มีระบบการเปิดการค้าเสรีซึ่งเป็นปัญหาที่มีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนในระดับรากหญ้า

การละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เกิดขึ้นในหลายเรื่องและหลายระดับ คือ

- การละเมิดด้านกฎหมาย
- การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล
- การเลือกปฏิบัติ

ความล้มเหลวของรัฐในการนำข้อตกลงไปปฏิบัติ โดยทำได้ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด

สำหรับประเทศไทยอาจกล่าวได้ว่า แนวความคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนมีมาพร้อมกับสังคมไทย ซึ่งยึดถือหลักปฏิบัติตามศีลธรรม ดังจะเห็นได้จากประวัติศาสตร์กล่าวคือ การเรียกร้องสิทธิ

ความเป็นธรรมของประชาชนพลเมืองในสมัยสุโขทัย
 อย่างไรก็ดีหากพิจารณาในแง่วิชาการด้านเศรษฐกิจ
 การเมืองแล้ว พอสรุปได้ว่า สิทธิมนุษยชนใน
 สังคมไทยมีปฏิสัมพันธ์เชิงอารยธรรม (การพบกัน
 ระหว่างวัฒนธรรมสิทธิภายในและภายนอกประเทศ)
 ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับความเป็นรัฐชาติ
 (Nation State) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของสิทธิ
 ทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมจะมีความ
 สำคัญเด่นชัดเริ่มตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ อันเป็นช่วง
 ที่ได้มีการปฏิรูประบบการบริหารแผ่นดิน รวมทั้ง
 การปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างกำลังคนชั้นนำของ
 ประเทศ เพื่อรองรับตำแหน่งงาน และวิชาชีพยุค
 สมัยใหม่ ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญ
 ควบคู่กับการปฏิรูปด้านการเมืองการปกครองเพื่อ

ปกป้องเอกราชอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดน
 หรืออีกนัยหนึ่งสิทธิมนุษยชนในมุมมองของ
 สังคมไทยไม่อาจแยกออกจากสิทธิชุมชน เพราะถือ
 เป็นส่วนหนึ่งร่วมอยู่ในบริบทวัฒนธรรมและ
 กระบวนการพัฒนา

สถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย
 ในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมาได้มีกรณีการละเมิด
 สิทธิมนุษยชนหลายด้านภายใต้คำว่า “การพัฒนา”
 ในภาคราชการและเข้าใจไปคนละทางชุมชนจึงก่อ
 ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งและการเผชิญหน้าโดย
 ไม่จำเป็น “โครงการพัฒนา” ในมุมมองภาครัฐจะ
 แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับมุมมองของชุมชน
 ในระดับรากหญ้า สืบเนื่องจากโครงการพัฒนานั้น ๆ
 ไม่ได้ตอบสนองต่อการพัฒนา “คุณภาพชีวิต”

ของชุมชนเลย ชาวบ้านในชนบทมักถูกกำหนดหรือบังคับให้ออกจากแผ่นดินเกิด โดยไม่มีการปรึกษาหารือหรือให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแต่อย่างใด

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และมีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน จึงพยายามอย่างมากในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน องค์กรเอกชน และองค์กรทางสังคมเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและสังคมที่สงบสุข ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้เห็นชอบให้ดำเนินการโครงการการศึกษา และติดตามสถานการณ์สิทธิมนุษยชนด้านสังคมจากมุมมองของประชาชน โดยได้กำหนดพื้นที่ ๕ ภูมิภาคทั่วประเทศไทยเป็นฐานเริ่มต้นในกระบวนการศึกษา และเชื่อมโยงไปยังกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ที่ถูกละเมิดสิทธิหรือกลุ่มประชาชนที่มีโอกาสเสี่ยงในการถูกละเมิดสิทธิได้พบว่าข้อมูลต่างๆ ที่มีความหลากหลาย และสำคัญยิ่งต่อการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในอนาคต

การออกแบบกระบวนการและกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาในแต่ละภูมิภาค เริ่มต้นด้วยการจัดทำการศึกษาสถานการณ์ภาพรวมของสิทธิมนุษยชนจากเอกสาร ข้อมูลต่างๆ การพบปะ เพื่อให้เห็นถึงบริบทและประเด็นสาระสำคัญในแต่ละพื้นที่ คุณสมบัติเบื้องต้น ของผู้เข้าร่วมคือเป็นผู้ที่ผ่านประสบการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนมาระยะเวลาหนึ่ง และมีความพร้อมและเปิดกว้างในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมถึงผู้ที่มีความสนใจและมุ่งมั่นในการที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์สิทธิมนุษยชนไปในทางบวก

จากการสัมมนาได้จำแนกข้อมูลเป็น ๔ ประเภท คือ

- (๑) ประสบการณ์ทางตรงในเรื่องสิทธิมนุษยชน
- (๒) ข้อมูลการละเมิดสิทธิ และการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนตามที่ได้รับทราบมาก่อนหน้านี้
- (๓) บทบาท การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมหรือคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- (๔) ทักษะ ความเห็น และข้อเสนอต่อการแก้ไขปัญหา รวมถึงข้อเสนอแนะต่อองค์กรอิสระ

การจัดการประชุมสัมมนาในระดับภาคและระหว่างภูมิภาค โดยการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพูดคุย การประชุมปฏิบัติการ และกิจกรรมในรูปแบบอื่น ๆ เป็นเรื่องที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีของสังคมสืบต่อไป ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ นี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยคณะอนุกรรมการการศึกษา และการพัฒนา คณะอนุกรรมการด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม คณะอนุกรรมการด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ รวมทั้งกลุ่มงานประสานงานเครือข่าย สำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่ายมีแนวทางร่วมกันในการจัดเวทีระดมความคิด ประสบการณ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมทั้งเสริมสร้างเครือข่ายทางสิทธิมนุษยชนให้มีความเข้มแข็ง เพื่อความร่วมมือในการเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชนให้กว้างขวางทั่วถึงและต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคงและความมีศักยภาพของประชาชนโดยรวม

๒.

เรียนรู้ และเข้าใจ สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

เรียนรู้ ความรู้ สิทธิมนุษยชน

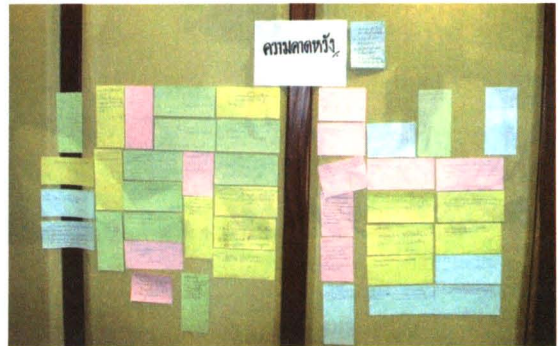
การสัมมนาเน้นกระบวนการการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วม เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน จึงได้รวบรวมแนวคิดพื้นฐานงานสิทธิมนุษยชน การส่งเสริมความเสมอภาค การส่งเสริมสิทธิในการพัฒนาตนเองและท้องถิ่น และการพยายามสร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และคาดหวังว่าผู้เข้าร่วมสัมมนาจะช่วยเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมและเผยแพร่แนวคิดด้านสิทธิมนุษยชนให้กว้างขวางและทั่วถึง ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชน ตระหนักถึงการปกป้องคุ้มครองและเคารพสิทธิของกันและกันต่อไป

ผู้เข้าร่วมสัมมนามีความแตกต่างหลากหลาย จึงมีความคาดหวังที่ต่างกันไป แล้วแต่สถานะบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบทางสังคม และประสบการณ์ของตน สรุปเรียงความคาดหวังของผู้เข้าร่วมการสัมมนาตามลำดับ ดังนี้

- ๑) ได้รับความรู้และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รวมทั้งองค์กรที่ทำงานด้านสิทธิมนุษยชนต่างๆ

- ๒) มีการสร้างเครือข่ายในพื้นที่ด้านสิทธิมนุษยชนเพิ่มมากขึ้น
- ๓) ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นและประสบการณ์กับผู้เข้าร่วมท่านอื่น ๆ
- ๔) ได้รับความรู้เรื่องสิทธิของกลุ่มต่าง ๆ เช่น เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ฯลฯ
- ๕) ทราบแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมสนับสนุน การคุ้มครอง และการแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน
- ๖) เข้าใจเรื่องการจัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
- ๗) มีข้อมูลในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนมากยิ่งขึ้น
- ๘) มีโอกาสพบปะเครือข่ายเดิมที่เคยทำงานร่วมกัน
- ๙) นำความรู้ที่ได้รับกลับไปเผยแพร่ในชุมชน

กิจกรรมการเข้าฐาน การเรียนรู้ และเข้าใจสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

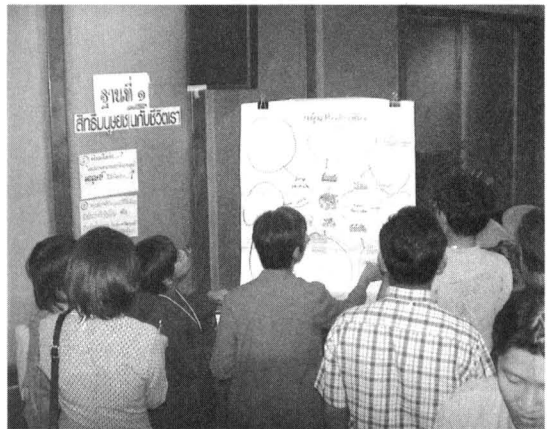
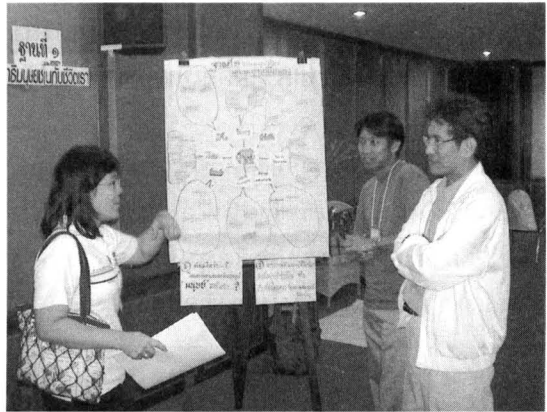
การจัดกิจกรรมการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและติดตามสถานการณ์สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ในแต่ละภาคได้มีกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยของผู้เข้าร่วมสัมมนา เพื่อสร้างความสัมพันธ์และเป็นกันเองให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสิทธิมนุษยชนในมุมมองของแต่ละคนด้วยการจัดเป็นเวที่ย่อยหรือฐานการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้มีโอกาส

เข้าร่วมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแต่ละฐานจนครบ โดยแบ่งฐานและประเด็นการเรียนรู้ออกเป็น ๖ ฐาน ดังนี้

ฐานที่ ๑ สิทธิมนุษยชนกับชีวิตเรา

สิทธิมนุษยชนหมายถึง สิทธิความเป็นมนุษย์ หรือสิทธิในความเป็นคน เป็นสิทธิพื้นฐานที่ทุกคนมีมาตั้งแต่เกิด บางคนบอกว่ามีมาตั้งแต่ปฏิสนธิ เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องได้รับในฐานะที่เป็นคน เป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้คน ๆ นั้น มีชีวิตอยู่รอดได้อย่างมีความสุข โดยให้มีการแสดงความคิดเห็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่ององค์ประกอบของชีวิต ปัจจัยการดำรงชีวิตและการพัฒนา

ฐานที่ ๑ สิทธิมนุษยชนกับชีวิตเรา

ลักษณะของกิจกรรม/กระบวนการ

วัตถุประสงค์ เพื่อทบทวนความหมายของ สิทธิมนุษยชน และแลกเปลี่ยนความหมาย ความสำคัญของสิทธิมนุษยชนว่า เกี่ยวกับความเป็นมนุษย์อย่างไร

กระบวนการ ใช้เกมนี้ ถามผู้เข้าร่วมสัมมนา โดยใช้บัตรคำร่วมด้วย ดังนี้

- เคยได้ยินคำว่า “สิทธิมนุษยชน” มานานเพียงไร
- รู้สึกอย่างไร หรือเข้าใจว่าเป็นอย่างไร
- คิดว่าสิทธิมนุษยชนเกี่ยวข้องกับชีวิตอย่างไรบ้าง (ติดคำตอบที่กระดาษ)
- ความเป็นมนุษย์มีอะไรบ้าง (ติดคำตอบที่กระดาษ)
- มีอะไรบ้างที่เป็นสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวกับสภาพที่มนุษย์มี (ให้ผู้เข้าร่วมติดบัตรคำที่แจกให้ตามความคิดเห็นของตนเอง)

สรุป อธิบายเรื่องสิทธิมนุษยชนตามแผ่นกระดาษติดผนังที่ผู้เข้าร่วมติดไว้ และเติมเต็มเรื่อง ความสำคัญของสิทธิมนุษยชนของทุกคน การรักษาสติของตนเองไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

ฐานที่ ๒ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรก ที่บัญญัติรับรองเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไว้ว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” ซึ่งเป็นสิทธิที่มีอยู่แล้วโดยธรรมชาติของมนุษย์ การดำเนินกิจกรรมจะทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ โดยพิจารณาถึงรูปธรรมของศักดิ์ศรี ในความเป็นมนุษย์อย่างชัดเจน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ

ลักษณะของกิจกรรม/กระบวนการ

วัตถุประสงค์ เพื่อทำความเข้าใจและเห็นความสำคัญของคำว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์”

กระบวนการ อธิบายเหตุการณ์สมมุติว่ามีคนจำนวนแปดคน ประกอบด้วย เด็ก หญิง มีครรภ์ ผู้สูงอายุ คนตาบอด พระภิกษุ คนงาน เขมร นักท่องเที่ยวต่างชาติ และผู้ป่วย อยู่ในเรือลำเดียวกัน ซึ่งลอยล่องอยู่กลางทะเล และเรือกำลังจะจมลง บังเอิญมีแพอยู่หนึ่งแพ ซึ่งสามารถบรรจุทุก คนได้เพียงสี่คนเท่านั้น และให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาร่วมพิจารณาว่าจะเลือกให้ใครเป็นผู้ลงไปอยู่ในแพ พร้อมให้เหตุผลประกอบด้วยว่า เพราะอะไร จึงเลือกทั้งสี่คนนั้น และเพราะเหตุใดจึงไม่เลือกผู้ที่เหลืออีกสี่คน

สรุป อธิบายให้ทราบ ว่า ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการที่จะมีชีวิตอยู่ และมีสิทธิกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง

JC
572
.75
ท 356
2552

ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน สำนักงาน กสม.

ฐานที่ ๒ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

#81

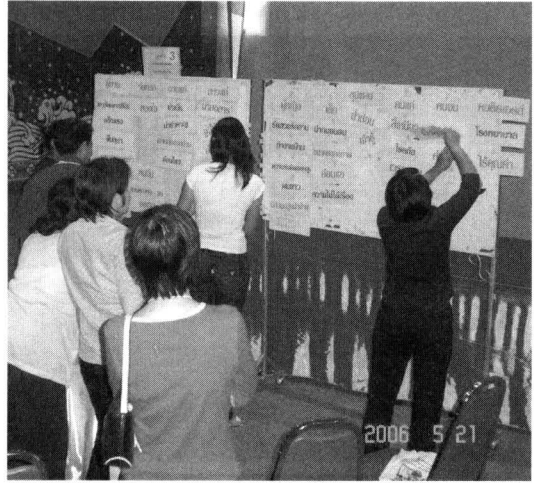
ฐานที่ ๓ ความเสมอภาคและบทบาทชาย หญิง

ฐานที่ ๓ ความเสมอภาคและบทบาทหญิงชาย

คนมีความแตกต่างและไม่เท่าเทียมกันในเรื่อง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพกายและจิต สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม ความเชื่อทางศาสนา และการศึกษาอบรม แต่ทุกคนต้องอยู่ภายใต้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน มีหน้าที่ปฏิบัติและได้รับผลจากการปฏิบัติ ซึ่งบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ วรรคแรกว่า “บุคคลย่อม

เสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน” จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการรองรับเพื่อนำไปสู่ความเสมอภาคกันในกฎหมาย ตั้งแต่ในระดับพื้นฐาน โดยนำความรู้ไปสู่ประชาชนให้ได้รู้ถึงสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเสมอภาคกัน และสร้างโอกาสให้ประชาชนได้มีศักยภาพที่จะสื่อสารข้อเท็จจริงของความไม่เป็นธรรมสู่กระบวนการแก้ไขให้เกิดความเป็นธรรมได้อย่างเสมอภาคกัน

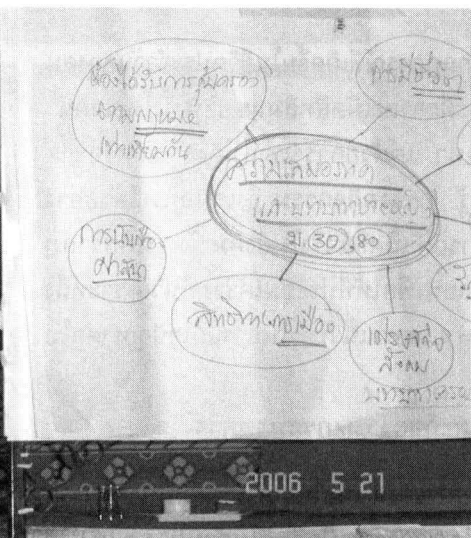

ลักษณะของกิจกรรมกระบวนการ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาเข้าใจ ความหมายและแนวความคิด เรื่อง “ความเสมอภาค” ในสังคม และให้เข้าใจและตระหนักในเรื่องความ แตกต่างระหว่างเพศ ที่กำหนดโดยธรรมชาติ และบทบาททางเพศที่สังคมเป็นผู้กำหนด และ สะท้อนให้เห็นภาพมายาคติที่สังคมได้กำหนดไว้ ทำให้เกิดอคติต่อเพศหญิง ซึ่งเป็นอุปสรรคใน การส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย กระบวนการ ให้บัตรคำสองชนิด ชนิดแรก

ระบุชื่อกลุ่มบุคคล ชนิดที่ ๒ เป็นพฤติกรรมประเภท ต่าง ๆ โดยให้เลือกบัตรคำมาจัดใส่ในลักษณะ ของบุคคลประเภทต่าง ๆ และสอบถามแต่ละกลุ่มว่า ทำไมจัดพฤติกรรมแบบนั้น ๆ โดยให้บอกพฤติกรรม ส่วนที่เหมือนและต่างกันออกมาด้วย

สรุป เพศชายกับเพศหญิงมีความแตกต่างกัน ทางด้านกายภาพเท่านั้น แต่มีความสามารถเท่ากัน ในทุกเรื่อง และทุกคนยอมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

ฐานที่ ๔ ปัญหาสิทธิมนุษยชนและการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ฐานที่ ๔ ปัญหาสิทธิมนุษยชนและการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของคนในสังคม จะมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา แต่ด้วยการรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือขาดองค์ความรู้ การจัดกิจกรรม จึงเสนอกรณีตัวอย่างจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม ดังเช่นที่ปรากฏทางสื่อมวลชน เพื่อให้ที่ประชุมได้ร่วมกันวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

ลักษณะของกิจกรรม/กระบวนการ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาสามารถวิเคราะห์ปัญหาการละเมิดสิทธิในด้านต่าง ๆ ได้ และ

ทราบแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

กระบวนการ แจกข่าวตัดจากหนังสือพิมพ์รายวันให้กับผู้เข้าร่วมสัมมนา แล้วให้วิเคราะห์ข่าวนั้น ๆ ว่าบุคคลในข่าวถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนในด้านใด ตามรัฐธรรมนูญมาตราใด และมีวิธีการแก้ไขปัญหายังไงบ้าง

สรุป สถานการณ์ปัญหาสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในสังคมไทยนั้น มีประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีการทับซ้อนกันหลายประเด็น ซึ่งการนำเอาสิทธิที่มีตามรัฐธรรมนูญในมาตราต่างๆ มาใช้วิเคราะห์สถานการณ์นั้น ต้องเข้าใจบริบทของสถานการณ์และสิทธิตามรัฐธรรมนูญในมาตราต่างๆ อย่างถี่ถ้วน

ฐานที่ ๕ สิทธิชุมชนและการมีส่วนร่วม

สิทธิชุมชนจะมีลักษณะเป็น “สิทธิกลุ่ม” นับเป็นปรากฏการณ์สิทธิมนุษยชนใหม่และมีแนวโน้มที่จะเป็นปมปัญหาหลักของสิทธิมนุษยชนยุคร่วมสมัย อันเป็นมิติหนึ่งของปัญหาความล้าหลัง ชัดแย้งและแปลกแยกเชิงโครงสร้าง มีประเด็นปัญหาที่เป็นรูปธรรมในด้านการจัดการและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งส่งผลกระทบต่อสถานะสิทธิเสรีภาพและชีวิตความเป็นอยู่ของคนส่วนใหญ่ในภาคชนบท หรือแม้แต่ชุมชนในเมืองใหญ่ ซึ่งอาจเรียกว่า “คนจนเมือง” โดยใช้กรณีศึกษาให้ที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายของรัฐในการจัดการชุมชนและการพัฒนาตาม

นโยบายของรัฐ โดยเฉพาะโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบต่อชุมชน

ลักษณะของกิจกรรม/กระบวนการ

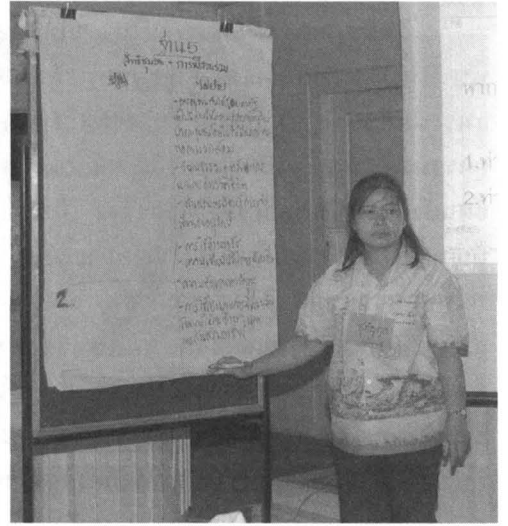
วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในชุมชนของตนเองและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
- ๒) เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและสิทธิในการพัฒนาชุมชน

กระบวนการฉายวิดีโอทัศน์เกี่ยวกับการโยกย้ายชาวเขาไปอยู่ในพื้นที่ที่รัฐจัดหาให้ใหม่ตามโครงการ

ฐานที่ ๕ สิทธิชุมชนและการมีส่วนร่วม

เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ การอนุรักษ์ป่าไม้ และการปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดูและมีคำถามให้ตอบ ๒ ข้อ คือ

- ๑) ในฐานะที่ท่านเป็นสมาชิกชุมชน ท่านคิดว่าควรย้ายที่อยู่หรือไม่ เพราะเหตุใด
- ๒) ท่านคิดว่าชุมชนควรมีส่วนร่วมในโครงการของรัฐบาลอย่างไรบ้าง

สรุป การดำเนินวิถีชีวิตของชุมชน ควรให้ชุมชนเป็นผู้กำหนด และมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการย้ายถิ่นที่อยู่ เพราะจะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตชุมชนในระยะยาว

ฐานที่ ๖ กลไกและกระบวนการคุ้มครองสิทธิ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีเจตนารมณ์ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การกำหนดให้มืองค์กรอิสระเพื่อเป็นกลไกตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐและการกระทำละเมิด การกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อให้ความคุ้มครองด้านสิทธิ

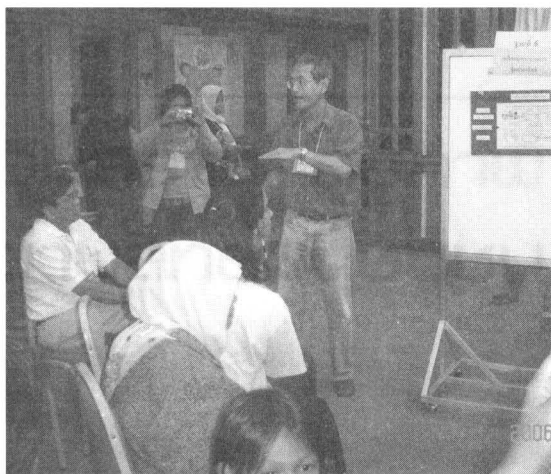
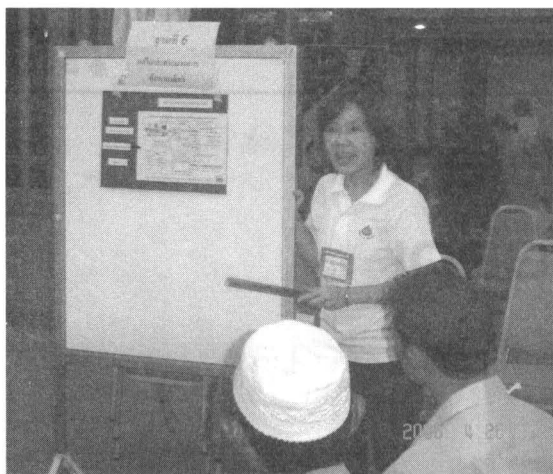
เสรีภาพแก่ประชาชน ดังนั้น หากประชาชนทั่วไปถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน สามารถเรียกร้องสิทธิผ่านกลไกที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้ ซึ่งมีทั้งหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชน เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา สภานายความ และองค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน เป็นต้น โดยจะมีการให้คำแนะนำ ปกป้องในเรื่องขั้นตอนการร้องเรียนและหน่วยงานที่รับเรื่องร้องเรียน

ลักษณะของกิจกรรม/กระบวนการ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนทราบถึงกระบวนการเรียกร้องสิทธิผ่านกลไกที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชน

กระบวนการ โดยการใช้บัตรคำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเขียนกลไกในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่รู้จัก และอธิบายว่าเป็นกลไกที่คุ้มครองสิทธิทางด้านไหน อย่างไร

ฐานที่ ๖ กลไกและกระบวนการคุ้มครองสิทธิ

สรุป เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในกระบวนการทำงานและหน้าที่ของกลไก/หน่วยงาน ที่ทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิ และให้ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่คุ้มครอง

สิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ และกระบวนการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓.

การเสริมสร้างศักยภาพ เครือข่ายสิทธิมนุษยชน

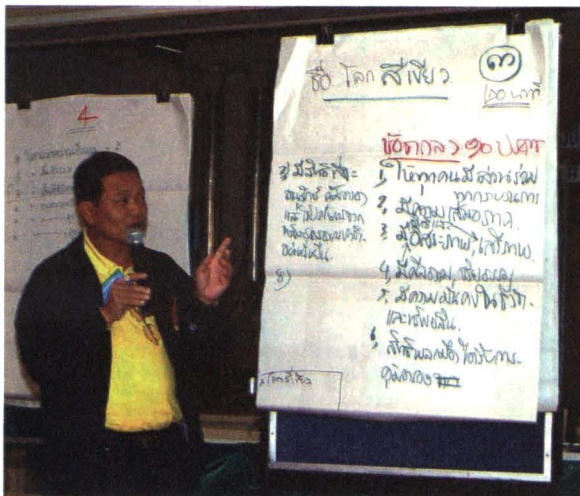
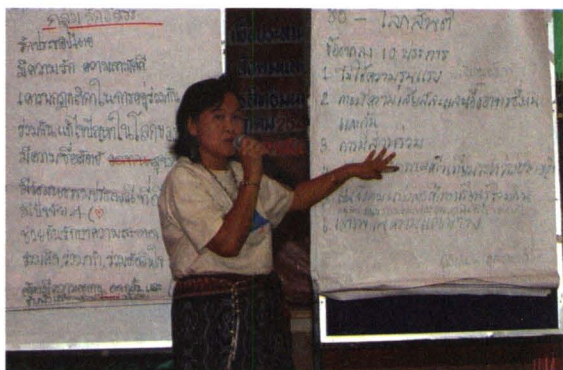

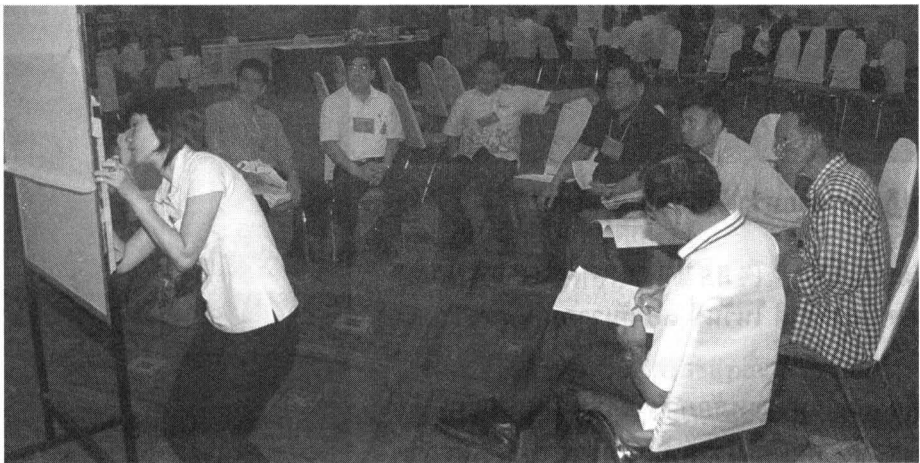
การเสริมสร้างศักยภาพ เครือข่ายสิทธิมนุษยชน

ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมดังกล่าว เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมสัมมนา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ประการหนึ่งในการเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายสิทธิมนุษยชนให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน มีความสามารถในกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เหมาะสม และนำไปถ่ายทอดให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเครือข่าย

สิทธิ ทั้งนี้ เพื่อให้เครือข่ายที่เข้าร่วมสัมมนาได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามประสบการณ์และความสนใจของผู้เข้าร่วมการสัมมนา จึงได้มีการจัดแบ่งผู้เข้าร่วมสัมมนาเป็น ๓ กลุ่มย่อยตามประสบการณ์ และขณะเดียวกันก็ให้โอกาสผู้เข้าร่วมสัมมนา เลือกเข้ากลุ่มตามความสนใจด้วย ดังนี้

- กลุ่มที่ ๑ สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
 - กลุ่มที่ ๒ สิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์
 - กลุ่มที่ ๓ สิทธิทางการศึกษาและการพัฒนา
- โดยให้แต่ละกลุ่มแยกไปจัดกิจกรรมในสาระของกลุ่ม ใช้เวลากลุ่มละ ๑ วันครึ่ง

กลุ่มที่ ๑ สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

สมาชิกกลุ่มประกอบด้วย ผู้แทนองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ประชาชน องค์กรเอกชน ผู้ถูกละเมิด เจ้าหน้าที่เทศบาล สาธารณสุข ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ โลกใบใหม่

โดยการแบ่งผู้เข้าร่วมการสัมมนาเป็นกลุ่มย่อย และมอบหมายให้แต่ละกลุ่มพิจารณาประเด็น “ถ้าโลกแตก...ทุกคนตายหมด และเรามีโอกาสเกิดขึ้นมาบนโลกใบใหม่...เราจะทำอย่างไร?” โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

๑) ให้ตั้งชื่อ “โลกใบใหม่”

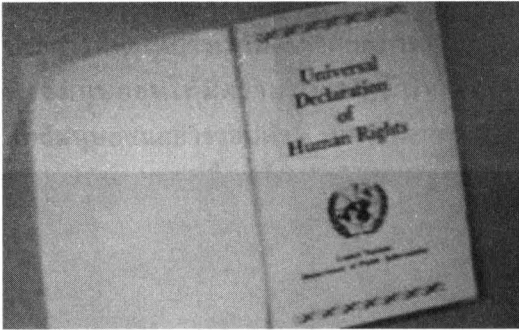
๒) กติกาหรือข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินชีวิตบนโลกใบใหม่ ๑๐ ประการ

จากกิจกรรมดังกล่าว ได้ข้อสรุปว่า การอยู่ร่วมกันในสังคมจำเป็นจะต้องคำนึงถึง ความเป็นจริงที่ว่า คนเรามีความแตกต่างกัน ดังนั้น จึงต้องเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งกันและกัน ขณะเดียวกันการที่จะให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข จำเป็นจะต้องมีการออกกฎ กติกา ข้อบังคับของสังคมที่เหมาะสม โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการออกกฎ กติกา เหล่านี้ด้วย

กิจกรรมที่ ๒ การฉายวิดีโอทัศน์

กิจกรรมฉายวิดีโอทัศน์ มีวัตถุประสงค์ที่จะเสริมสร้างให้เครือข่ายที่เข้าร่วมการสัมมนาในกลุ่มนี้ มีองค์ความรู้เกี่ยวกับปฏิญญาสากล ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ๓๐ ข้อ และสิทธิมนุษยชน ว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

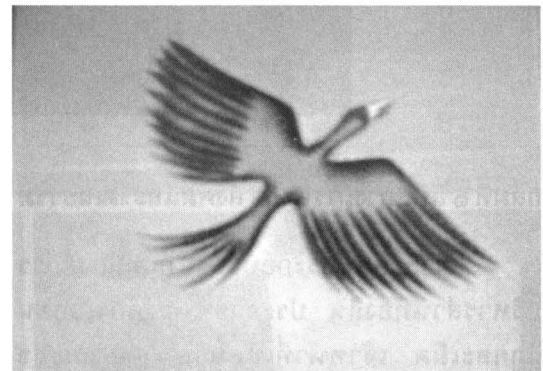

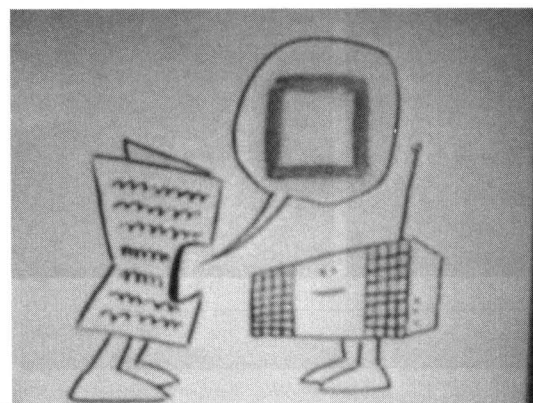
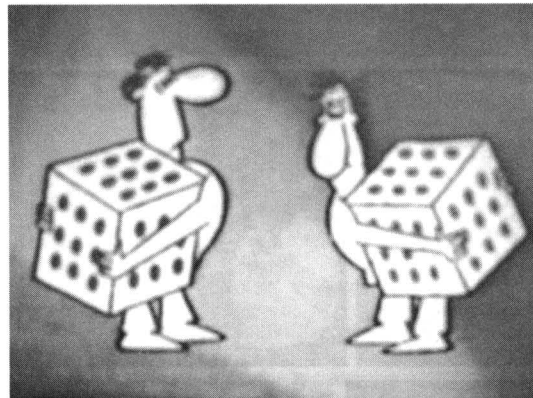
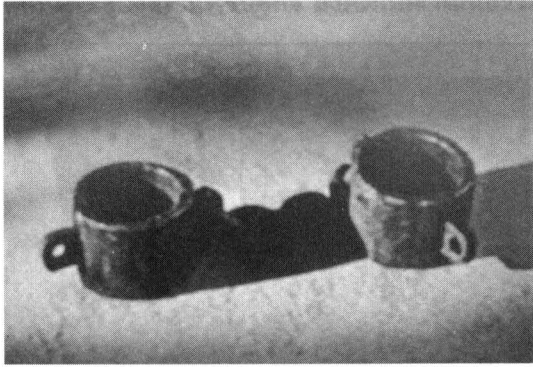
ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

รับรองและประกาศใช้โดยสมัชชาสหประชาชาติ ในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๙๑

- ข้อ ๑ รับรองหลักการของสิทธิมนุษยชน คือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และความเป็นพี่น้อง
- ข้อ ๒ ห้ามเลือกปฏิบัติ
- ข้อ ๓ สิทธิในชีวิต และความมั่นคงในชีวิต
- ข้อ ๔ ห้ามการเป็นทาสและห้ามค้าทาส
- ข้อ ๕ ห้ามทรมานหรือลงโทษอย่างโหดร้าย หรือหยามเกียรติมนุษย์
- ข้อ ๖ คนทุกคนถือเป็นบุคคลตามกฎหมาย
- ข้อ ๗ คนทุกคนเสมอภาคกันตามกฎหมาย
- ข้อ ๘ คนทุกคนที่ถูกละเมิดสิทธิตามกฎหมายหรือรัฐธรรมนูญมีสิทธิในการได้รับการเยียวยาจากศาล
- ข้อ ๙ ห้ามการจับกุม คุมขัง หรือเนรเทศโดยพลการ
- ข้อ ๑๐ สิทธิในการได้รับการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรมจากศาลที่เป็นอิสระ

- ข้อ ๑๑ สิทธิผู้ต้องหาในการได้รับการสันนิษฐานว่าไม่มีความผิด
- ข้อ ๑๒ สิทธิในความเป็นส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ครอบครัว เคหสถาน และการติดต่อสื่อสาร
- ข้อ ๑๓ เสรีภาพในการเดินทางและเลือกถิ่นที่อยู่
- ข้อ ๑๔ สิทธิในการลี้ภัยทางการเมืองเพื่อให้รอดพ้นการถูกประหารชีวิต
- ข้อ ๑๕ สิทธิในการได้รับสัญชาติและเปลี่ยนสัญชาติ
- ข้อ ๑๖ สิทธิในการเลือกคู่ครองและสร้างครอบครัว
- ข้อ ๑๗ สิทธิในทรัพย์สิน

ข้อ ๑๘ เสรีภาพในความคิด มโนธรรม ความเชื่อ หรือการถือศาสนา

ข้อ ๑๙ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การแสดงออก และการได้รับข้อมูลข่าวสาร

ข้อ ๒๐ เสรีภาพในการชุมนุมและการรวมกลุ่ม

ข้อ ๒๑ สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการเข้าถึงบริการสาธารณะ

ข้อ ๒๒ สิทธิในความมั่นคงทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

ข้อ ๒๓ สิทธิคนงาน

ข้อ ๒๔ สิทธิในการพักผ่อน จำกัดเวลาทำงาน มีวันหยุดงาน

ข้อ ๒๕ (๑) สิทธิในมาตรฐานการครองชีพ ได้รับบริการทางสังคมและหลักประกันการว่างงาน
(๒) สิทธิของมารดาและบุตรในการได้รับความคุ้มครองทางสังคม

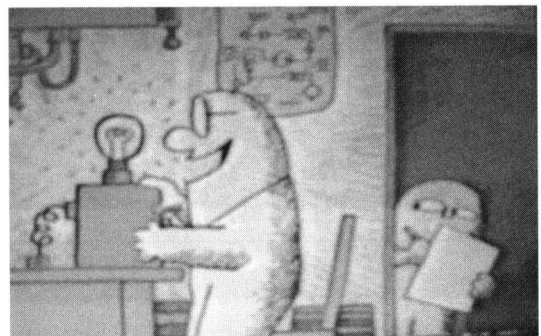
ข้อ ๒๖ สิทธิในการศึกษา

ข้อ ๒๗ (๑) สิทธิทางวัฒนธรรม ศิลปะและวิทยาศาสตร์
(๒) การคุ้มครองลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร

ข้อ ๒๘ ระเบียบสังคมทั้งในและระหว่างประเทศ ต้องไม่ขัดแย้งกับปฏิญานี้

ข้อ ๒๙ บุคคลมีหน้าที่ต่อชุมชน โดยการเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น และต้องใช้สิทธินั้นโดยไม่ขัดต่อหลักการของสหประชาชาติ

ข้อ ๓๐ ห้ามรัฐ กลุ่มชน หรือบุคคล ละเมิดสิทธิเสรีภาพตามปฏิญานี้

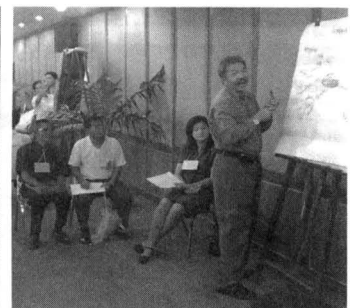
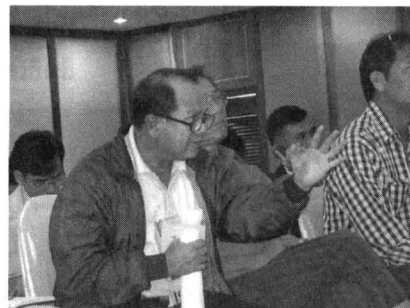
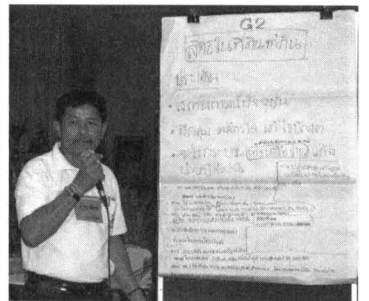

กิจกรรมที่ ๓ การอภิปราย

กิจกรรมนี้เป็นการเปิดโอกาสให้เครือข่ายที่เข้าร่วมการสัมมนาได้มีโอกาสดูคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เติมเต็มข้อมูล องค์กรความรู้ และข้อคิดเห็น ในประเด็นสิทธิมนุษยชนด้านต่างๆ ดังนี้

- สิทธิชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
- สิทธิในที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย
- สิทธิผู้ใช้แรงงานและการประกอบอาชีพ
- สิทธิด้านสุขภาพอนามัย สวัสดิการสังคม และการศึกษา
- สิทธิของคนจน คนด้อยโอกาส

ทั้งนี้ การอภิปรายโดยแบ่งกลุ่มย่อยประเด็นปัญหาตามลักษณะของสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่สำคัญ (๘ มาตรา) คือ

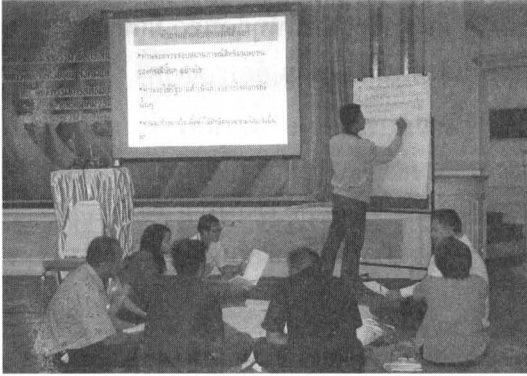

ลักษณะของสิทธิเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ที่สำคัญมี ๘ มาตรา ดังนี้

มาตรา ๖ สิทธิได้งานทำ	พันธกิจของรัฐ คือ การหางานให้ทุกคนทำ ฝึกอาชีพ จ่ายเงินประกันสังคมเมื่อตกงาน จัดหาตลาด หรือแหล่งขายสินค้า
มาตรา ๗ สิทธิได้ค่าแรงในสภาวะการทำงานที่เป็นธรรม พร้อมมีวันหยุด	พันธกิจของรัฐ คือ การยกเลิกการจ้างงาน หรือลูกจ้างชั่วคราว ประกันการทำงานวันละ ๘ ชั่วโมง อาทิตย์ละ ๕ วัน
มาตรา ๙ สิทธิได้ประกันสังคม และเงินบำนาญ	พันธกิจของรัฐ คือ การสร้างระบบสวัสดิการสังคม ให้คนทุกอาชีพ รวมทั้งเกษตรกรด้วย
มาตรา ๑๑ สิทธิในการดำรงชีพอย่างมีมาตรฐาน โดยมีกิน มีบ้าน มีเสื้อผ้า และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ (ด้านสาธารณสุขภาค) สำหรับทั้งครอบครัว	พันธกิจของรัฐ คือ การจัดความยากจน ความหิวโหย สร้างอาคารชุดให้คนจนอยู่แทนสลัม ควบคุมค่าเช่า ควบคุมราคาสาธารณสุขภาค และสาธารณสุขการ ให้มีราคาต่ำ
มาตรา ๑๒ สิทธิในสภาพแวดล้อมที่ไร้โรค สามารถเข้าถึงการรักษาพยาบาล และสภาพแวดล้อมที่ไร้มลภาวะ	พันธกิจของรัฐ คือ การควบคุมราคายาไม่ให้แพง ส่งเสริมการผลิตยาที่มีราคาถูก และมีมาตรฐานจัดให้มี หอมและพยาบาลที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึง ปฏิเสธ ข้อตกลงเรื่องสิทธิบัตรขององค์การการค้าโลกควบคุม การลงทุนไม่ให้สร้างมลภาวะ จัดงบประมาณให้เพียงพอ ในการสร้างสวนสาธารณะ รวมทั้งระบบกำจัดมลพิษ
มาตรา ๑๓ สิทธิได้รับการศึกษา	พันธกิจของรัฐ คือ การจัดให้การศึกษฟรีทุกระดับ
มาตรา ๑๔ สิทธิเสรีภาพวัฒนธรรม และได้ใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และผลของการพัฒนา	พันธกิจของรัฐ คือ การจัดการรายการโทรทัศน์ ที่สร้างสรรค์ส่งเสริมความรู้ความคิด และไร้โฆษณา การสร้างอุทยานความรู้สวนสาธารณะอย่างทั่วถึง
มาตรา ๑๕ (ต่อ) สิทธิในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตรวจอีกครึ่ง	พันธกิจของรัฐ คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชน มีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายการพัฒนา การลงทุนการค้า รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณ อย่างเป็นธรรม ต่อทุกชุมชน

กิจกรรมที่ ๔ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์ให้เครือข่ายที่เข้าร่วมการสัมมนาได้ร่วมกันเรียนรู้และแสดงความคิดเห็นอภิปราย ทั้งนี้ การแสดงความคิดเห็นจะทำให้เกิดการนำเสนอประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจและศักยภาพในการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนของสมาชิกกลุ่มมาแลกเปลี่ยนกัน โดยใช้กรณีศึกษา ๓ กรณี ซึ่งเป็นกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ดังนี้

กรณีที่ ๑ ความเสมอภาคของเด็กหญิงและเด็กชาย

ผู้ดำเนินการตั้งประเด็นให้เห็นว่า สังคมได้เปิดโอกาสให้เด็กชายเข้าเรียนมากกว่าเด็กหญิง จากประวัติศาสตร์ผู้ชายมีความสามารถมากกว่า และทำให้หลุดพ้นจากการครอบงำของตะวันตก

ศาสนาให้เกียรติผู้ชายมากกว่าหญิง การสนับสนุนให้ผู้หญิงมีบทบาทจะทำให้ผู้หญิงไม่มีเวลาดูแลครอบครัว

ซึ่งเมื่อที่ประชุมได้อภิปรายปัญหาแล้ว ได้มีการตั้งประเด็นและแนวทางแก้ไขปัญหา ดังนี้

๑. การตรวจสอบสถานการณ์สิทธิมนุษยชนได้อย่างไร

ซึ่งที่ประชุมเห็นว่าควรมีการศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

๒. ไม่เห็นด้วยกับทัศนคติและแนวทางปฏิบัติดังกล่าว โดยต้องการให้รัฐบาล

๒.๑ ออกกฎหมายด้านการศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้เข้าเรียนมากขึ้น

๒.๒ รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้เกิดจิตสำนึกว่าหญิงและชายเท่าเทียมกัน

๒.๓ กำหนดนโยบายให้ชายและหญิงได้เรียนฟรี ตั้งแต่ชั้นพื้นฐาน

๒.๔ นโยบายด้านการศึกษาต้องเปิดกว้าง

๓. ควรทำอย่างไรให้เรื่อง สิทธิมนุษยชนเป็นจริงขึ้นมา

๓.๑ เปิดเวทีสาธารณะให้ความรู้จนเกิดจิตสำนึก

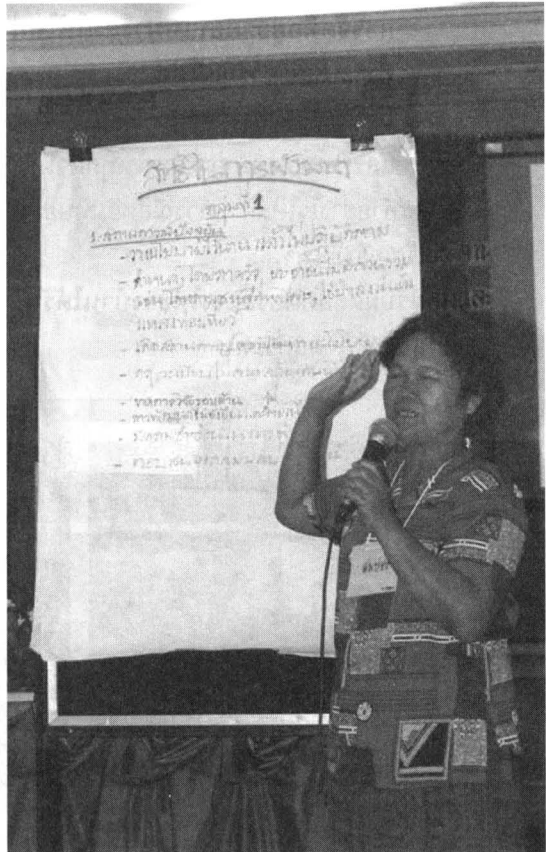
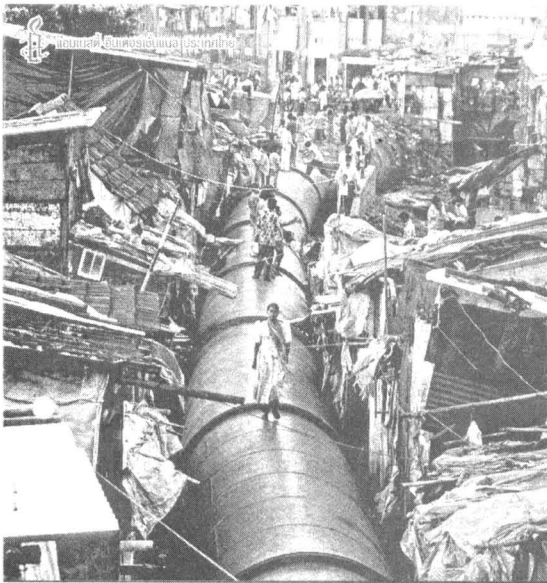

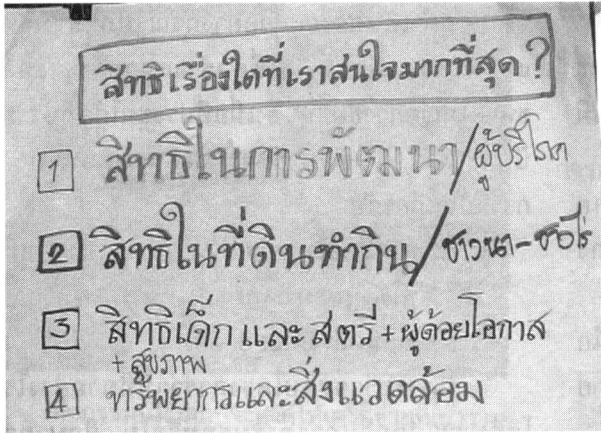
- ๓.๒ จัดทำสื่อเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน
- ๓.๓ เสนอความคิดเห็นให้รัฐบาลและนักการเมืองทราบว่าประชาชนมีความเห็นอย่างไร
- ๓.๔ รมรณรงค์ตั้งกองทุนให้ทั้งเด็กชายและหญิงได้มีโอกาสเรียนอย่างเท่าเทียม
- ๓.๕ ผลักดันให้เกิดทัศนคติและจิตสำนึกเรื่องความเท่าเทียมระหว่างหญิงชาย

กรณีที่ ๒ สิทธิในการพัฒนา

ผู้ดำเนินการยกตัวอย่างกรณีรูปภาพชุมชนแออัดถูกทางการไล่อี้อเพื่อสร้างแนวการวางท่อขนาดใหญ่กลางชุมชน ซึ่งเมื่อที่ประชุมได้อภิปรายปัญหาแล้ว ได้มีการตั้งประเด็นและแนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับ

- ๑. ขาดสิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ได้รับผลกระทบ
 - ๒. ละเมิดสิทธิที่อยู่อาศัย
- มีการตรวจสอบโครงการว่ามีที่มาอย่างไร โครงการเกิดก่อนการตั้งชุมชนหรือไม่ ศึกษาผล

กระทบของชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
ในชีวิตและทรัพย์สิน การดำเนินการของรัฐบาล

- รัฐบาลต้องยกเลิกโครงการ
- รัฐบาลต้องให้ความช่วยเหลือประชาชน
- การจัดที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมให้ใหม่
ทั้งระบบสาธารณสุขภาค
- ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
และประชาชนมีส่วนร่วมในทุกด้าน

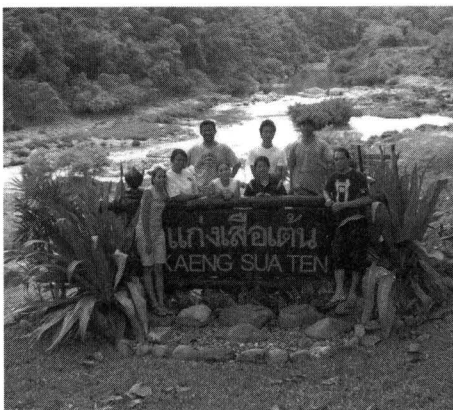
๓. จะทำอะไรให้สถานการณ์สิทธิมนุษยชน
เป็นจริงขึ้นมา

ผู้รับผิดชอบต้องชี้แจงให้ชาวบ้านได้รับรู้
และเข้าใจผลกระทบ

กรณีที่ ๓ การสร้างเขื่อน

ได้มีการนำเสนอข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยการ
แยกปัญหาที่เกิดกับชาวบ้าน เป็น ๒ กลุ่ม ผู้ได้รับ
ผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อม ผลกระทบโดยตรง
คือ ชาวที่อาศัย สูญเสียรายได้ วัฒนธรรมถิ่นประเพณี
สูญหาย ซึ่งเมื่อที่ประชุมได้อภิปรายแล้วมีการตั้ง
ประเด็นและแนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ

๑. สามพันครัวเรือนที่ได้รับเงินชดเชยอยู่ใน
พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจริงหรือไม่ วิธีการ
จ่ายเงินทดแทน มีรายชื่อหรือไม่ มีเอกสาร
รับรองหรือไม่ ใครเป็นผู้รับเงิน ครบถ้วน
หรือไม่ และทดแทนการสูญเสียได้หรือไม่

รายได้ที่ต้องสูญเสียประเมินเป็นตัวเลขซึ่งอาจจะประเมินได้เป็นตัวเงินไม่ได้ ไม่มีอะไรชีวิต สูญเสียอาชีพได้รับกระทบอย่างไร

๒. การแก้ไขปัญหา

- ๑) ศึกษาข้อเท็จจริงว่าผลกระทบที่เกิดจากการสร้างเขื่อนเป็นอย่างไร ต้องศึกษาอย่างมีส่วนร่วมจากหลายฝ่ายหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันเปิดเวทีสาธารณะ
- ๒) รัฐควรเปิดเขื่อนชั่วคราว ดูวิถีชีวิตเปิดการเจรจา ให้แก้ไขปัญหาร่วมกันและปล่อยตัวชาวบ้านที่ถูกจับกุมทั้ง ๘ คน

๓. ทำอย่างไรให้สิทธิมนุษยชนเป็นจริง

- ๑) ต้องมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย
- ๒) ผลักดันให้มีองค์กรกลางไกล่เกลี่ยศึกษาข้อมูล ทำงานวิจัย ตรวจสอบ

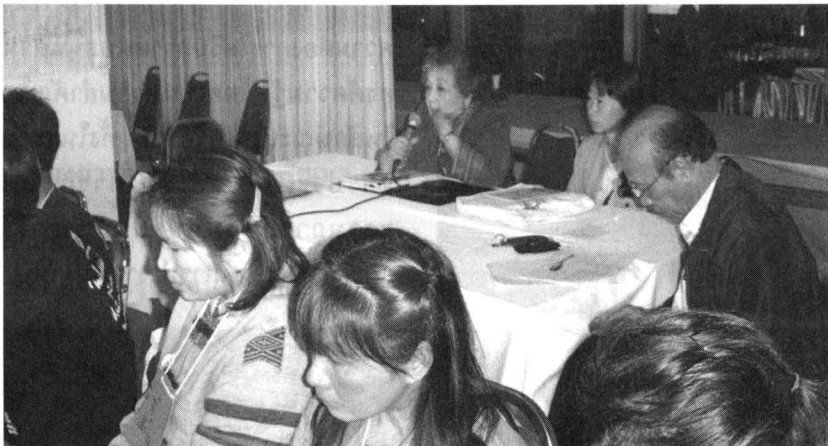
การทำงานของภาครัฐที่ผ่านมา

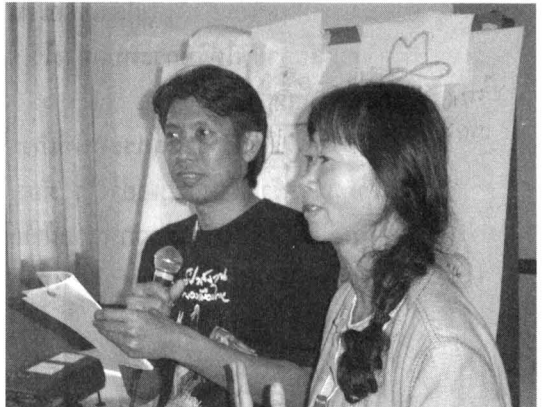
- ๓) ตรวจสอบสถานการณ์ที่เป็นจริง
- ๔) ให้คำแนะนำกับชาวบ้านว่าจะรับมือกับปัญหาได้อย่างไร

กลุ่มที่ ๒ สิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์

สมาชิกกลุ่มประกอบด้วย กลุ่มชาติพันธุ์ เช่น ชนบนพื้นที่สูง ชาวเล กลุ่มมอแกน อูรักละโว้ย กลุ่มประชาชนที่ต้องอพยพโยกย้ายถิ่นฐานเนื่องจากโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของรัฐ องค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผู้ทำงานด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและอนุกรรมการด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์

กิจกรรมเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ และนำเสนอปัญหากรณีกลุ่มชาติพันธุ์ ประกอบด้วย

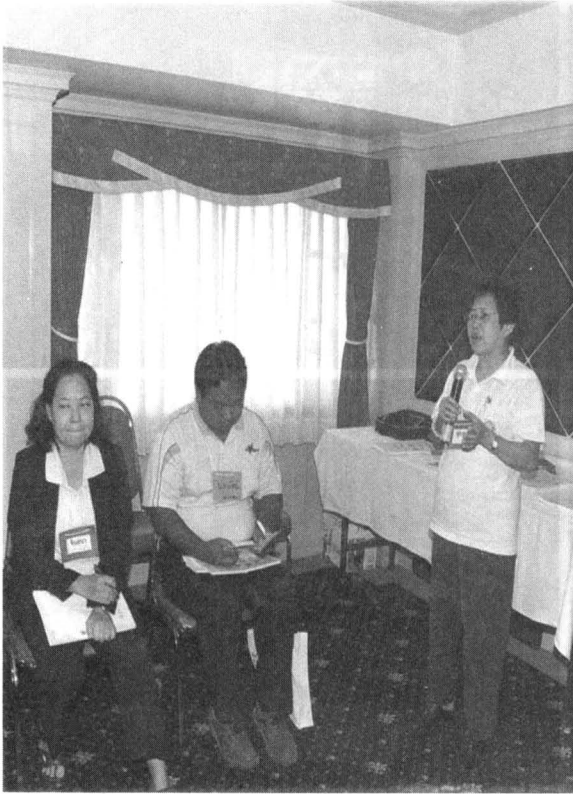

๑. ปัญหาสถานะบุคคลและการถูกละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐาน
๒. ปัญหาที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย
๓. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การนำเสนอความรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น กฎหมายและช่องทางในการเข้าถึงสถานะบุคคล ทฤษฎีและนโยบายของราชการในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การสร้างเสริมศักยภาพของตนเอง และการจัดการกับปัญหาโดยใช้แนวสันติวิธี รวมทั้ง การให้วิเคราะห์ปัญหาที่ต้องเผชิญ ซึ่งได้ข้อสรุปว่าทุกปัญหาต้องเริ่มต้นที่ตนเอง และมีความต้องการได้รับการสนับสนุนด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยเห็นความสำคัญของการทำงานในลักษณะเป็นเครือข่าย ทั้งในระดับชุมชน ภาค และประเทศ และต้องการการสนับสนุนจากกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในระยะแรก และการประสานการทำงานกันต่อไป

กลุ่มที่ ๓ สิทธิทางการศึกษาและการพัฒนา

สมาชิกกลุ่มประกอบด้วยผู้แทนจากเขตพื้นที่การศึกษา ผู้แทนจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเทศบาล โรงเรียนเอกชน วิทยาลัยอาชีวศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ภูมิปัญญาสาขาต่างๆ ผู้จัดการศึกษาโดยครอบครัว ผู้จัดการศึกษาในสถานประกอบการ องค์กรเอกชน ฯลฯ

กิจกรรมเริ่มต้นด้วยการทำความรู้จักบทบาทหน้าที่ และประสบการณ์การทำงานของผู้เข้าร่วมสัมมนาภายในกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนา พร้อมทั้งสำรวจพื้นฐานความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นสิทธิทางการศึกษา โดยให้ผู้เข้าร่วม

สัมมนาจับคู่สัมภาษณ์ และเขียนข้อมูลลงในกระดาษ พร้อมทั้งออกมาแนะนำข้อมูลของอีกฝ่าย

จากกิจกรรมดังกล่าวได้ข้อสรุปว่า ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่ตระหนักและเข้าใจถึงสิทธิทางการศึกษาที่ตนพึงมี แต่การที่มีสิทธิไม่สามารถเข้าถึงสิทธิได้นั้น สาเหตุสำคัญเพราะแนวนโยบายของรัฐยังไม่มีความชัดเจน และยังไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังกรณีตัวอย่างต่อไปนี้

กรณีที่ ๑ ผู้จัดการศึกษาทางเลือก ไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ

ผู้จัดการศึกษาทางเลือก ไม่ได้รับเงินอุดหนุนการศึกษาจากรัฐ เนื่องจากติดขัดในเรื่องระเบียบกฎเกณฑ์การปฏิบัติการให้เงินอุดหนุนที่รัฐตั้งไว้

นอกจากนี้ผู้ที่เคยศึกษาในระบบการศึกษาทางเลือก เมื่อประสงค์เข้ามาสู่ระบบการเรียนในระบบยังไม่สามารถทำได้ทุกราย เนื่องจากติดระเบียบการเทียบโอนหน่วยกิต

กรณีที่ ๒ ผู้มีสิทธิได้รับการศึกษายังได้รับสิทธิไม่ทั่วถึง

การที่รัฐสนับสนุนให้ผู้มีสิทธิได้รับการศึกษา ต้องได้รับการศึกษาที่ทั่วถึง มีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายนั้น ที่ประชุมแสดงความคิดเห็นว่าโรงเรียนแต่ละแห่งมีคุณภาพไม่เท่าเทียมกัน โรงเรียนที่อยู่ในเมืองจะมีนักเรียนล้นห้อง แต่โรงเรียนที่อยู่ในชนบทจะมีนักเรียนน้อย และผู้ปกครองยังต้องเสียเงินให้กับโรงเรียนอยู่ ส่วนเด็กด้อยโอกาสทางสังคมที่ไม่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก ไม่มีสิทธิได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐจัดไว้ให้

เครือข่ายของการศึกษา

ผู้เข้าร่วมการสัมมนาทุกภาคเห็นความสำคัญของเครือข่ายทางการศึกษา เชื่อว่าเครือข่ายทางการศึกษาจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในกระบวนการจัดการศึกษา อุปกรณ์ สื่อ วิธีการบริหารจัดการ การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนทางการศึกษา ฯลฯ มีผลให้การศึกษาก้าวหน้า มีการติดต่อประสานงาน และให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ กัน ภายในจังหวัดและภายในเขตการศึกษา ผลจากการสัมมนาสมาชิกได้ตกลงร่วมกันว่าหลังจากเสร็จสิ้นการสัมมนา จะดำเนินการดังนี้

๑. รวบรวม จัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายการศึกษาทางเลือก
๒. การศึกษาบทเรียนการจัดการเรียนรู้
๓. จัดประชุมเครือข่าย (แลกเปลี่ยน

ประสบการณ์/ติดตาม/วางแผนร่วม)

๔. ไปมาหาสู่ ร่วมกิจกรรมองค์กรเครือข่าย (เอามื้อเอววัน)
๕. จัดกิจกรรม/เวทีสาธารณะ สร้างความเข้าใจ เรื่องการจัดการศึกษาทางเลือก
๖. เวทีราชการ สถาบันการศึกษา องค์กรต่างๆ ระดมความคิดเห็นข้อเสนอเชิงนโยบาย

กิจกรรมเครือข่ายการศึกษาเหล่านี้ล้วนมาจากการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน เพื่อมุ่งหวังไปสู่การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถพึ่งพาตนเอง สามารถแก้ไขและพัฒนาชีวิตได้มีความเป็นหนึ่งเดียวกับสังคม ชุมชน ที่ยังมีความหลากหลายทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยทุกภาคส่วนของสังคมร่วมด้วยช่วยกันจัดการศึกษาที่เหมาะสม

การประสานเครือข่าย

สมาชิกที่เข้าร่วมการสัมมนา ประกอบด้วย บุคคลที่หลากหลาย เช่น บุคลากรด้านการศึกษา ทั้งภาครัฐและภาคประชาชน องค์กรท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน เครือข่ายต่างๆ และประชาชนที่ได้

รับผลกระทบ

ดังนั้นเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประโยชน์ในการประสานงานเครือข่ายทุกภาคส่วน ในการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับเครือข่ายสิทธิมนุษยชน จึงแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อให้สมาชิกแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนข้อมูลการทำงานของเครือข่ายสิทธิมนุษยชน ตามที่สมาชิกแต่ละคนได้ดำเนินการหรือได้พบเห็นการทำงานของเครือข่ายเหล่านั้น จึงได้มีการจัดแบ่งเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชน ดังนี้

๑. แบ่งตามโครงสร้างหน้าที่ ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรนิติบุคคล องค์กรพัฒนาเอกชน
๒. แบ่งตามประเด็นปัญหา ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านชาติพันธุ์ ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และศาสนา ด้านปัญหาชุมชนด้านโอกาสในการเข้าถึงสิทธิต่างๆ เช่น คนยากจน คนพิการ คนชรา เด็ก และเยาวชน ผู้ใช้แรงงาน เป็นต้น
๓. แบ่งตามพื้นที่ ได้แก่ ตำบล อำเภอ จังหวัดที่อยู่ใกล้เคียงกัน

๔.

สรุปผลที่เกิดขึ้น

สรุปกระบวนการมีส่วนร่วม และสิทธิในการพัฒนา

สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่
องค์กรและชุมชนกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันนั้นมีความหลากหลายกว้างขวางมากขึ้นนับแต่การละเมิด
ระดับบุคคล ชุมชน รวมไปถึงจนถึงการละเมิดสิทธิ
โดยกฎหมาย ระบบโครงสร้างของสังคม เศรษฐกิจ
และการเมือง นอกจากนี้ การละเมิดสิทธิยัง
ครอบคลุมถึงลักษณะของการละเมิดข้ามกลุ่ม
ทางสังคม และสถานะที่แตกต่างในสังคมอีกด้วย
โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคม
คนยากจน ผู้ทุพพลภาพ เด็กสตรีและผู้สูงอายุ
และผู้ป่วยจากการทำงาน ผู้ติดเชื้อเอช ไอ วี/AIDs

ตลอดจนผู้ไร้สัญชาติ แรงงานข้ามชาติ และผู้ลี้ภัย
เป็นต้น ปัญหาการละเมิดสิทธิจำนวนมากไม่น้อยมี
สาเหตุสืบเนื่องมาจากการใช้อำนาจรัฐ และ
กระบวนการยุติธรรมที่ประชาชนยังไม่สามารถ
เข้าถึงปัญหากฎหมาย นโยบายรัฐ การจับกุมคุมขัง
คุกคาม ช่มชู้ ฟ้องร้องคดีความโดยไม่เป็นธรรม
รวมทั้งปัญหาจากอิทธิพลท้องถิ่น โดยรูปธรรม
ของปัญหาที่เกิดขึ้นมักเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต
และวิถีการผลิต อันได้แก่ ที่ดินทำกิน ข้อพิพาท
ในเรื่องที่ดินกับเขตอุทยาน ปัญหาโครงการรัฐ เช่น
การก่อสร้างเขื่อน และการจัดการแหล่งน้ำ ปัญหา
สิ่งแวดล้อมของชุมชน และทรัพยากรธรรมชาติ
เช่น เหมืองและโรงโม่หิน ซึ่งถือเป็นปัญหา
การละเมิดสิทธิพื้นฐานทรัพยากร นอกจากนี้ปัญหา
ที่เกิดขึ้นจากความเหลื่อมล้ำ และมีการเลือกปฏิบัติ
กับบุคคล หรือกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เช่น คนจนเมือง

คนจนชนบท เกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน เด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส แรงงานอพยพข้ามชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ ชนเผ่า ชนกลุ่มน้อย เป็นต้น การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่กล่าวมาข้างต้นนั้นครอบคลุมทั้งด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง สิทธิพลเมือง และสิทธิในการศึกษาและการพัฒนา ซึ่งยึดถือเอาประชาชน และมนุษย์เป็นศูนย์กลางแห่งการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิต สิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

ผลของการพัฒนาที่ย่อมส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกิดการปรับตัวที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม ประชาชนต้องมีความรู้ที่เพียงพอและรอบด้าน ซึ่งช่องทางของการมีความรู้นั้นมีรูปแบบของวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งการศึกษาที่ดีต้องเป็นการศึกษาที่ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้และเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ต้องได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจัง เพื่อกระตุ้นให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ขึ้นในประเทศประเทศไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิทางการศึกษา จึงได้กำหนดสาระสำคัญต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของประเทศ มีผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา มีการจัดการศึกษาให้เข้าถึงกับผู้รับบริการ

การศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพจัดการศึกษาโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยคาดหวังว่ารูปแบบการจัดการศึกษาดังกล่าวจะช่วยเพิ่มคุณภาพและศักยภาพของประชาชนได้

ดังนั้นในกระบวนการพัฒนา ที่เอื้อต่อการสร้างเสริมศักยภาพของประชาชน ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับตนเอง และชุมชน โดยมีกระบวนการที่เป็นประชาธิปไตย ย่อมเป็นแนวทางที่พึงปรารถนา และนำมาซึ่งเป้าหมายแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญในการเตรียมบริหารจัดการบุคลากร และทรัพยากรต่าง ๆ รวมถึงการส่งเสริมและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน ให้กับประชาชนทุกภาคส่วนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในสิทธิมนุษยชน

กระบวนการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมทั้ง ๕ ภูมิภาค จึงเป็นอีกก้าวหนึ่งของการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างประชาชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในอันที่จะร่วมผลักดันให้สิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะสิทธิด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และด้านชาติพันธุ์ ให้เกิดขึ้นจริง และมั่นคง ยั่งยืนตลอดไป ดังนี้

ครั้งที่ ๑ ภาคเหนือ ระหว่างวันที่ ๕ - ๘
กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ ณ โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ อำเภอ
เมือง จังหวัดเชียงใหม่

ครั้งที่ ๒ ภาคใต้ ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๙
เมษายน ๒๕๔๙ ณ โรงแรมเอเชีย อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา

ครั้งที่ ๓ ภาคกลาง ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๔
พฤษภาคม ๒๕๔๙ ณ โรงแรมสองพันบุรี อำเภอเมือง

จังหวัดสุพรรณบุรี

ครั้งที่ ๔ ภาคตะวันออก ระหว่างวันที่ ๑๘ -
๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๙ ณ โรงแรมจอมเทียนธานี
เมืองพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ครั้งที่ ๕ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง
วันที่ ๑๖ - ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ณ โรงแรม
ขอนแก่นไฮเต็ล อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

เสียบจาก ๕ ภาค

• ภาคเหนือ

ปัญหาสิทธิมนุษยชนในภาคเหนือ ส่วนหนึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับทั้งที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน เช่น การประกาศเขตอุทยานทับที่ดินทำกิน ปัญหาการสร้างเขื่อน การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และปัญหากลุ่มชาติพันธุ์ ชนเผ่า ตลอดจนสิทธิและการคุ้มครองสตรีเยาวชนให้พ้นจากการถูกล่วงละเมิด และผลกระทบจากการใช้อำนาจรัฐและกระบวนการยุติธรรมก็ยังคงเป็นประเด็นที่ก่อให้เกิดปัญหาที่มีความรุนแรงยิ่งขึ้น ผู้แทนองค์กรในภาคเหนือได้ร่วมกันกำหนดและพิจารณาประเด็น ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ สัญชาติ กลุ่มชาติพันธุ์

กลุ่มที่ ๒ สิทธิชุมชน ป่าไม้ ที่ดิน ที่อยู่อาศัย

กลุ่มที่ ๓ ทรัพยากรธรรมชาติ

กลุ่มที่ ๔ สิทธิมนุษยชนศึกษา และการ

สร้างเครือข่ายสิทธิมนุษยชนศึกษา

กลุ่มที่ ๕ นโยบายของรัฐ

ผลสรุปจากการสัมมนา มีประเด็นปัญหาที่เกิดผลกระทบต่อชุมชนคนพื้นราบ คนบนพื้นที่สูง และกลุ่มชาติพันธุ์ ดังนี้

๑. ผลกระทบจากโครงการของรัฐ

๑.๑ โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าจากถ่านหินที่เหมืองถ่านหินแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ฝุ่นละออง และก๊าซจากการเผาไหม้แพร่กระจายไปยังหมู่บ้านและชุมชน ทำให้ชาวบ้านป่วยเป็นโรคทางเดินหายใจ ซึ่งชาวบ้านได้มีการต่อสู้เรียกร้องให้ยกเลิกการผลิตกระแสไฟฟ้าจากโรงงานดังกล่าว

๑.๒ ระบบเหมืองฝาย เต็มชุมชนท้องถิ่นทางภาคเหนือมีระบบการจัดการน้ำโดยใช้ระบบ

เหมืองฝาย มีแก้มเหมืองเป็นผู้จัดการ เพื่อแบ่งปันการใช้น้ำในชุมชนได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ต่อมารัฐกำหนดให้กรมชลประทานเข้ามาบริหารจัดการจัดระบบการใช้น้ำแทน ซึ่งไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน และทำให้ระบบการแบ่งปันการใช้น้ำตามระบบเหมืองฝายสูญหายไป

๒. สิ่งแวดล้อม

ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนจากโครงการพัฒนาของรัฐบาลและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน ซึ่งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องไม่ได้สอบถามความเห็นของชาวบ้านและชุมชนตามกระบวนการทำประชาพิจารณ์ที่ถูกต้องก่อนดำเนินโครงการ และส่วนใหญ่หน่วยงานของรัฐ มุ่งเน้นในเรื่องผลกำไร การลงทุนของต่างประเทศ และการเติบโตทางเศรษฐกิจมากกว่า การพิจารณาคุณภาพชีวิตและความกินดีอยู่ดีของชาวบ้าน ผลกระทบจากโครงการของรัฐที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนในทางปฏิบัติยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ชาวบ้านและกลุ่มองค์กรต่างๆ โดยเฉพาะผู้นำชุมชนที่ต่อต้านเพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชน มักจะถูกทำร้ายจนถึงแก่ชีวิต

๓. การจัดการทรัพยากร

ข้อค้นพบจากปัญหาการจัดการทรัพยากรคือนโยบายหรือกฎหมายที่กำหนด ละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะนำมาบังคับใช้เพื่อแย่งชิงประโยชน์ในการถือครองที่ดิน หรือทรัพยากร ได้แก่ (๑) พระราชบัญญัติประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๕ (มาตรา ๙) (๒) พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔ และระเบียบปฏิบัติการออกทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๕ (ฉบับแก้ไข ๒๕๔๕) มาตรา ๓, ๙ และ ๒๐ (๓) กฎหมายที่เกี่ยวกับป่าไม้ ได้แก่ พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.๒๕๔๘, พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๕, พระราชบัญญัติ

ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ และพระราชบัญญัติ
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ และมติ
คณะรัฐมนตรีวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ (นโยบาย
แผนแม่บทการจัดการทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และ
สิ่งเสพติดบนพื้นที่สูง)

๕. ปัญหาเยาวชนและสตรี

ข้อค้นพบจากปัญหาของเยาวชน สตรีและ
กลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ ปัญหายาเสพติด เอดส์และ
เนื่องจากสภาพพื้นที่ทำกินไม่เหมาะสมกับ
การเพาะปลูก จึงต้องออกไปรับจ้างทำงานนอกหมู่บ้าน

๕. วัฒนธรรม

ข้อค้นพบจากปัญหาด้านวัฒนธรรม คือ
ขาดการสืบทอดวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
นอกจากนี้ยังขาดความมั่นใจในการแสดงอัตลักษณ์
ของตนและชุมชน

๖. สถานะบุคคล

ข้อค้นพบจากปัญหาสถานะบุคคลส่วนใหญ่
มาจากชาวบ้านไม่รู้และไม่เข้าใจในเรื่องสิทธิขั้นพื้นฐาน
ปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย
ระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชนและขาดความรู้เกี่ยวกับ
ช่องทางเพื่อมีสถานะบุคคลที่ถูกต้อง ตามกฎหมาย
การขาดเอกสารหลักฐาน และการทุจริตของเจ้าหน้าที่
หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง, กลไกการทำงานที่ขาด
ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีปัญหาทัศนคติของ
ผู้นำชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับสัญชาติไทย
แล้วใช้อำนาจกดขี่ หรือละเว้นการปฏิบัติเพื่อให้
เข้าถึงสถานะบุคคลที่ถูกต้องตามกฎหมาย

๗. การศึกษา

โรงเรียนผู้จัดการศึกษาไม่มีหลักสูตรที่มี
ความหลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการ

ผู้เรียนและท้องถิ่น นอกจากนี้กลุ่มผู้ด้อยโอกาส
ทางสังคม เช่น เด็กชาวเขา ในภาคดังกล่าวยังไม่มี
โอกาสเข้าถึงการรับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ
และโรงเรียนยังมีการเก็บค่าใช้จ่ายกับผู้ปกครอง
ที่จำนวนที่มากเกินไปจนความจำเป็น และการมีส่วนร่วม
ในการจัดการศึกษาของประชาชนในพื้นที่ยังมีน้อย
โดยประชาชน บางคนเข้าร่วมกับโรงเรียนใน
การแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
แต่คณะกรรมการยังไม่มีส่วนร่วมในการบริหารงาน
วิชาการ

ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหา

ผู้เข้าร่วมได้มีการพิจารณาร่วมกันเสนอ
แนวทางการแก้ไขปัญหา จำแนกดังนี้

• ภาคใต้

ในพื้นที่ภาคใต้ มีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่เอื้อ
ต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจได้ค่อนข้างดีกว่าภาคอื่นๆ
แต่ปัญหาที่สืบเนื่องในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ทำให้มีความรู้สึกไม่มั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินเกิดขึ้น
กับประชาชนอย่างกว้างขวาง ความขัดแย้งเกิดจาก
การขาดความเข้าใจในรากเหง้าของปัญหา และขาด
ความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมที่อ่อนไหวของชุมชน
ท้องถิ่น นอกจากนี้โครงการขนาดใหญ่ของรัฐยังส่ง
ผลกระทบต่อชุมชนหลายโครงการ อาทิ โครงการ
ท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย โครงการอุตสาหกรรมต่อ
เนื่องที่กำลังจะเกิดขึ้น โครงการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ
การผลิตพลังงานไฟฟ้า นอกจากนี้กรณีพิพัตติภัย
สึนามิได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต และการดำรงอยู่
ของชีวิตและชุมชนอย่างมากมาย ซึ่งผู้แทนองค์กร
ชาวบ้านได้ร่วมกันพิจารณา ตามประเด็นดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ฐานทรัพยากร

กลุ่มที่ ๒ ท่อก๊าซไทย - มาเลเซีย

กลุ่มที่ ๓ การจัดการการศึกษา ปัญหา
อาชญากรรมของเด็ก และยาเสพติด

โดยสรุปแล้วสถานการณ์ด้านสิทธิทาง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของภาคใต้ใน ระหว่างปี ๒๕๔๘ - ๒๕๔๙ พบว่า ปัญหาโดย ส่วนใหญ่เกิดจาก (๑) กลไกการทำงานของรัฐ ที่ไร้ประสิทธิภาพ; (๒) การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่รัฐ; (๓) การขาดความรู้ ความเข้าใจ ในสถานการณ์จริงของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน; (๔) การแย่งชิงที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยจากรัฐและ นายทุน; (๕) ทศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องที่นำไปสู่การเลือกปฏิบัติ และความไม่ เสมอภาคของบุคคล นอกจากนี้ก็เป็นผลกระทบที่ เกิดจากกรณีพิพัตถ์ภัยสึนามิในพื้นที่ ๖ จังหวัด ชายฝั่งทะเลอันดามัน

ตัวอย่างสถานการณ์ที่หยิบยกเป็นประเด็น ร่วมได้แก่

(๑) โครงการท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซีย ซึ่งมี แผนสร้างท่อส่งก๊าซความยาว ๒๕๕ กิโลเมตร ในบริเวณอ่าวไทยเพื่อลำเลียงก๊าซธรรมชาติจาก อ่าวไทยเพื่อนำมาใช้ในประเทศ และส่งไปยัง ประเทศมาเลเซีย โดยสร้างโรงงานแยกก๊าซที่ จังหวัดสงขลา ทั้งนี้ท่อส่งก๊าซจะฝังผ่านในที่ดินทั้งที่ เป็นชุมชนและที่ดินวะกัฟ (ยกให้เป็นสมบัติ สาธารณะในศาสนาอิสลาม) ซึ่งยังคงส่งผลต่อ ความขัดแย้งของชุมชน

(๒) การแย่งชิงที่ดินทำกินและที่ดินเพื่อการ อยู่อาศัยในพื้นที่ ๗ ประสบภัยพิบัติสึนามิ ปัจจุบัน มีคดีอยู่ระหว่างการดำเนินการทางศาล ๓๒๕ คดี โดยผู้ยื่นเรื่องร้องเรียนส่วนใหญ่คือ รัฐ และนายทุน ซึ่งมักจะใช้กฎหมายที่ขัดกับรัฐธรรมนูญเป็นเครื่องมือ อาทิ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๓๕, กฎหมายลักษณะ การปกครองท้องที่ นอกจากนี้ที่ดินบางส่วน มีการออกเอกสารสิทธิ์โดยมิชอบ

(๓) สิทธิทางวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น มักจะถูกละเมิดจากการปฏิบัติของรัฐ โดยเฉพาะ อย่างยิ่งหลักสูตรการศึกษาซึ่งไม่สอดคล้องกับ

วัฒนธรรมและวิถีชีวิต

(๔) ในส่วนของประมงพื้นบ้าน ก็ได้รับผล กระทบจากการประกาศนโยบายการออกโฉนดทะเล เพื่อสนับสนุนนโยบายการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นทุน ของรัฐบาล ผลที่เกิดขึ้นคือการแยกสลายสิทธิชุมชน สร้างสิทธิแบบปัจเจกนำมาซึ่งความแตกแยกของ ชุมชนโดยรวม

(๕) ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเกิด จากการปฏิบัติงานเพื่อปราบปรามผู้ก่อความรุนแรง ในภาคใต้ โดยการประกาศใช้พระราชกำหนด การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๘ ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่รัฐใช้อำนาจเกินขอบเขตของ กฎหมาย

(๖) การหายตัวไปของนักพิทักษ์สิทธิมนุษยชน ที่ทำงานในพื้นที่ อาทิ นายสมชาย นีละไพจิตร

(๗) การถูกปฏิเสธสิทธิขั้นพื้นฐานโดยการ กล่าวอ้างการไม่มีสัญชาติไทย โดยเฉพาะในกลุ่ม คนไทยพลัดถิ่นและชาวเลซึ่งไม่มีสถานะบุคคลทำให้ ไม่ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน เช่น การศึกษา และ การรักษาพยาบาล

(๘) นโยบายการจัดการศึกษาในพื้นที่ดังกล่าว ยังไม่มีความชัดเจน เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการไม่เข้าใจวิธี การปฏิบัติ คุณภาพการศึกษาปานกลาง และผู้จัดการ ศึกษาได้รับงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุน น้อยกว่าโรงเรียนของรัฐ นอกจากนี้ภาครัฐยังไม่ให้ การสนับสนุนการจัดแหล่งเรียนรู้ และการศึกษา ทางเลือกกับผู้จัดอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนวการแก้ไขปัญหา

ผู้เข้าร่วมได้มีการพิจารณาร่วมกันเสนอ แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้แก่

การเจรจาระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่รัฐ , การพัฒนาความสามารถในการเข้าถึงสิทธิขั้น พื้นฐาน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการ

ศึกษาของประชาชนออกมาในรูปแบบ คุรุภูมิปัญญา พ่อแม่ผู้ปกครอง ให้เข้ามาร่วมตัวกันจัดการศึกษา ทางเลือก ร่วมเป็นคณะกรรมการการศึกษาของ โรงเรียน และร่วมกันพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้อง กับวัฒนธรรมและวิถีชีวิต, การมีกลไกปกป้องและ คุ้มครองสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ อาทิ ศูนย์การเรียนรู้ ภาษาและวัฒนธรรม, หลักสูตรการศึกษาวัฒนธรรม ท้องถิ่น, การออกเอกสารสิทธิ์ร่วมกันของชุมชน (โฉนดชุมชน), การออกกฎหมายอวนลากให้ห่าง จากชายฝั่งทะเล ๓ กิโลเมตร, การอนุรักษ์ภาษา และวัฒนธรรม (การนอนหาค และการลอยเรือ), การปักเขตสุสานที่ชัดเจน

• ภาคกลาง

ภาคกลาง เป็นพื้นที่ที่มีการผลิตภาค เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ซึ่งต่างก็ได้รับผล กระทบต่อสภาพแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพชีวิต วิถีชีวิต มลภาวะแหล่งน้ำ และอากาศ ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน รวมทั้ง นโยบายการท่องเที่ยว ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ เกิดผลกระทบต่อชุมชนในหลายด้านอีกด้วย

ผู้เข้าร่วมการสัมมนา คือ ประชาชน ชุมชน ผู้ถูกละเมิด องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น และกลุ่ม ชาติพันธุ์ในพื้นที่รวมทั้งผู้แทนพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด, เจ้าหน้าที่เทศบาล, เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่จากสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา เจ้าหน้าที่จากสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา เจ้าหน้าที่จากสำนัก บริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ผู้แทนจากสำนัก บริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้จัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ เช่น ครอบครัวย องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น กระทบการเรียนรู้ร่วมกัน ในส่วนของภาคกลาง ประเด็นหลักๆ คือ มีการแลกเปลี่ยนเรื่องการ

ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและยุทธศาสตร์การแก้ไข ปัญหากรณีการถูกละเมิด รวมทั้งสถานะบุคคล (มติคณะรัฐมนตรี ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘) โดยมีการพิจารณาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน

สถานการณ์ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ สิทธิทาง การศึกษาในภาคกลาง มีสาเหตุมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือนโยบายอย่างแท้จริง และขาด การประสานงานระหว่างผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ของ รัฐและผู้เกี่ยวข้อง โดยมีสถานการณ์ต่างๆ ดังนี้

๑. สิ่งแวดล้อม

มีการปล่อยน้ำเสียของโรงงานและโรงไฟฟ้า จากจังหวัดราชบุรีลงสู่แม่น้ำลำคลอง ทำให้ สภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้แม่น้ำและ ลำคลองมีมลภาวะ แหล่งน้ำที่เน่าเสีย กระทบต่อ คุณภาพชีวิตในภาพรวมของประชาชนจังหวัด สมุทรสงคราม

๒. ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน

ในสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาเรื่องที่อยู่ อาศัยและที่ดินทำกิน ยังมีปัญหาอยู่ รัฐบาลได้จัด ให้มีโครงการต่างๆ เช่น โครงการบ้านเอื้ออาทร โครงการบ้านมั่นคง และโครงการจัดสรรที่ดินทำกิน ฯลฯ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น โครงการบ้าน เอื้ออาทร ดำเนินการโดย สถาบันพัฒนาองค์กร ชุมชน (พอช.) โครงการบ้านมั่นคง ดำเนินการโดย การเคหะแห่งชาติ และโครงการจัดสรรที่ดินทำกิน ซึ่งขณะนี้กำลังดำเนินการ โดยประชาชนมีส่วนร่วม ในการผลักดัน

๓. สิทธิชุมชน

สถานการณ์การพัฒนาเศรษฐกิจเสรีในยุค

โลกาภิวัตน์ ได้ส่งผลกระทบต่อชุมชนในพื้นที่
โครงการพัฒนาจำนวนมาก ภายใต้การผลักดันของ
รัฐและกลุ่มทุนได้ละเมิดสิทธิชุมชนอย่างรุนแรง
ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

๔. สิทธิทางการศึกษา

ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้เสนอแนวคิดในประเด็น
ด้านการศึกษา ไว้ดังนี้

๑. การศึกษาต้องมีความหลากหลายตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ต้องไม่อยู่ในห้องเรียนอย่างเดียว

๒. การศึกษาต้องตอบสนองต่อปัญหาและวิถีชีวิต

๓. ไม่ควรมีการขัดขวาง หรือปิดกั้นการเรียนรู้ที่จะพัฒนาศักยภาพของตน

๔. การทำงานของหน่วยงานรัฐเป็นปัญหาการดำเนินการของรัฐมีทั้งข้อจำกัดและจุดแข็ง

๕. รัฐมีหลายมิติ แต่มีมิติตัวบุคคลที่ต้องมีความร่วมมือ แต่เชิงนโยบายหรือหน่วยงานจะตามมาจะง่ายขึ้นหากคนมีความเข้าใจ

๖. รัฐไม่ควรจะมองว่ามีสิทธิหรือไม่มีสิทธิต่ออย่างเน้นกฎหมายอย่างเดียว

๗. การแก้ไขปัญหาต้องมีการร่วมมือกันทั้งภาครัฐ เอกชน เป็นข้อค้นพบ

๘. ควรมีประเด็นการทำงานร่วมกัน คือ การสื่อสารถ่ายทอดวัฒนธรรม ประเพณีชีวิต

ข้อเสนอแนวการแก้ไขปัญหา

ผู้เข้าร่วมได้มีการพิจารณาร่วมกันเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา จำแนกดังนี้

๑. ปัญหาที่แก้ไขด้วยตนเอง ได้แก่ การประสานงาน, การจัดทำเครือข่ายที่มีการจัดการที่ชัดเจน, การสร้างความเข้มแข็ง ของกลุ่มร่วมกัน, การพัฒนาศักยภาพทั้งข้อมูล และความรู้โดยการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้กับพี่น้องกลุ่มต่างๆ

นอกจากนั้นก็คือ การรักษาและสืบทอดวัฒนธรรม โดยการพัฒนากลุ่มเยาวชนมาเรียนรู้

๒. ขอกการสนับสนุนจากเพื่อนและกลุ่มอื่นๆ คือ การเสนอนโยบาย และ ยุทธศาสตร์ ที่ประชุมเห็นว่า กระบวนการมีส่วนร่วม และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจะช่วยให้กลุ่ม พัฒนาตนเองได้ การนำเสนอข้อมูลผ่านสื่อ การมีหน่วยงานที่สร้างความเข้าใจ ทั้งนี้เสนอให้มีการจัดกระบวนการส่งเสริม ให้ความรู้ด้านสิทธิขั้นพื้นฐานของกลุ่ม โดยกลุ่มชุมชนเองก็ต้องพยายามเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการด้วย

๓. ประชาชนเริ่มเห็นถึงปัญหาของสถานการณ์การศึกษาที่เกิดขึ้น จึงพยายามเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น กลุ่มบิดามารดา ร่วมกันจัดการศึกษาของบุตรตนเอง มีการตั้งกลุ่มบ้านเรียนขึ้น และขยายเครือข่ายออกไปทั่วประเทศ พร้อมทั้งพยายามผลักดันให้รัฐเกิดการยอมรับและให้การสนับสนุนรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลาย

ในส่วนของการทำงานเป็นเครือข่ายมีการเสนอให้จัดตั้งเป็นเครือข่าย มีผู้แทนและระบบการบริหารจัดการที่ชัดเจน มีกิจกรรมหลักๆ คือ การถ่ายโอนข้อมูลและองค์ความรู้ ประสบการณ์การแก้ไขปัญหา ซึ่งสามารถพัฒนาและประยุกต์ใช้ในพื้นที่กรณีปัญหาต่างๆ ได้ ผู้เข้าร่วมให้ความสำคัญกับแกนนำเครือข่ายที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้กิจกรรมที่นำเสนอ คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนทั้งในกลุ่มประชาชนทั่วไป และเจ้าหน้าที่รัฐ, การปรับแก้กฎหมาย หรือระเบียบปฏิบัติ

• ภาคตะวันออก

เนื่องจากภูมิประเทศมีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเล จึงอุดมไปด้วยแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และสถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนจนมีความสะดวกในการขนส่งสินค้า ดังนั้น จึงมีปัญหาการจัดการเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ที่ดิน การรุกกล้าที่ดินสาธารณะ การแย่งชิง ทรัพยากรธรรมชาติ และปัญหา

สิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผู้แทนองค์กรภาคตะวันออก ได้ร่วมกันกำหนดและพิจารณาประเด็นต่างๆ ดังนี้

- สิทธิด้านการประกอบอาชีพ
- สิทธิที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน
- สิทธิการมีส่วนร่วม
- สิทธิเสรีภาพของสื่อ
- สิทธิด้านสุขภาพ
- สิทธิทางการศึกษา

๑. สิทธิด้านอาชีพ

๑.๑ รัฐมีการส่งเสริมอาชีพให้คนมีงานทำ และจัดสวัสดิการแรงงาน แต่ไม่ได้ทำให้ครบวงจร ยังมีคนไทยว่างงานจำนวนมาก เนื่องจากรัฐมีการส่งเสริม อาชีพแต่ขาดตลาดรองรับสินค้า/แรงงาน ภาคอุตสาหกรรมลดการใช้แรงงานคน

๑.๒ ประกันสังคมยังไม่รองรับผู้ใช้แรงงานทุกอาชีพให้เข้าเป็นผู้ประกันตนได้

๑.๓ ความไม่ปลอดภัยในการทำงาน เนื่องจากการดูแลตรวจสอบของภาครัฐที่ไม่ทั่วถึง

๒. สิทธิในที่อยู่อาศัย/ที่ดินทำกิน

๒.๑ พื้นที่สาธารณะเปล่าประโยชน์ถูกเสนอ ให้แปรสภาพให้เป็นป่าชุมชน นายทุนใช้วิธีการ หลอกหลวงให้ชาวบ้านเป็นตัวแทนไปเช่าที่ดินจากรัฐบาล แล้วอาศัยสิทธิ์เพื่อครอบครองที่ดินดังกล่าว

๒.๒ ปัญหาการจัดการที่ดินบนเกาะช้าง จังหวัดตราด ชาวบ้านกลุ่มที่อยู่อาศัยมาเป็นเวลานานยังไม่มีเอกสารสิทธิ์ เพราะไม่รู้ข้อมูลข่าวสาร จากทางราชการ ต่อมากองทัพเรือเข้าใช้พื้นที่เป็น จุดยุทธศาสตร์ทางทหารแต่ไม่มีการกันเขต ที่ชัดเจน มีการแจ้งความดำเนินคดีกับชาวบ้านข้อหาบุกรุก ปัจจุบันมีคณะกรรมการแก้ไขปัญหาที่ดินของรัฐ เข้าไปช่วยแก้ไข แต่ก็ยังไม่สามารถดำเนินการแก้ไข ให้ชาวบ้านได้จริง

๓. สิทธิเสรีภาพของสื่อ

๓.๑ รัฐไม่ทำตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เรื่องวิฤกษ์ชุมชนโดยมีเพียงการดำเนินการ เบื้องต้น คือ เปิดให้มีสถานีวิทยุชุมชน แต่จำกัดเรื่องกำลังของคลื่นความถี่วิทยุ และห้ามหารายได้ ไม่มีคณะกรรมการ จัดการวิทยุชุมชนอย่างเป็นทางการ

๓.๒ รัฐพยายามกีดกันการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการแสดงความคิดเห็นที่เป็นปฏิปักษ์ ต่อรัฐ ปิดกั้น ครอบงำ เช่น การสั่งยุติ การออกอากาศ วิทยุชุมชน หรือถอดรายการออกอากาศบางรายการ

๔. สิทธิการมีส่วนร่วม

๔.๑ ประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

๔.๒ รัฐไม่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ผู้ได้ประโยชน์คือนายทุน และผู้มีอำนาจ ในท้องถิ่น

๔.๓ ชาวบ้านไม่รู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องเขตการค้าเสรี (FTA) ว่ามีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพของตนอย่างไร ซึ่งรัฐมีหน้าที่ต้องเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารและส่งเสริมการประกอบอาชีพอย่างเสรีและเป็นธรรม

๔.๔ การจัดสรรงบประมาณกองทุนหมู่บ้าน ขาดความเป็นธรรม เนื่องจากไม่เปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม เช่น กรณีการจัดสรรเงินงบประมาณที่ให้กับหมู่บ้าน ในจำนวนวงเงินเท่า ๆ กัน ทั้งที่แต่ละหมู่บ้านมีจำนวนประชากรไม่เท่ากัน

๕. สิทธิด้านสุขภาพ

๕.๑ เมื่อมีกรณีที่ประชาชนได้รับผลกระทบจากการรักษาพยาบาลที่ไม่ได้มาตรฐาน และเรียกร้องสิทธิ ปรากฏว่าไม่ได้รับการช่วยเหลือเยียวยาอย่างเป็นธรรม

๕.๒ สมุนไพรถูกควบคุมอย่างมาก ยาสมุนไพรมีการห้ามติดฉลากว่ารักษาอะไร สมุนไพรบางตัวไปขออนุญาตนานแล้วแต่ก็ยังไม่ได้รับอนุญาต บางชนิดไม่สามารถขอดทะเบียนรับรองคุณภาพจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้

๕.๓ ชาวจังหวัดสระแก้วมีการต่อต้านเรื่องการบริหารจัดการด้านมลพิษ เช่น การนำขยะมาทิ้ง เนื่องจากมีหลายบริษัทจากจังหวัดอื่นๆ เอาขยะมาทิ้งใกล้ชุมชน

๖. สิทธิทางการศึกษา

๖.๑ การบังคับให้ผู้พิการเรียนตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ เป็นการจำกัดที่ไม่ตรงกับความต้องการของผู้พิการ

๖.๒ กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากประชาชนบางกลุ่มไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร ว่ามีกองทุนเพื่อการศึกษาในระดับต่าง ๆ จึงมีได้ไปใช้สิทธิ

๖.๓ กลุ่มเด็กด้อยโอกาสทางสังคม ได้แก่ เด็กไร้สัญชาติ เด็กเร่ร่อน เด็กพิการ เด็กยากจน ได้รับบริการการศึกษาอย่างมาก

๖.๔ เด็กที่เคยอยู่ในระบบแต่ถูกออกจากการศึกษากลางคันยังไม่สามารถกลับเข้าสู่การศึกษาในระบบได้

๖.๕ นโยบายการจัดบริการการศึกษาของรัฐยังไม่ชัดเจน สะท้อนให้เห็นถึงสิทธิทางการศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกัน

๖.๖ มาตรฐานการศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีคุณภาพที่ไม่เท่าเทียมกัน ส่งผลให้คุณภาพการเรียนการสอนไม่เท่ากัน นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจึงมีคุณภาพทางวิชาความรู้ไม่เท่าเทียมกัน

๖.๗ บุคลากรทางการศึกษาหรือครูผู้สอนไม่มีคุณภาพในเนื้อหาวิชาความรู้ที่สอน และยังมีพฤติกรรมเป็นผู้ควบคุมความประพฤติของเด็ก

นักเรียนให้อยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนอย่างเข้มงวดมากกว่า การเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการที่มีคุณภาพ นอกจากครูผู้สอนขาดคุณสมบัติแล้ว ครูผู้สอนยังมีไม่เพียงพอกับจำนวนเด็กนักเรียนในพื้นที่

ข้อเสนอแนวการแก้ไขปัญหา

ผู้เข้าร่วมได้มีการพิจารณาร่วมกันเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหามา ๖ ข้อได้ดังนี้ (ต้องหาข้อสรุปเพิ่ม)

• ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปัญหาการละเมิดสิทธิด้านทรัพยากร ป่าไม้ ที่ดิน แหล่งน้ำ และผลกระทบจากโรงโม่หิน ปัญหาการจัดการทรัพยากรและสิทธิชุมชน การละเมิดสิทธิต่อกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เช่น เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ฯลฯ ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของนักสิทธิมนุษยชนและผู้เดือดร้อนที่มาร้องเรียนในกรณีต่างๆ ปัญหาการรับรู้และความเข้าใจในเรื่องสิทธิมนุษยชนของประชาชน ผู้แทนองค์กรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อภิปรายเกี่ยวกับปัญหาของชุมชนและอุปสรรคที่ทำให้ชุมชนไม่สามารถแก้ปัญหาและดำเนินการต่อไปได้ ตลอดจนแนวทางที่จะสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรชุมชนและภาคประชาสังคมอย่างไร (แนวทางยุทธศาสตร์กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม) จึงได้ร่วมกันกำหนดและพิจารณาประเด็น ดังนี้

- ๑) สิทธิในการพัฒนา
- ๒) ที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย
- ๓) เด็ก ผู้หญิง ผู้ด้อยโอกาส
- ๔) ทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม
- ๕) ด้านการศึกษา

๑. สิทธิในการพัฒนา

ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีการคอร์ปชั่นเชิงนโยบาย แม้ว่านโยบายของรัฐบางเรื่องอาจเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน แต่กฎระเบียบที่กำหนดให้ปฏิบัติไม่สอดคล้องกับนโยบาย หรือมีกฎหมายที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดชะตาชีวิตของชาวบ้าน ขาดข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยอย่างรอบด้าน เช่นกรณีการสร้างเขื่อนปากมูล กลไกการทำงานของรัฐขาดประสิทธิภาพ การดำเนินงานของราชการมักไม่ต่อเนื่องและไม่ยั่งยืน ไม่คำนึงถึงสภาพข้อเท็จจริง มีความซับซ้อนในการดำเนินงานและเอื้อประโยชน์ให้กับพรรคพวก

๒. ที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย

ชาวบ้านยังขาดเอกสารสิทธิในที่ดินทำกิน ยังมีกฎ/ระเบียบที่จำกัดสิทธิในสิทธิเกี่ยวกับที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย, รัฐบาลขาดความจริงใจในการแก้ไขปัญหาของชาวบ้านถึงแม้จะได้รับทราบข้อมูล ข้อเท็จจริง เช่น กรณีชาวอำเภอโขงเจียม ชาวบ้านบางกลุ่มรุกที่ดินของรัฐ (กรณี อปต. กุดสะเทียมน), นโยบายแก้ปัญหาคความยากจนไม่มีประสิทธิภาพและไม่สามารถแปลงไปปฏิบัติได้จริง, ขาดการบังคับใช้กลไกการทำงานของราชการ ชาวบ้านถูกบังคับอพยพย้ายถิ่นเนื่องจากการสร้างเขื่อน และชาวบ้านบุกรุกที่ดินที่เป็นเขตป่าอนุรักษ์

๓. เด็ก ผู้หญิง ผู้ด้อยโอกาส

- เด็กได้รับการเลี้ยงดูโดยเน้นให้ความสำคัญด้านวัตถุ เด็กที่พ่อแม่ติดเชื่อเฮดส์กรังเกียจและถูกเลือกปฏิบัติจากสังคม ทำให้ไม่ได้รับการศึกษา ไม่มีที่อยู่อาศัย

- มีปัญหาความรุนแรงต่อสตรี มีการเลือกปฏิบัติและไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ถึงแม้สตรีจะมีความรู้ ความสามารถและ มีศักยภาพที่ไม่ด้อยกว่าชาย สตรีติดเชื่อเฮดส์ จากสามี สตรีถูกล่วงละเมิดทางเพศ

- ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งและผู้พิการถูกละเลย ไม่ได้รับความสำคัญ

๔. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายทุนและผู้มีอิทธิพลแย่งที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยของชาวบ้าน เช่น กรณีหนองบัว แก่งตะนะ ชาวบ้านไม่มีเอกสารสิทธิในที่ดินทำกิน เช่น กรณีป่าดงชุมค่า การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐแบบไม่ชอบธรรม กรณีหนองผือใหญ่

การใช้อำนาจของนายทุนหรือธุรกิจเอกชนเหนือที่ดินสาธารณะประโยชน์, การจัดทำโครงการที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของชาวบ้าน ทำลายสิ่งแวดล้อมและการเกษตร และการที่ราชการไม่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบได้รับทราบ ทำให้เกิดการขาดความสามัคคีในชุมชน เช่น กรณีเหมืองแร่โปแตช

๕. ด้านการศึกษา

ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้แสดงความคิดเห็นถึงสถานการณ์ด้านสิทธิทางการศึกษาที่เกิดขึ้นในพื้นที่โดยสรุปดังนี้

๕.๑ หน่วยงานรัฐไม่มีกระบวนการกระตุ้นให้ประชาชน ตระหนักและเข้าถึงสิทธิทางการศึกษาที่รัฐจัดไว้ให้

๕.๒ โรงเรียนที่กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ต่างๆ มีมาตรฐานการเรียนการสอน ที่มีคุณภาพไม่เท่าเทียมกันระหว่างโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่เมืองจะมีคุณภาพการเรียนการสอนดีกว่าโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่เขตชนบท

๕.๓ ผู้จัดการศึกษาของรัฐยังไม่สามารถ

จัดหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเลือกหลักสูตรการเรียนรู้อตามความสนใจ และตรงกับความสามารถของตนเอง ส่งผลให้เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วเด็กไม่สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ

๕.๔ งบประมาณที่รัฐสนับสนุนให้กับโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายนั้น มีความไม่เท่าเทียม ทำให้โรงเรียนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนน้อยต้องมาเรียกเก็บค่าใช้จ่ายสำหรับการเรียนจากผู้ปกครองเพิ่ม ผู้ปกครองส่วนใหญ่จึงแสดงความเห็นว่านโยบายการศึกษาโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายนั้น ไม่เป็นจริง

- คณะกรรมการการศึกษาของบางโรงเรียน ไม่ได้รับการยอมรับจากคณะครูในโรงเรียน

ข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา

ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นว่าการทำงานลักษณะเป็นเครือข่ายสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ โดยเห็นว่าควรร่วมประชุมปรึกษาหารือ ทำความเข้าใจปัญหาร่วมกัน รวมกลุ่มเพื่อให้เกิดพลังในการต่อรอง การจัดทำเป็นข้อเสนอแนะและเห็นว่ามืองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องดำเนินการอยู่ และต้องการให้เกิดการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ องค์กรชุมชน, องค์กรพัฒนาเอกชน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เช่น กรณีการทำเหมืองแร่โปแตช มีการดำเนินการในลักษณะข้างต้น จนสามารถทำให้โครงการดังกล่าวถูกชะลออยู่โดยยังไม่ได้ดำเนินการต่อเนื่อง

คำมั่นสัญญา

จากการที่สมาชิกเข้าร่วมการสัมมนา ได้แบ่งกลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับเครือข่ายสิทธิมนุษยชน โดยการแบ่งเครือข่าย ออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ แบ่งตามโครงสร้างหน้าที่ ตามประเด็นปัญหา และตามพื้นที่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงได้นำหลักการที่เครือข่ายนำเสนอ มาแบ่งกลุ่มเครือข่ายตามลักษณะภูมิศาสตร์ของแต่ละภาค โดยนำจังหวัดซึ่งพื้นที่ติดกัน และอยู่ใกล้เคียงมาอยู่ในกลุ่มเดียวกัน มีรายละเอียดดังนี้

๑. ภาคเหนือ แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมการสัมมนาเป็น ๔ กลุ่ม คือ

- ๑) อุทัยธานี นครสวรรค์ พิจิตร ตาก กำแพงเพชร สุโขทัย พิษณุโลก เพชรบูรณ์ และอุตรดิตถ์
- ๒) ลำปาง แพร่ และน่าน
- ๓) เชียงราย พะเยา และลำพูน
- ๔) เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน

เครือข่ายภาคเหนือได้เสนอแผนปฏิบัติงานเครือข่ายของภาค โดยมีเนื้อหาของแผนปฏิบัติงานแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๑. การเผยแพร่ความรู้และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน
๒. การเสริมสร้างและการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย
๓. การเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ของเครือข่าย
๔. สร้างฐานข้อมูลสิทธิมนุษยชนที่เข้าถึงง่าย
๕. ส่งเสริมให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถกำหนดและจัดทำแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมได้ด้วยตนเอง

๖. กระตุ้นให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนตระหนักถึงบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น
๗. การสร้างความตระหนักแก่เยาวชนและสตรีในเรื่องสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านแรงงานและการค้ามนุษย์

ด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์

๑. การเผยแพร่ความรู้และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน
๒. การเสริมสร้างและการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย
๓. การเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ของเครือข่าย
๔. การแก้ไขปัญหาสัญชาติชนเผ่าเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิต่างๆ เช่น สิทธิทางการศึกษา สิทธิในการเดินทาง สิทธิที่อยู่อาศัย
๕. การสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่ายและการขยายเครือข่ายภายนอก
๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแกนนำในการส่งเสริมเรื่องสิทธิชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการของรัฐ

ด้านการศึกษาและการพัฒนา

๑. การเผยแพร่ความรู้และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน
๒. การเสริมสร้างและการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย
๓. การเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้

ของเครือข่าย

๔. การขยายเครือข่ายการศึกษาไปยังทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนส่งเสริมสิทธิทางการศึกษา
๕. การแก้ไขปัญหาทางการศึกษา
 - สิทธิคุ้มครองความเสมอภาคทางการศึกษา
 - การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้มีความเท่าเทียม

๒. ภาคใต้ แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนาเป็น ๔ กลุ่มคือ

- ๑) ชุมพร ระนอง พังงา และประจวบคีรีขันธ์
 - ๒) สุราษฎร์ธานี และภูเก็ต
 - ๓) ตรัง พัทลุง และนครศรีธรรมราช
 - ๔) สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส
- เครือข่ายภาคใต้ได้เสนอแผนปฏิบัติงานเครือข่ายของภาค โดยมีเนื้อหาของแผนปฏิบัติงานแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๑. การเผยแพร่ความรู้และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน
๒. การเสริมสร้างและการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย
๓. การเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ของเครือข่าย
๔. การแก้ไขปัญหาประมงพื้นบ้าน
๕. การจัดตั้งคณะอนุกรรมการประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อส่งเสริมความรู้และตรวจสอบการละเมิดเบื้องต้น
๖. การจัดตั้งและประสานงานเครือข่ายด้วยระบบพี่เลี้ยง

ด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์

๑. การเผยแพร่ความรู้และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน
๒. การเสริมสร้างและการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย
๓. การเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ของเครือข่าย
๔. การแก้ไขปัญหาเรื่องสัญชาติ (มอร์แกน) เพื่อให้ได้รับสิทธิด้านต่างๆ เช่น สิทธิทางการศึกษา สิทธิในการเดินทาง
๕. การสร้างแกนนำเพื่อจัดทำฐานข้อมูลเรื่องชาติพันธุ์
๖. การแก้ไขปัญหาเรื่องสัญชาติโดยการให้ความรู้ด้านกฎหมายสัญชาติ
๗. การสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่ายและการขยายเครือข่ายภายนอก

ด้านการศึกษาและการพัฒนา

๑. การเผยแพร่ความรู้และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน
๒. การเสริมสร้างและการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย
๓. การเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ของเครือข่าย
๔. การประชาสัมพันธ์ ทรัพยากร และทำความเข้าใจกับภาครัฐในเรื่องการศึกษาทางเลือก
๕. การแก้ไขปัญหาทางการศึกษา
 - ๑) สิทธิคุ้มครองความเสมอภาคทางการศึกษา
 - ๒) การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้มีความเท่าเทียม
๖. การเชื่อมโยงการทำงานที่เป็นเครือข่าย การศึกษาระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับรัฐและรัฐกับประชาชน

๗. การดำเนินการประชาสัมพันธ์สิทธิทางการศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการยอมรับที่แพร่หลายมากยิ่งขึ้น

๓. ภาคกลาง แบ่งผู้เข้าร่วมสัมมนาเป็น ๔ กลุ่ม คือ

๑. ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม และสมุทรสาคร
๒. สุพรรณบุรี นครปฐม และกาญจนบุรี
๓. สระบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท อ่างทอง ลพบุรี และฉะเชิงเทรา
๔. กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา

เครือข่ายภาคกลางได้เสนอแผนปฏิบัติงานเครือข่ายของภาค โดยมีเนื้อหาของแผนปฏิบัติงานแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๑. การเผยแพร่ความรู้และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน
๒. การเสริมสร้างและการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย
๓. การเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ของเครือข่าย
๔. สร้างฐานข้อมูลสิทธิมนุษยชนที่เข้าถึงง่าย
๕. การให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมให้ชุมชนชนบทให้มีความเข้มแข็งเพื่อปกป้องชุมชนของตนเอง

ด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์

๑. การเผยแพร่ความรู้และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

๒. การเสริมสร้างและการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย

๓. การเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ของเครือข่าย

๔. การสร้างเครือข่ายอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของชนเผ่าในพื้นที่เดียวกัน และพื้นที่ใกล้เคียง

ด้านการศึกษาและการพัฒนา

๑. การเผยแพร่ความรู้และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน
๒. การเสริมสร้างและการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย
๓. การเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ของเครือข่าย
๔. การสร้างความเข้าใจเรื่องสิทธิทางการศึกษาให้กับประชาชนและภาครัฐด้วยการประชาสัมพันธ์เชิงรุก
๕. การเรียนรู้และทันเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะต้องพัฒนาคนให้ทันกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น จึงจะสามารถฉีกกรงมัดกันแก้ไขสถานการณ์การละเมิดสิทธิได้

๔. ภาคตะวันออก แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนาเป็น ๓ กลุ่ม คือ

๑. ชลบุรี ระยอง และสมุทรปราการ
๒. สระแก้ว นครนายก ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และตราด
๓. กรุงเทพฯ และจันทบุรี

เครือข่ายภูมิภาคตะวันออกได้เสนอแผนปฏิบัติงานเครือข่ายของภาค โดยมีเนื้อหาของแผนปฏิบัติงานแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๑. การเผยแพร่ความรู้และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน
๒. การเสริมสร้างและการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย
๓. การเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ของเครือข่าย
๔. สร้างฐานข้อมูลสิทธิมนุษยชนที่เข้าถึงง่าย
๕. การจัดการปัญหาและการณรงค์เรื่องสิ่งแวดล้อม
 - ให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนตระหนักถึงผลกระทบจากการทำลายสิ่งแวดล้อมที่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติเช่นกรณีปัญหาลุ่มน้ำคลองโพธิ์
 - ส่งเสริมให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถกำหนดและจัดทำแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมได้ด้วยตนเอง
 - กระตุ้นให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

ตระหนักถึงบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น

ด้านการศึกษาและการพัฒนา

๑. การเผยแพร่ความรู้และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน
๒. การเสริมสร้างและการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย
๓. การเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ของเครือข่าย
๔. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและภาครัฐเข้าใจถึงสิทธิทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๕. การระดมความคิดจากทุกฝ่ายทั้งชุมชนและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมกันพัฒนา/ปรับปรุงเนื้อหาสาระการเรียนรู้กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนจัดหาสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ให้เหมาะสมสอดคล้องและกับสภาพผู้เรียน ตลอดจนสร้างพื้นที่ทางการศึกษาที่มีชีวิตเป็นตัวอย่าง โดยเน้นการเรียนรู้ร่วมกัน เช่น แหล่งเรียนรู้ด้านการศึกษาทางเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

๕. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วม
สัมมนาเป็น ๔ กลุ่ม คือ

๑. อุบลราชธานี
๒. ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ โยโสธร มุกดาหาร
๓. นครราชสีมา ชัยภูมิ ร้อยเอ็ด สุรินทร์
กาฬสินธุ์ บุรีรัมย์
๔. ขอนแก่น เลย สกลนคร หนองคาย
หนองบัวลำภู อุดรธานี

เครือข่ายภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้
เสนอแผนปฏิบัติงานเครือข่ายของภาค โดยมี
เนื้อหาของแผนปฏิบัติงานแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๑. การเผยแพร่ความรู้และสร้างจิตสำนึก
ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญ
ของเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน
๒. การเสริมสร้างและการพัฒนาความเข้มแข็ง
ของเครือข่าย
๓. การเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้
ของเครือข่าย
๔. สร้างฐานข้อมูลสิทธิมนุษยชนที่เข้าถึงง่าย
๕. การสร้างอาสาสมัครพิทักษ์สิทธิมนุษยชน
๖. การสร้างเครือข่ายสิทธิมนุษยชนภายใน
ชุมชน และชุมชนใกล้เคียง
๗. การจัดการกรณีที่ดินสาธารณะประโยชน์
เพื่อให้ราษฎรเข้าทำกิน และอยู่อาศัย
อย่างถูกต้อง

ด้านการศึกษาและการพัฒนา

๑. การเผยแพร่ความรู้และสร้างจิตสำนึก
ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญ
ของเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน
๒. การเสริมสร้างและการพัฒนา
ความเข้มแข็งของเครือข่าย
๓. การเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้

ของเครือข่าย

๔. การให้ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา
ในเรื่องสิทธิมนุษยชน
๕. เครือข่ายต้องกระตุ้นให้ทุกภาคส่วน
มีการทำงานร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็น
ภาคประชาชน ภาครัฐ หรือภาคเอกชน
เพื่อที่จะร่วมกันสร้างเป้าหมาย วางแผน
การทำงาน และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
รวมทั้งการให้เกียรติ ขวัญ กำลังใจซึ่งกัน
และกัน
๖. การที่ผู้รับบริการทางการศึกษาจะเข้าถึง
การบริการของเครือข่ายได้นั้น จะต้องมีการ
ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูล
ข่าวสารต่างๆ อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง
๗. เครือข่ายต้องเน้นการทำงานเชิงรุก
รวมทั้งการสร้างเชื่อมั่นให้กับตัว
องค์กรเครือข่ายด้วยร่วมกัน

๕.

การสะท้อนผลการสัมมนา

ละก่อนผลการสัมมนา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้วางรากฐานสำคัญในการกำหนดให้มีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี เพื่อเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเสนอปรับปรุงกฎหมายต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี ดังนั้น การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของภาครัฐ ประชาชน และภาคประชาสังคม จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งและเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมที่นำมาใช้ในการสัมมนาร่วมกันในทุกภาคส่วน และจากการดำเนินการที่ผ่านมาพบว่า ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันข้อมูลสถานการณ์ต่างๆ ในการสัมมนาเกี่ยวกับสิทธิทางการศึกษาและพัฒนาสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ และแนวทางการประสานการทำงานในลักษณะเครือข่าย ทั้ง ๕ ภาค ได้แก่ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้สะท้อนมุมมอง วิถีคิด และสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในส่วนของผู้เข้าร่วมสัมมนา และผู้จัดการสัมมนา ซึ่งตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ในการจัดสัมมนาและภารกิจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สรุปเป็นลำดับดังนี้

๕.๑ กระบวนการสัมมนา

๑) การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมสัมมนา

ผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้ง ๕ ภาค มีความหลากหลายในประเด็นปัญหาและสาขาอาชีพ ประกอบด้วย ข้าราชการจากหน่วยงานการศึกษา

และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในแต่ละภาค เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนองค์กรเครือข่ายภาคประชาสังคมในพื้นที่ และผู้ประสบปัญหา ความหลากหลายของกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนา ทำให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การเรียนรู้ปัญหาและวิธีแก้ไขในหลายมิติ

๒) การดำเนินการสัมมนาโดยเน้นผู้เข้าร่วมสัมมนามีส่วนร่วมและเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่

๒.๑) การเรียนรู้สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน และสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในปัจจุบัน โดยใช้วิธีการระดมการกลุ่ม (Group Dynamics) แบ่งเป็นฐานการเรียนรู้ รวม ๖ ฐาน ช่วยให้มีการเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนด้วยวิธีการง่าย ๆ ใช้ความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกคนเป็นหลักเบื้องต้นแล้วแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันจนตกผลึกความคิด ความเข้าใจสามารถนำไปคิดวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในปัจจุบันได้อย่างลึกซึ้ง รวมทั้งการใช้กลไกในการปกป้องคุ้มครอง และกระบวนการทำงานเพื่อพิทักษ์สิทธิมนุษยชน ซึ่งกระบวนการเทคนิคการเรียนรู้เช่นนี้เป็นการเปิดโอกาสให้นอกจากผู้เข้าร่วมสัมมนาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยใช้เนื้อหาและกิจกรรมเป็นเครื่องมือแล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาคือเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งเป็นวิทยากรประจำฐานความรู้ทั้ง ๖ ฐาน ได้มีโอกาสรับรู้และซึมซับความรู้ แนวความคิด ประสบการณ์ และวิธีการคิดแก้ไขปัญหาจากผู้เข้าร่วมสัมมนาที่แวะเวียนเข้ามาในแต่ละฐาน แต่ละกลุ่ม ซึ่งสิ่งนี้เป็นการเรียนรู้ที่สามารถเก็บเกี่ยวได้ จากกระบวนการมีส่วนร่วมเช่นนี้จึงเปรียบเสมือนเป็นห้องเรียนที่เต็มเต็มองค์ความรู้ และประสบการณ์ นับเป็นการเพิ่มพูนศักยภาพ และประสบการณ์ให้แก่เจ้าหน้าที่ในเวลาอันรวดเร็ว และได้ผลดีที่สุดด้วย

๒.๒) การสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง เครือข่ายสิทธิมนุษยชน ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่ มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องเครือข่ายมาก่อน ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติจากการปฏิบัติงาน ดังนั้น การสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่อง เครือข่ายสิทธิมนุษยชน โดยผู้ที่มีประสบการณ์ การประชุมแบบมีส่วนร่วมด้านสิทธิมนุษยชน ได้ถ่ายทอดให้ผู้ที่มาใหม่ ให้มีความเข้าใจตรงกัน และ นำประสบการณ์ตรงของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกันก็ช่วยให้การทำกิจกรรมในการ ปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มีผลเป็นรูปธรรม ได้ชัดเจนในเวลาอันรวดเร็วยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ยังได้ร่วมกัน วิเคราะห์และเสนอแนะเครือข่ายชนิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ และสามารถทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมในชีวิตจริงด้วย

๒.๓) การสร้างแนวคิดเรื่องการขับเคลื่อน กิจกรรมด้วยกระบวนการเครือข่าย โดยใช้เทคนิค แผนที่ความคิด (Mind Mapping) ทำให้มีการแตก ประเด็นความคิด และมองเห็นถึงประโยชน์จาก การทำงานในลักษณะ เครือข่ายอย่างชัดเจนขึ้น ลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน ประหยัดทรัพยากร และ มีการบูรณาการความคิดและงบประมาณเพื่อมุ่งไปสู่ จุดมุ่งหมายเดียวกัน อีกทั้งได้ทำความเข้าใจร่วมกัน ในเรื่องการสมัครเพื่อขอรับรองเป็นองค์การเอกชน ด้านสิทธิมนุษยชนด้วย จึงนับเป็นโอกาสดียิ่งใน การเชิญชวน

๒.๔) การแบ่งกลุ่มตามสภาพปัญหา ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สิทธิทางการศึกษาและพัฒนา และสิทธิของกลุ่ม ชชาติพันธ์ การดำเนินการในแต่ละกลุ่มปัญหาของ สิทธิต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นช่วงเวลาที่แต่ละกลุ่ม ได้มีโอกาส พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็น ที่ตนเองมีความรู้ หรือประสบการณ์โดยมีวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านเป็นผู้นำการเรียนรู้จาก การดำเนินการดังกล่าวสามารถสะท้อนผลการ สัมมนา ดังนี้

๑) การให้ความรู้และแลกเปลี่ยน เรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนในเชิงลึก ทำให้ผู้เข้าร่วม สัมมนา เข้าใจปัญหาสิทธิมนุษยชนที่กำลังเผชิญอยู่ และได้รับรู้สภาพปัญหาสิทธิมนุษยชนในแต่ละพื้นที่ ซึ่งในบางกรณีเป็นประเด็นปัญหาที่เหมือนกัน แต่ ต่างพื้นที่ และได้มองเห็นถึงสาเหตุของปัญหาร่วมกัน จึงเป็นเวทีที่ผู้เข้าร่วมสัมมนาที่มาจากหลากหลาย พื้นที่แตกต่างด้วยสถานะ วัฒนธรรม หรือแม้กระทั่ง ภาษาที่ใช้ และที่ชัดเจนสังเกต ได้คือ แนวคิด มุมมอง ของกลุ่ม ที่อยู่คนละภาคส่วน บางกลุ่ม เหมือนอยู่ คนละด้าน แต่เมื่อได้เข้าสู่กระบวนการร่วมเรียนรู้ นี้แล้ว ทุกคนได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมฟัง ร่วมพูด ทำให้ เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องต่อกัน

๒) เทคนิคและวิธีการแก้ไขปัญหา โดยใช้การระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา ตามกลุ่มประเด็นปัญหาสิทธิทั้งในพื้นที่ของตนเอง และผู้อื่น เป็นจุดก่อตัวของการทำงานในลักษณะ เครือข่าย และเริ่มมองเห็นแนวทางในการแก้ไข ปัญหาในประเด็นที่เหมือนกันในระดับพื้นที่ให้เป็น ไปในแนวทางเดียวกันโดยเฉพาะเมื่อมีโอกาสร่วมกัน มองและวิเคราะห์ปัญหา ช่วยกันหาแนวทางแก้ไข ปัญหาร่วมกันในลักษณะเครือข่าย ทำให้เกิดการ ขจัดช่องว่างระหว่างกลุ่มที่แตกต่างกันเข้ามาเป็น เพื่อนร่วมทางกันและกัน

๓) การสรุปข้อเสนอเพื่อเป็น แนวทางในการแก้ไขปัญหามาตามสภาพปัญหา ในแต่ละกลุ่มปัญหาสิทธิมีทั้งแนวทางที่สามารถ ดำเนินการได้โดยตนเองหรือชุมชน หรือดำเนินการ ได้แต่ต้องได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก และ ไม่สามารถดำเนินการได้เลย จากข้อสรุปดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงการคิดวิเคราะห์และการประเมิน ศักยภาพของตนเองและชุมชน นอกจากนี้ในประเด็น ที่สามารถดำเนินการเองได้แต่ต้องการความ ช่วยเหลือจากภายนอกได้สะท้อนให้เห็น การนำ แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหา ส่วนปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้เลย สะท้อนให้เห็นถึง

ความอ่อนด้อยของกลไกการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ซึ่งในการดำเนินการนี้ เป็นการใช้อิทธิพลให้กลุ่มได้ แยกแยะปัญหาอย่างแท้จริง ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ พยายามที่จะคิดหาแนวทางในการดำเนินงานแก้ไข ปัญหาและแนวทางการพัฒนาโดยใช้ศักยภาพที่ตน มีอยู่เป็นที่ตั้งแต่มีใช้ทำโดยลำพัง ทุกคนตระหนักถึง ความสำคัญของเครือข่ายทั้งภายในชุมชนและ เครือข่ายข้ามชุมชน และที่น่ายินดีคือ ผู้เข้าร่วม สัมมนาจะนับคณะกรรมกรสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นอีกเครือข่ายหนึ่งของเขาด้วยเสมอ

๒.๕) การนำผลสรุปตามสภาพ ปัญหาด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม สิทธิทางการศึกษา และพัฒนา และสิทธิของกลุ่ม ชชาติพันธ์ นำเสนอเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และ นำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันในลักษณะ เครือข่าย และจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายทำให้ เห็นถึงสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในภาพกว้าง และ ในบางกรณีเป็นเวทีที่เปิดตัวของปัญหาที่ถูกกลบเกลาย และมองข้าม แต่อย่างไรก็ตามการนำเสนอครั้งนี้ สะท้อนถึงความก้าวหน้า พัฒนาแนวความคิดในการ ใช้ศักยภาพของชุมชนและเครือข่ายเด่นชัดขึ้น แนวคิดในการพึ่งพาผู้อื่นปรากฏน้อยมาก

๒.๖) การจัดแบ่งกลุ่มตามสภาพ ภูมิศาสตร์ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริม และ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน ได้เน้นการทำงานร่วมกัน เป็นเครือข่ายทั้งในพื้นที่ข้ามพื้นที่และคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหา การละเมิดสิทธิมนุษยชนในทุกพื้นที่นอกจากนี้ ได้มีการกำหนดบทบาท และกำหนดแนวทางการ ดำเนินงานร่วมกันระหว่าง กสม. กับเครือข่ายผู้เข้า ร่วมสัมมนาเล็งเห็นความสำคัญ และยินดีอย่างยิ่ง ในการจัดแบ่งกลุ่มตามสภาพภูมิศาสตร์เพราะเชื่อว่า จะเอื้อให้สามารถเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย และช่วยเหลือกันและกันในการทำงานด้านสิทธิได้ แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

๕.๒ เนื้อหาสาระจากการสัมมนา

๑. ประเด็นสถานการณ์สิทธิมนุษยชน จำแนกตามกลไกการทำงานของ กสม.

เนื้อหาสาระที่ได้จากการสัมมนาทั้ง ๕ ภาค สามารถสะท้อนภาพส่วนหนึ่งของสถานการณ์ สิทธิมนุษยชนด้านสังคม ฐานทรัพยากร และ กระบวนการยุติธรรม ซึ่งข้อมูลส่วนนี้เมื่อนำไป วิเคราะห์และประมวลเข้ากับข้อมูลที่คณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับมาจากการดำเนินงาน ในรูปแบบอื่น ๆ ก็สามารถสะท้อนภาพสถานการณ์ สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยได้เป็นอย่างดี ซึ่งจาก การสัมมนาทั้ง ๕ ภาค สรุปสาระสำคัญของ สถานการณ์สิทธิมนุษยชนด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

๑.๑ ด้านสังคม

ข้อมูลจากการสัมมนา โดยเฉพาะ ประเด็นทางการศึกษาพบว่า การที่ไม่สามารถ ดำเนินการได้ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดในส่วน ที่เกี่ยวกับการศึกษา เพราะมีข้อติดขัดในเรื่อง งบประมาณที่สนับสนุนด้านการศึกษาภาคบังคับ ปัญหาการกำหนดหลักสูตรไม่สอดคล้องกับผู้เรียน ในท้องถิ่น และการปฏิบัติตามระเบียบของเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องยังไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เป็นต้น ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบเป็นวงจร คือ เมื่อต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มในขณะที่รายได้ไม่เพิ่มก็ จะมีปัญหาครอบครัวผู้ที่อยู่ในวัยเรียนก็จะเข้าสู่ระบบ การศึกษาได้น้อยลง เมื่อขาดโอกาสในการศึกษา ก็จะทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนา ปัญหาดังกล่าว ก็จะเกิดผลกระทบตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และระดับประเทศ

๑.๒ ด้านฐานทรัพยากร

ข้อมูลจากการสัมมนาเกี่ยวกับประเด็น เรื่องฐานทรัพยากรยังพบว่า นโยบายของรัฐใน การบริหารจัดการทรัพยากรยังขาดการมีส่วนร่วม

ของประชาชน และมุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจโดยไม่คำนึงถึงความต้องการของชุมชนเป็นหลัก ซึ่งผู้เข้าร่วมสัมมนาจะกล่าวถึงผลกระทบต่อชุมชน เช่น โครงการก่อสร้างท่อแก๊สไทย-มาเลเซีย การประกาศเขตอุทยานแห่งชาติทับตีหิน ทำกิน และโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของรัฐ เป็นต้น ผลกระทบจากการดำเนินการดังกล่าวของรัฐทำให้เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรง นอกจากนี้ทรัพยากรที่เป็นสาธารณสมบัติของชาติ และชุมชนได้มีการดูแลกันเอง กำลังถูกจัดระบบและควบคุมดูแลโดยรัฐ ซึ่งชาวบ้านยังมีความไม่มั่นใจในการบริหารจัดการของรัฐ และคิดว่าชุมชนสามารถบริหารจัดการกันเองได้

๑.๓ ด้านกระบวนการยุติธรรม

แม้ว่ากระบวนการยุติธรรมโดยระบบแล้วประชาชนมีความเชื่อถือ แต่ในทางปฏิบัติพบว่ายังมีการเลือกปฏิบัติทั้งที่เกิดจากพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ และในส่วนของกฎหมายที่ยังไม่มีการปรับปรุงให้ทันต่อสถานการณ์ หรือสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ หรือกติการะหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ได้รับความเป็นธรรม จึงมีปรากฏให้เป็นอยู่ในทุกกลุ่มคนในหลายสาขาอาชีพ เช่น การจับกุมคุมขัง การคุกคามข่มขู่ การถูกฟ้องคดีโดยไม่เป็นธรรม ซึ่งเมื่อมีประเด็นการละเมิดสิทธิและเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นที่น่าเชื่อถือของประชาชน กลับมีการถูกกระทำซ้ำจากเจ้าหน้าที่

๒. ประสิทธิภาพของกลไกการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ผู้เข้าร่วมเห็นว่าการแก้ไขปัญหาสามารถพึ่งกลไกของส่วนราชการได้ค่อนข้างน้อย เนื่องจากการทำงานที่ล่าช้า จำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ การดำเนินการไม่ทั่วถึงและในบางกรณีก็ไม่ดำเนินการอะไรเพราะเห็นแก่พวกพ้อง จึงเน้นการรวมกลุ่มและแก้ไขปัญหากันเอง

ของชุมชน

๓. ทิศทางการดำเนินการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในอนาคต ผู้เข้าร่วมสัมมนามีความต้องการจัดฝึกอบรมเพื่อสร้างองค์ความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชน และต้องการสร้างความตระหนักให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้มีการเคารพสิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง สามารถดูแลปกป้องตนเองได้ในระดับหนึ่ง

๓.๑ บทบาทของเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน บทบาทของตัวแทนองค์กรเครือข่ายที่เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่จะทำงานในประเด็นที่องค์กรของตนรับผิดชอบดูแลอยู่ ในบางประเด็นมีการเชื่อมโยงการทำงานกับเครือข่ายอื่น ๆ แต่เป็นเพียงการเชื่อมโยงกันเฉพาะภาคประชาสังคมเท่านั้น ยังไม่มีการเชื่อมโยงกับทางภาครัฐราชการ ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติที่รับผิดชอบโดยตรง

๓.๒ บทบาทของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการฯ ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และเป็นผู้ประสานงานกลางให้กลไกการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคมเกิดความร่วมมือทำงานในลักษณะเครือข่าย เพื่อแก้ไขปัญหา สร้างความรู้ และตระหนักถึงเรื่องสิทธิมนุษยชนให้เป็นเรื่องที่อยู่ในวิถีชีวิตของทุกคน

๔. รูปแบบและวิธีการแก้ไขปัญหาจากแนวคิดของผู้เข้าร่วมการสัมมนา ข้อเสนอจากแนวทางการแก้ไขปัญหาแสดงให้เห็นถึงการจัดระบบความคิดในการแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี และชี้ให้เห็นว่าเมื่อมีการระดมความคิดจากผู้มีประสบการณ์ที่หลากหลาย ทำให้ข้อสรุปมีแนวทางที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม หากสามารถเชื่อมโยงให้เป็นเครือข่ายที่เหนียวแน่นแล้วการปกป้องคุ้มครอง และส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ก็สามารถทำได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๕.๓ ข้อค้นพบและบทเรียนที่ได้รับ

๑. กิจกรรมการสัมมนา

๑.๑) ความหลากหลายของผู้เข้าร่วมสัมมนา เช่น พื้นความรู้ ประสบการณ์ ความเข้าใจสถานะของการถูกละเมิด หรือเป็นผู้ละเมิด เป็นทั้งข้อดีและข้อจำกัดในการจัดสัมมนาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ในส่วนที่เป็นข้อจำกัดคือทำให้คนที่ด้อยกว่าไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

๑.๒) มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งแบบตัวต่อตัว (เป็นคู่) และแบบกลุ่ม

๑.๓) มีการสร้างความตระหนักในเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนา (Right to Development) ได้เป็นอย่างดี ผู้เข้าร่วมสัมมนาและเครือข่ายมีความกระตือรือร้นในการร่วมแสดง

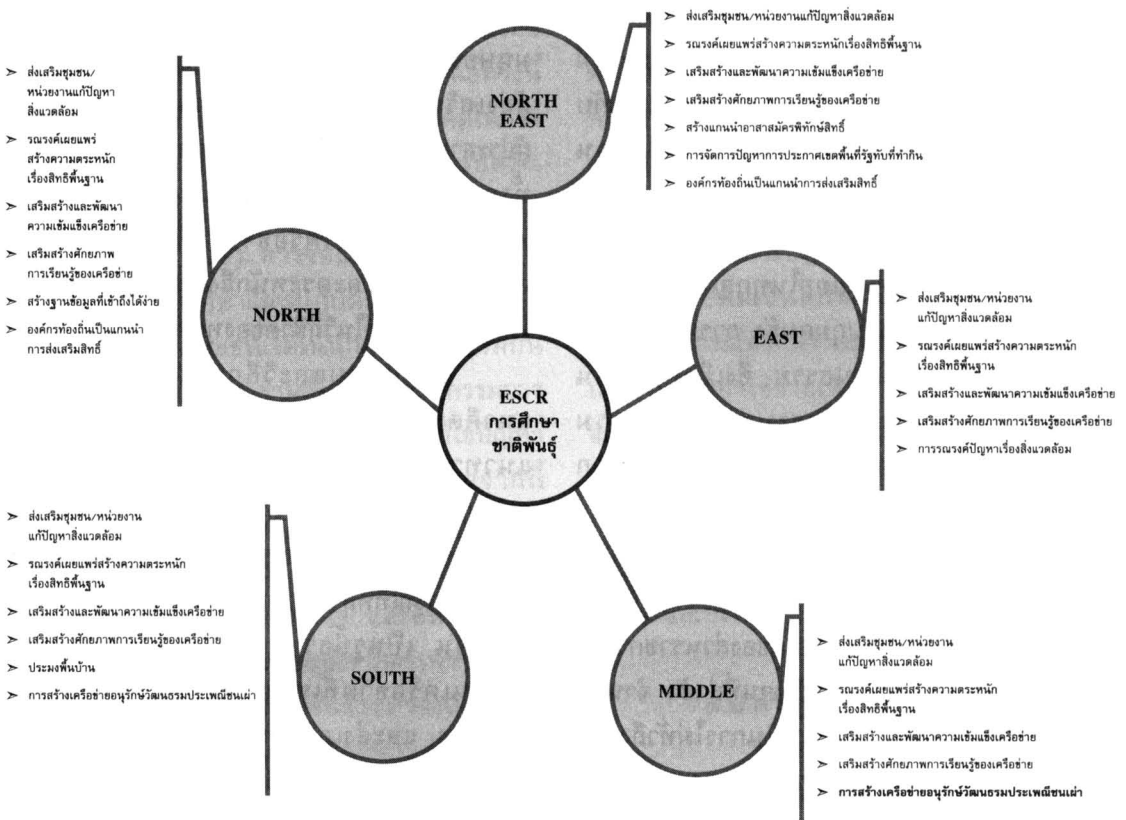
ความคิดเห็นและแสดงเจตจำนงที่จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ของตน

๑.๔) บุคลากรจากภาครัฐที่เข้าร่วมสัมมนา โดยเฉพาะองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น มีการรับรู้และยอมรับความคิดเห็นและเหตุผลความจำเป็นในการเรียกร้องสิทธิของชาวบ้านมากขึ้น

๑.๕) กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน ได้เรียนรู้สถานการณ์ปัจจุบันแลกเปลี่ยนกับกลุ่มคนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ทำให้มีมุมมองกว้างขึ้น และมีเครือข่ายในการทำงานมากขึ้น

๒. การบริหารจัดการ

๒.๑) การประสานงานการจัดประชุมร่วมกันระหว่างบุคลากรภาครัฐ และเอกชนก่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์

ที่เป็นรูปธรรม และมีความเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น

๒.๒) ผู้จัดการสัมมนาบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เกี่ยวกับประเด็นที่ชาวบ้านถูกละเมิดสิทธิบางประเด็น ทำให้ขาดความลึกซึ้ง ในการทำความเข้าใจประเด็นปัญหาของผู้เข้าร่วมการสัมมนา

๒.๓) การขาดโอกาสของผู้เข้าร่วมการสัมมนา เช่น ชาวเขาที่ไม่มีบัตรประจำตัว ผู้อยู่อาศัยในประเทศไทยดั้งเดิมที่ไม่มีสถานะบุคคลตามกฎหมาย เป็นต้น จึงไม่สามารถออกนอกพื้นที่ได้ และการปิดกั้นข้อมูลข่าวสารที่ควรจะได้รับ ก็เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการสัมมนาและภารกิจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติด้วย

๒.๔) ผู้เข้าร่วมสัมมนา มีความคาดหวังที่จะได้รับการสนับสนุนทุกด้าน ทั้งบุคลากร สื่อ และงบประมาณ แต่ภารกิจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไม่สามารถดำเนินการในด้านการจัดสรรงบประมาณให้ได้ ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ระดมความร่วมมือจากเครือข่ายในพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งถือว่าเป็นอาสาสมัครดำเนินการและเน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของเครือข่ายทุกระดับในพื้นที่

๕.๕ แนวทางการดำเนินงานต่อไป

จากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อประสานความร่วมมือกับเครือข่ายในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ประจำปี ๒๕๔๙ รวม ๕ ภาค ได้ประมวผลแผนปฏิบัติงานส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนจากผู้เข้าร่วมสัมมนาและสามารถแบ่งเป็นประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชน รวม ๔ ประเด็น ได้แก่ สิทธิทางด้านสังคม สิทธิทางด้านฐานทรัพยากร สิทธิทางด้านกระบวนการยุติธรรม และทางด้าน

การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ดังปรากฏตามแผนภูมิต่อไป

ทั้งนี้ กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว เป็นแผนที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำของผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้ง ๕ ภาค ซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมสัมมนาใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานในปี ๒๕๕๐ ต่อไป ซึ่งในเบื้องต้นได้มีการกำหนดแนวทางความร่วมมือในการดำเนินการกล่าวคือ องค์กรเครือข่ายจะต้องเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการดังกล่าวเป็นหลัก และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการทำกิจกรรม เช่น สนับสนุนสื่อสำหรับผู้เข้าอบรมหรือร่วมเป็นวิทยากร เป็นต้น

ภาคผนวก

โครงการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อประสานความร่วมมือกับเครือข่าย ในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สัมคม วัฒนธรรม และสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์

๑. หลักการและเหตุผล

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีบทบาทหน้าที่ในการติดตาม และการรายงาน สถานการณ์ สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยต่อ สาธารณชน รัฐสภา และหน่วยงานระหว่างประเทศ ซึ่งส่วนหนึ่งเนื่องมาจากประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคี กติการะหว่างประเทศ ซึ่งจะดำเนินการเกี่ยวกับการเคารพ คุ้มครอง ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

อย่างเต็มที่ตามทรัพยากรที่มีอยู่ โดยไม่มีการเลือก ปฏิบัติ เช่น สิทธิในการศึกษา สิทธิในการทำงาน และมีเงื่อนไขการทำงานที่เหมาะสม สิทธิที่จะมี มาตรฐานชีวิตที่ดีพอเพียง สิทธิในวัฒนธรรม เป็นต้น การดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ เพื่อตอบสนองพันธกรณีดังกล่าว ได้คำนึงถึง ผลกระทบของการพัฒนาที่มีต่อมนุษย์ ทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เป็นสิทธิชุมชนที่ ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในท้องถิ่นและในภาพรวมของประเทศ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านต่างๆ เพื่อการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การศึกษาวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนประสานงานกับคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสรุปรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

การดำเนินการดังกล่าวนี้ จำเป็นที่จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การติดตามรายงานสถานการณ์สิทธิของประเทศมีประสิทธิภาพ แต่การจัดทำข้อเสนอในเชิงนโยบายที่สามารถก่อให้เกิดผลในเชิงปฏิบัติได้อย่างแท้จริงและเกิดสัมฤทธิ์ผลได้อย่างยั่งยืนนั้น ต้องแสวงหาข้อมูลที่มีศักยภาพมาสังเคราะห์ให้เกิดองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถนำไปใช้ในการกำหนดการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนในเชิงรุกได้ การทำงาน ลักษณะของการเรียนรู้ร่วมกันของทุกภาคส่วน จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถสนองตอบต่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้

การมีส่วนร่วมของภาครัฐและประชาชนที่เอื้ออำนวยต่อการแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตลอดจนการแบ่งปันข้อมูลสถานการณ์ต่างๆ ที่เห็นผลอย่างมีประสิทธิภาพ ก็คือการจัดสัมมนาสถานการณ์สิทธิมนุษยชนภาครัฐและประชาชน เพื่อให้เข้าถึง เคารพความหลากหลาย และสามารถจัดการได้จริง เวทีลักษณะดังกล่าวจึงเกิดขึ้นทั่วทุกภูมิภาคเป็นประจำ

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ นี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดย คณะอนุกรรมการการศึกษาและการพัฒนา คณะอนุกรรมการด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม คณะอนุกรรมการด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์รวมทั้งกลุ่มงานประสานงานเครือข่าย สำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย มีแนวทางร่วมกันในการจัดเวทีระดมความคิดเห็น ประสพการณ์ แลกเปลี่ยน

เรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมทั้งเสริมสร้างเครือข่ายทางสิทธิมนุษยชนให้มีความเข้มแข็ง เพื่อความร่วมมือกันในการเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชนให้กว้างขวาง ทั่วถึงและต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคง และความมีศักยภาพของประชาชนโดยรวม

๒. วัตถุประสงค์

ด้านสิทธิทางการศึกษา

๑. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการศึกษาทางเลือก
๒. เพื่อเผยแพร่ความรู้และการเข้าถึงสิทธิทางการศึกษาของประชาชนตามที่กฎหมายกำหนด
๓. เพื่อส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาทางเลือกในทุกระดับ

ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๑. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเครือข่ายในพื้นที่ในการส่งเสริมงานด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
๒. เพื่อเตรียมบุคลากรทั้งภาครัฐ และประชาชนในการเผยแพร่และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์

๑. เพื่อทบทวนและสะท้อนประสบการณ์จากการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงต่างๆ ของภาครัฐที่ผ่านมาในอดีต
๒. เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ

สรุปบทเรียนด้านต่างๆ ของการพัฒนา
ชุมชนบนพื้นที่สูงจากทัศนนะมุมมอง
ของชนเผ่าเอง

๓. เพื่อให้เกิดผู้ประสานงานสิทธิมนุษยชน
ในกลุ่มประชาชน ซึ่งได้รับผลกระทบ
จากปัญหาสถานะบุคคลในพื้นที่จังหวัด
เชียงราย

ด้านการประสานเครือข่าย

๑. เพื่อแสวงหาเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชน
ทั้งภาครัฐและเอกชนให้กว้างขวางและ
ครอบคลุมทุกพื้นที่
๒. เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการ
ประสานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและ
คุ้มครองร่วมกับเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

๓. กลุ่มเป้าหมาย ประมาณภาคละ ๑๕๐ - ๒๐๐ คน

ด้านสิทธิทางการศึกษา

๑. ผู้จัดการศึกษาทางเลือก
๒. ผู้แทนจากเขตพื้นที่การศึกษา,
นักการศึกษา
๓. คณะอนุกรรมการการศึกษาและการพัฒนา
๔. วิทยากร
๕. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
และเจ้าหน้าที่สำนักงาน

ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ

๑. ผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล
และผู้แทนจากองค์การบริหารส่วน
เทศบาล

- ๒. ผู้แทนจากองค์กรเครือข่ายของภาค
- ๓. วิทยาการ
- ๔. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่สำนักงาน

ด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์

- ๑. เครือข่ายการแก้ปัญหาคนสัญชาติไทย จังหวัดระนอง ชุมพร และประจวบคีรีขันธ์
- ๒. ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- ๓. คณะทำงานโครงการจัดทำข้อเสนอ เปรียบเทียบผ่านกระบวนการพัฒนา และส่งเสริมศักยภาพการกำหนดชะตากรรมของตนเองต่อสิทธิการมีชีวิตรอยู่ และสิทธิการพัฒนาของผู้พลัดถิ่นภายในประเทศในพื้นที่เสี่ยง)
- ๔. วิทยาการ
- ๕. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่สำนักงาน

และสรุปบทเรียนด้านต่างๆ

- อภิปรายเพื่อพิจารณาแนวทางในการ พิทักษ์สิทธิชุมชนและการเผยแพร่ ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชน
- ร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อเสนอปัจจัย ที่จะเกื้อหนุนให้เกิดการปฏิบัติที่ดี
- คณะทำงานรวบรวมข้อมูล ประสพการณ์ ความคิดเห็น บทเรียน และบทสรุป ที่ได้จากการสัมมนา เพื่อนำไปเป็น แนวทางในการส่งเสริมคุ้มครองด้าน สิทธิมนุษยชน และการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งของเครือข่ายต่อไป

๕. ระยะเวลา และสถานที่

ครั้งที่ ๑ ภาคเหนือ	วันที่ ๕-๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ จังหวัดเชียงใหม่
ครั้งที่ ๒ ภาคใต้	วันที่ ๒๖-๒๙ เมษายน ๒๕๔๔ โรงแรมเอเซีย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ครั้งที่ ๓ ภาคกลาง	วันที่ ๒๑-๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๔ โรงแรมสองพันบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ครั้งที่ ๔ ภาคตะวันออก	วันที่ ๑๘-๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๔ โรงแรมจอมเทียนธานี จังหวัดชลบุรี
ครั้งที่ ๕ ภาคตะวันออก เฉิงเหนือ	วันที่ ๑๖-๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๔ โรงแรมขอนแก่นไฮเต็ล จังหวัดขอนแก่น

๔. วิธีการดำเนินงาน

จัดประชุมสัมมนาแบบมีส่วนร่วม โดยจัดใน ๕ ภูมิภาค เป็นการจัดร่วมกันของคณะอนุกรรมการ การศึกษาและการพัฒนา คณะอนุกรรมการ ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม คณะอนุกรรมการด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ รวมทั้งกลุ่มงานประสานงานเครือข่าย สำนักส่งเสริม และประสานงานเครือข่าย โดยมีกิจกรรมในการ ประชุม คือ

- มีการบรรยายเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในหลักสิทธิมนุษยชน ในกฎหมายและอนุสัญญาระหว่าง ประเทศที่เกี่ยวข้อง
- ผู้เข้าร่วมการสัมมนาฯ ร่วมกันอภิปราย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์

๖. ผู้รับผิดชอบ

เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการ ๓ คณะ

ผู้อำนวยการกลุ่มงานประสานงานเครือข่าย
สำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เครือข่ายสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งกลุ่มชาติพันธุ์ มีศักยภาพในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนมากขึ้น
- มีแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการดำเนินงานร่วมกันของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเครือข่ายในทุกภูมิภาค

กำหนดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
เพื่อประสานความร่วมมือกับเครือข่ายในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน
ระหว่างวันที่ เดือน..... พ.ศ.๒๕๕๙
ณ โรงแรม..... จังหวัด.....
คณะกรรมการด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
คณะกรรมการการศึกษาและการพัฒนา
คณะกรรมการด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์
และกลุ่มงานประสานเครือข่าย
ของ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วัน..... ที่..... เดือน..... พ.ศ.๒๕๕๙	
๑๒.๓๐ - ๑๓.๓๐ น.	- ลงทะเบียน
๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	- เปิดการสัมมนา โดย : ศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก - ชี้แจงวัตถุประสงค์การสัมมนา กิจกรรมสัมพันธ์
๑๔.๓๐ - ๑๗.๐๐ น.	- กิจกรรมฐานการเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนและสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ในปัจจุบัน
๑๗.๐๐ - ๒๐.๐๐ น.	- กิจกรรมต่อเนื่อง
วัน..... ที่..... เดือน..... พ.ศ.๒๕๕๙	
๐๘.๓๐ - ๐๙.๓๐ น.	- การขึ้นทะเบียนเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชน
๐๙.๓๐ - ๑๐.๐๐ น.	- กล่าวต้อนรับผู้เข้าสัมมนา และบรรยายพิเศษ โดย : คุณหญิงอัมพร มีสุข
๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	- เครือข่ายและกระบวนการถ่ายทอดงานด้านสิทธิมนุษยชน
๑๒.๐๐ - ๑๓.๓๐ น.	- รับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๓๐ - ๑๗.๐๐ น.	- กิจกรรมกลุ่ม เรื่อง ประสบการณ์และการมีส่วนร่วมของ <ul style="list-style-type: none"> • งานด้านการศึกษาและการพัฒนา • งานด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ • งานด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
๑๗.๐๐ - ๒๐.๐๐ น.	- กิจกรรมต่อเนื่อง

มีต่อ

วัน..... ที่..... เดือน..... พ.ศ.๒๕๕๙	
๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.	- กิจกรรมกลุ่มกระบวนการถ่ายทอด • งานด้านการศึกษาและการพัฒนา • งานด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ • งานด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
๑๒.๐๐ - ๑๓.๓๐ น.	- รับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๓๐ - ๑๕.๐๐ น.	- แนวทางการประสานงานและจัดกิจกรรมการของเครือข่าย • งานด้านการศึกษาและการพัฒนา • งานด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ • งานด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
๑๕.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.	- นำเสนอผลกิจกรรมของแต่ละกลุ่ม
๑๗.๐๐ - ๒๐.๐๐ น.	- กิจกรรมต่อเนื่อง
วัน..... ที่..... เดือน..... พ.ศ.๒๕๕๙	
๐๘.๓๐ - ๑๒.๓๐ น.	- จัดทำแผนการปฏิบัติงานเครือข่าย
๑๒.๓๐ - ๑๓.๓๐ น.	- รับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๓๐ - ๑๔.๐๐ น.	- อภิปรายจากที่ประชุม
๑๔.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.	- ปิดการสัมมนา

* อาหารว่างบริการระหว่างการสัมมนา

เครือข่ายสิทธิมนุษยชน

การสร้างเครือข่ายและดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายสิทธิมนุษยชน

๑. ความหมายของเครือข่าย

เครือข่าย เป็นความสัมพันธ์ของบุคคล กลุ่ม หรือองค์กร ซึ่งตกลงจะประสานเชื่อมโยงกัน โดยมีวัตถุประสงค์หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน ซึ่งในความสัมพันธ์นั้นจะมีการสนับสนุนเกื้อกูลกันและกัน มีการพบปะพูดคุย ประชุมร่วมกัน มีกิจกรรมร่วม และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน

ประโยชน์ของเครือข่าย การทำงานของเครือข่ายเป็นการทำงานที่มีแนวร่วมช่วยในการทำงาน เป็นการประสานกำลังกันเพื่อให้งานสำเร็จตามที่คาดหวัง เครือข่ายทำให้เกิดศักยภาพในการทำงาน มีประสิทธิภาพมากกว่าการทำงานตามลำพัง เครือข่ายทำให้เกิดความรู้จัก เข้าใจ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะจะทำให้รับรู้มุมมองจากหลายๆ ด้านทำให้เกิดความคิดหลายแง่มุม ลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน และประหยัดทรัพยากร และบางครั้งยังช่วยในการระดมทุนอีกด้วย

กระบวนการทำงานเครือข่าย การรวมตัวเป็นเครือข่าย มีเป้าหมายหลักในการทำงาน กระบวนการทำงานเครือข่ายจะมีลักษณะร่วมกันคือ

๑. **การขยายเครือข่ายจากประเด็นเล็กสู่ประเด็นใหญ่** กระบวนการทำงานเครือข่าย ไม่ว่าจะ เป็นเครือข่ายประเภทใด จะต้องมีการเริ่มเชื่อมประสานกัน ในประเด็นเล็ก ๆ และขยายไปสู่การทำงานที่หลากหลาย และใหญ่โตขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มพลังเครือข่าย ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เกิดการเสริมสร้างการเรียนรู้ รู้จักปกป้องรักษาสิทธิของตน มีกิจกรรมเคลื่อนไหว และมีการรวมพลังต่อสู้ปัญหาต่างๆ

๒. **การรักษาสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกและภาคีเครือข่าย** เป็นสิ่งสำคัญมากในการรักษาสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกเครือข่าย ต้องมีการจัดกิจกรรมร่วมกัน มีโอกาสทำงานร่วมกัน และร่วมกันแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๓. **การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้** เป็นการทำงานต่อเนื่องจากกระบวนการรักษาสัมพันธ์ภาพ การที่เครือข่ายจะเติบโตและมีความมั่นคงถาวรได้ ต้องมีการสร้างสมประสบการณ์ สร้างองค์ความรู้เพิ่มเติม เช่น การฝึกอบรม การสัมมนา การศึกษาดูงาน และการลงพื้นที่ดูสถานการณ์ต่างๆ เป็นต้น

๒. เครือข่ายและกระบวนการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน โดยการทำงานร่วมกับองค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนในรูปแบบต่างๆ ประกอบด้วย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะอนุกรรมการและองค์กรเครือข่าย เครือข่ายองค์กรเอกชน เครือข่ายภาคประชาสังคม เครือข่าย ภาคประชาชน และองค์กรอื่นๆ และโดยเฉพาอย่างยิ่งในพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกับเครือข่ายที่เป็นองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน ดังนี้

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่มีการร้องเรียนจากผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนหรือปรากฏแก่องค์การว่ามีการกระทำหรือละเลยกระทำอันเป็นการละเมิดต่อองค์การเอกชนพิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีมีมูลอาจเสนอเรื่องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไปได้ องค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน

ต้องเป็นนิติบุคคล ซึ่งมีการดำเนินกิจการเกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และมีได้มีวัตถุประสงค์ในทางการเมืองหรือมุ่งหากำไร

จากบทบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๔ ซึ่งกำหนดให้มีการทำงานร่วมกับเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงได้ออกระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๘ กำหนดสิทธิและหน้าที่ของเครือข่ายที่เป็นองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน ดังนี้

- ๑) การรับเรื่องร้องเรียนและพิจารณารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน
- ๒) การได้รับการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารและวิชาการ
- ๓) การได้รับการสนับสนุนในการเสริมสร้างศักยภาพขององค์การ
- ๔) การได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

สิทธิทางการศึกษา

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ ใต้ระบุไว้ว่า บุคคลคนย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษา ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาอบรมของรัฐจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๒. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา ๑๒ ได้กำหนดให้ บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิ

ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

- การจัดการศึกษาให้เข้าถึงกับผู้รับบริการการศึกษา หมายความว่า การกระจายของสถานศึกษาในทุกพื้นที่ ความสามารถในการรับผู้เรียนเข้าเรียน ได้ครบถ้วน ทุกคนที่มีสิทธิเรียนต้องได้เรียน

- การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ หมายความว่า กระบวนการจัดการศึกษาที่เป็นระบบ มีการรับรองคุณภาพ ผลผลิต (ผู้เรียน) เป็นคนดี มีคุณภาพ จริยธรรม เรียนอย่างมีความสุข และมีความรู้ความสามารถ

- การจัดการศึกษาโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย หมายความว่า การที่ผู้รับบริการการศึกษาได้รับบริการที่มีคุณภาพโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

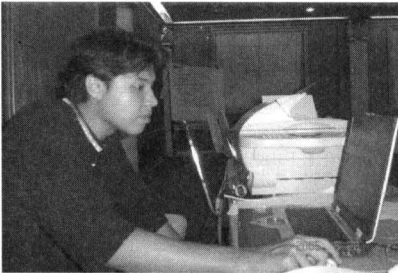

รายชื่อผู้เข้าร่วม

สัมมนา ๕ ภาค

สัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
เพื่อประสานความร่วมมือกับเครือข่าย

ในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน
ด้านการศึกษาและการพัฒนา
เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
และสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์

ภาคเหนือ

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
จังหวัด : กรุงเทพฯ				
๑	นางวิลาวัลย์ นันทบุตร	ศูนย์ฝึกอบรมสิ่งแวดล้อม	๕/๑๑๒ ซ. บรมราชชนนี ๑๓ อรุณอมรินทร์ บางกอกน้อย กทม.	๐๘๑-๘๕๙๘๘๓๗
จังหวัด : เชียงราย				
๒	นายไกรวุฒิ มะแส	-	บ้านปุนะ ม.๔ ต.เทอดไทย อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย	๐๕๓-๙๑๘๙๑๔
๓	นายเจนภพ มาเยอะ	-	บ้านจ่อป่าคา ม.๑๔ ต.แม่จัน อ.แม่จัน จ.เชียงราย	-
๔	นายชัยศรี แจ่มจรัส	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	๔๕ ม.๔ ต.บ้านดู่ อ.เมือง จ.เชียงราย	๐๘๔-๑๗๒๔๗๔๔
๕	นายตี๋ ไชป่า	บ้านโป่งไฮ	๓๑ ม.๑๕ ต.แม่สวาง อ.แม่สาย จ.เชียงราย	๐๘๖-๖๕๖๘๘๒๑
๖	นายไตรภพ ปะตะตะ	บ้านโป่งไฮ	๑๐ ม.๑๕ ต.แม่สวาง อ.แม่สาย จ.เชียงราย	๐๘๖-๖๕๖๘๘๒๑
๗	นางสาวนภาภรณ์ อินทรทิพย์	องค์การบริหารส่วน จังหวัดเชียงราย	ถ.สิทโศล อ.เมือง จ.เชียงราย	๐๕๓-๗๑๗๕๐๔ ต่อ ๑๑๐
๘	นางสาวน้ำผึ้ง คำแดง		บ้านป่ายางใหม่ ๕ ม.๔ ต.เวียงนางคำ อ.แม่สาย จ.เชียงราย	๐๘๕-๘๖๘๖๙๓๒
๙	นางสาวนุดตอง ละชี	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	ม.ราชภัฏเชียงราย ถ.พหลโยธิน ต.บ้านดู่ อ.เมือง จ.เชียงราย	๐๘๑-๐๓๓๙๔๑๔
๑๐	นายบี แซ่ซัง	-	๓๓/๑๕ ม. ๘ ต.ปอ อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย	-
๑๑	นางสาวบัว แซ่ซัง	-	บ้านห้วยคู ม.๘ ต.ปอ อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย	๐๘๑-๐๒๐๖๔๕๒
๑๒	นายประชา แซ่จ้าว	โครงการกระบวนทัศน์ สถาบันชาติพันธุ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตึกสถาบันชาติพันธุ์	-
๑๓	นายภาณุวัฒน์ จะแสลา	-	สถาบันชาติพันธุ์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	-
๑๔	นายยอหนะ ละชี	นักศึกษา	-	๐๘๙-๗๕๙๘๐๙๘
๑๕	คุณรัชดา รักษาศิลป์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต ๒	ต.ดงมะถะ อ.แม่ลาว จ.เชียงราย	๐๕๓-๗๒๙๑๑๐ ต่อ ๑๕๐
๑๖	นางสาวเรณู ตั้งเปา	นักศึกษา	สถาบันชาติพันธุ์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	๐๘๖-๙๒๓๓๙๘๙

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๑๗	นายล่อตัว แซ่ซัง	-	บ้านห้วยลู่ ม.๘ ต.ปอ อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย	-
๑๘	นางสาวศรีนวล หลาคำ	-	๕๗๖ ม.๘ ป่ายาง ต.แม่สาย อ.แม่สาย จ.เชียงราย	๐๘๕-๑๐๖๖๖๒๓
๑๙	นางสาวสุชานาฏ วงศ์จันทร์ดี	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดเชียงราย	ถ.สิงห์โคกล ต.เวียง อ.เมือง จ.เชียงราย	๐๕๓-๗๑๗๔๒๐
๒๐	นายสุภินันท์ชัย แซ่ลี	นักวิจัย	สถาบันชาติพันธุ์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	๐๘๗-๐๒๐๐๓๙๐
๒๑	นางสาวเสารักคำ บุญศรี	-	๖๘/๘ ต.เวียงนายคำ อ.แม่สาย จ.เชียงราย	๐๘๔-๘๐๖๔๙๘๕
๒๒	นายหนุ่ม ชาวคำเซตรี	-	๓๓ ม. ๑๔ บ้านศิริราษฎร์ ต.แม่ยาว อ.เมือง จ.เชียงราย	๐๘๕-๐๓๒๐๖๗๙
๒๓	นางอรุณประเสริฐ	ครีวิชัยมูล	ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อ. แม่สาย จ.เชียงราย	๐๕๓-๖๔๒๔๖๔ ๐๘๑-๓๗๓๒๔๑๙
๒๔	นายอาเชอ มาเยอะกุ	วิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยี เชียงราย	-	๐๕๓-๗๑๒๕๔๓
จังหวัด : เชียงใหม่				
๒๕	นางกี ยาหงษ์	สิทธิชุมชน	๓๐ ม.๑๔ บ้านร่มไทย ต.ทุ่งตอน อ.แม่เฒ่า จ.เชียงใหม่	๐๘๙-๕๖๑๐๘๙๘
๒๖	นายจะต้อ จะอ้อ	หมู่บ้านโป่งไฮ	๕๑ ม.๑๕ ต.แม่สาว อ.แม่เฒ่า จ.เชียงใหม่	-
๒๗	นางนาแส ยะปา	เครือข่ายลาฮู	๑๗๙ หมู่ ๑๓ ต.เมืองนะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่	๐๘๑-๐๒๑๕๘๙๖
๒๘	บาทหลวงไพโรจน์ สุวรรณ	โบสถ์เชียงดาวแคทอลิก	อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่	๐๘๙-๕๕๒๗๘๙๔
๒๙	นายบุญ พงษ์มา	รองประธานสิทธิชุมชนแม่เฒ่า	๓๐ ม.๑๔ บ้านร่มไทย ต.ทุ่งตอน อ.แม่เฒ่า จ.เชียงใหม่	๐๘๙-๕๕๒๖๔๒๓
๓๐	นายประพันธ์ ศรีเที่ยง	รร.แม่แจ่มปริยัติศึกษา สาขาโพธิธรรม วัดป่าแดด	อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่	๐๕๓-๔๘๕๑๘๔
๓๑	นายประยัต จตุพรพิทักษ์กุล	สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มูลนิธิพัฒนาภาคเหนือ	๗๗/๑ ม.๕ ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่	๐๕๓- ๘๑๐๖๒๔
๓๒	นายพงศ์ธร จันทร์เลื่อน	ศูนย์สุขภาพเอ็มพลัส	๒๖๘ ม.๓ ถ.เชียงใหม่-ลำพูน ต.ยายหนึ่ง อ.สารภี จ.เชียงใหม่	๐๘๑-๕๕๕๔๙๙๔
๓๓	นางพรรณงาม สมณา	เครือข่ายแม่หญิงล้านนา	๗๘ ซ. ๗ ถ.วิไลย ต.นายยา อ.เมือง จ.เชียงใหม่	-

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๓๔	นายพีรพัฒน์ เกียรติกรมหลวงศรี	ทนายความ	๑๓๖/๒ ถ.มณีนพรัตน์ ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่	๐๘๕-๘๓๘๙๙๙๓
๓๕	นางรัตนา บุญยรัตน์	ศูนย์ช่วยเหลือผู้หญิงและเด็ก	๖๔/๓ ถ.สุริยวงศ์ ต.นายยา อ.เมือง จ.เชียงใหม่	๐๘๖-๙๑๐๓๓๕๘
๓๖	นายศักดิ์นันท์ มหาชัย	ชาวบ้าน	๑๓๘ ม. ๓ ต.บ้านทลอง อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่	๐๕๓-๓๖๒๒๓๖
๓๗	นางศิริวรรณ สุภาคุณ	สำนักงานเทศบาลเชียงใหม่	กองสวัสดิการสังคม งานสวัสดิการและเยาวชนเมือง	-
๓๘	นายสมชาย ชิงะ	เครือข่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เวียงแหง	๑๓ ม.๘ ต.เมืองแหง อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๕๐	๐๕๓-๒๒๘๒๒๖
๓๙	นางสุ ดวงใจ	สิทธิชุมชนแม่ฮอย	๓๐ ม.๑๔ บ้านร่มไทย ต.ท่าดอน อ.แม่ฮอย จ.เชียงใหม่	๐๕๓-๗๐๒๔๐๒
๔๐	นางสุกัญญา พินิจวัฒนพัธุ์	เครือข่ายสลัม ๔ ภาค	๑/๓ หลังตลาดทิพย์เนตร ซ.๒ ต.หายยา อ.เมือง จ.เชียงใหม่	-
๔๑	นางใสแดง แก้วธรรม	กลุ่มสิทธิชุมชนแม่ฮอย	๓๐ ม.๑๔ บ้านร่มไทย ต.ท่าดอน อ.แม่ฮอย จ.เชียงใหม่	๐๕๓-๗๐๒๔๐๒
๔๒	นายอาทิตย์ เบ็ญจันทร์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต ๑	อาคารอำนวยการกลาง ชั้น ๔ ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐	๐๘๑-๔๗๒๖๖๑๒
๔๓	นางสาวมาลชน นายอิม	กลุ่มสิทธิชุมชนแม่ฮอย	คอนโดตอย ห้อง ๘๐๑ (ตึกกลม)	๐๕๓-๕๕๓๒๖๕
๔๔	นายสุรจิตร กัณธิวิย	Fang Acadfmic Center	๑๐๔ ม. ๙ ต.เวียง อ.ฝาง จ.เชียงใหม่	
จังหวัด : ตาก				
๔๕	นายกรธนา วีรวัฒน์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๑	ภายในบริเวณศาลากลางจังหวัด ถ.พหลโยธิน อ.เมือง จ.ตาก	๐๕๕-๕๑๑๐๕๓ ต่อ ๒๒๕ ๐๘๑-๔๗๕๑๗๙๒
๔๖	นางสาวสุภัค วงศ์ใหม่	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตาก เขต ๒	๓๕/๔ ถ.ประสาทวิถี อ.แม่สอด จ.ตาก	๐๕๕-๕๓๖๕๔๙
๔๗	นายเสนอ ทองคำ	ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอบ้านตาก	-	๐๕๕-๕๕๑๐๐๒
จังหวัด : นครสวรรค์				
๔๘	นายจักรพงษ์ ปรากฏวิเศษ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์ เขต ๓	อ.ไพศาลี จ.นครสวรรค์	๐๕๖-๒๕๙๖๐๘
๔๙	นายชัยวัฒน์ เจริญสอน	โรงเรียนสัมมาสิกขาศิลโศก	พุทธสถานศาลิโศก ต.โคกเต็อ อ.ไพศาลี จ.นครสวรรค์	๐๕๖-๒๕๙๒๑๗

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๕๐	นายเสี่ยม น้อยหลุมเลา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์ เขต ๒	ต.สระแก้ว อ.ลาดยาว จ.นครสวรรค์	๐๕๖-๒๗๒๓๗๘ ต่อ ๒๑
จังหวัด : น่าน				
๕๑	นายเจริญ วรรณวิไล	ศาลจังหวัดน่าน	๑ ถ.เจตบุตร อ.เมืองน่าน จ.น่าน	-
๕๒	นายประสิทธิ์ ผลรุ่ง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา น่าน เขต ๒	อ.ปัว จ.น่าน	๐๕๔-๗๑๑๕๐๐ ต่อ ๑๑๘
จังหวัด : พะเยา				
๕๓	นางสาวอรุณญา แยมเจริญ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พะเยา เขต ๑	อ.เมือง จ. พะเยา ๕๖๐๐๐	๐๘๕-๔๔๘๐๐๗๒
จังหวัด : พิษณุโลก				
๕๔	นายขวลิต นักระนาด	กลุ่มนักกฎหมาย เพื่อสังคมพิษณุโลก	๑๔/๑๕ ถ.มิตรภาพ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.พิษณุโลก	๐๕๕-๓๐๔๗๑๙
๕๕	นายผาดิ ทอภิตติกุล	กลุ่มนักกฎหมาย เพื่อสังคมพิษณุโลก	๔ ถ.นครสวรรค์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.พิษณุโลก	-
๕๖	พระธรรมนุญ สมานิโรโต จงคำ	-	วัดวังหิน ถ.พลาญชุมพล อ.เมือง จ.พิษณุโลก ๖๕๐๐๐	๐๘๗-๒๔๓๖๕๕๘
จังหวัด : เพชรบูรณ์				
๕๗	นางพิกุล นิมนันท์	ทรัพยากรดิน น้ำ ป่า ภาคเหนือล่าง จ.เพชรบูรณ์	๓ ม. ๗ ต.ท่าดัว อ.หนองไผ่ จ.เพชรบูรณ์ ๖๗๑๔๐	๐๘๗-๑๙๗๘๓๗๙
๕๘	นายอรุณ จีศรี	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบูรณ์ เขต ๒	อาคารศูนย์กีฬา โรงเรียน กาญจนภิเษกวิทยาลัย ต.น้ำซุน อ.หล่มสัก จ.เพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐	๐๕๖-๗๐๔๘๐๘ ๐๘๙-๔๓๙๙๘๒๓
จังหวัด : แพร่				
๕๙	นายชาติชาย ธรรมโม	กลุ่มตะกอนยม มหาวิทยาลัยชุมชน	๕๑ ม. ๑ ต.สาเอียน อ.สอง จ.แพร่	-
๖๐	นายประสิทธิ์พร กาพ่อนศรี	มหาวิทยาลัยชุมชน	๒๙ ม.๑ ต.สะเอียบ อ.สอง จ.แพร่	-
๖๑	พระอธิการหล่อ สุธรรมโม	วัดบ้านดอนชัย	วัดบ้านดอนชัย ม.๑ ต.สะเอียบ อ.สอง จ.แพร่	-
๖๒	นายพันธ์ศักดิ์ บัวลอย	กลุ่มเยาวชนตะกอนยม	๗๐ ม.๙ บ้านดอนสักทอง ต.สะเอียบ อ.สอง จ.แพร่	๐๘๙-๑๓๐๕๒๖๕
๖๓	นายภิญโญ ชมภูมิ่ง	องค์การบริหารส่วนตำบล สะเอียบ	ต.สะเอียบ อ.สอง จ.แพร่ ๕๔๑๒๐	-
๖๔	นางลัดดา อิ่มใจ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๑	ถ.ยันตรกิจโกศล อ.เมือง จ.แพร่	๐๕๔-๖๒๓๑๘๓

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๖๕	นายวิฑูร กาแก้ว	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แพร่ เขต ๒	ถ.จรัญล่องรัฐ อ.ลอง จ.แพร่	๐๕๔-๕๕๔๑๓๐
๖๖	นายวุฒิชัย ศรีคำภา	กลุ่มเยาวชนตะกอนยม	ม.๑ ต.สะเอียบ อ.สอง จ.แพร่	๐๘๑-๔๑๔๕๘๘๐
๖๗	นางศรีพรรณ หลวงตุมมา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แพร่ เขต ๒	ถ.จรัญล่องรัฐ อ.สอง จ.แพร่	๐๕๔-๕๕๑๖๒๐
๖๘	นายสมาน สร้อยเงิน	-	๑๘๒ ม.๙ ต.ละเ็ยียด อ.สอง จ.แพร่ ๕๔๑๒๐	-
๖๙	นายสอาด คำมา	องค์กรบริหารส่วนจังหวัดแพร่	กองการศึกษา องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดแพร่ อ.เมือง จ.แพร่	-
๗๐	นางสุภาพ บุญญาสัย	โรงเรียนสองพิทยาคม	อ.สอง จ.แพร่	-
๗๑	นายประดิษฐ์ เขียงอภัย	โรงเรียนบ้านดอนชัย	ต.สะเอียบ อ.สอง จ.แพร่	-
๗๒	นายพนม ดอกหอม	โรงเรียนบ้านห้วยโป่ง	๑๗๐ ม.๑ ต. สะเอียบ อ. สอง จ.แพร่	-
จังหวัด : แม่ฮ่องสอน				
๗๓	นายทวี ถิ่นวน	องค์กรพัฒนาเอกชน	๑๘๗ ม.๑ ต.ขุนยวม อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน	๐๘๑-๙๖๑๓๒๐๘
๗๔	นางสาวอัญมัย สืบตระกูล	เครือข่ายแกนนำนักเรียน ชมรมเพื่อนเตือนเพื่อน จ.แม่ฮ่องสอน	โรงเรียนห้องสอนศึกษา ถ.ขุนลุมประพาส ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน	๐๘๙-๘๕๓๘๓๓๒
๗๕	นายภากร กังวาทพงศ์	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่ยวม	๑๗๕/๓ ม.๑๓ ต.แม่ยวม อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน	๐๕๓-๖๘๒๐๔๗
๗๖	นางอรุณี ศรีพันธ์โพบลย์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต ๑	อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน	๐๕๓-๖๑๒๑๓๐
๗๗	นายพินิจ ลอยมูล	คริสตจักรบ้านแม่แลบ	๖ ม. ๖ บ้านแม่แลบ ต.แม่ลาน้อย อ.แม่ลาน้อย จ.แม่ฮ่องสอน	๐๕๓-๖๑๙๒๑๐
จังหวัด : ลำปาง				
๗๘	นายคำอ้าย เดชดวงตา	ศูนย์ศิลปะชุมชนเมืองงาว	๓๓ ม.๙ ต.บ้านพร่อง อ.งาว จ. ลำปาง	๐๘๑-๕๐๗๕๗๘๒
๗๙	นางสาวจิตรระวี พุกปิ่น	เทศบาลนครลำปาง	ถ.ฉัตรไชย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง	๐๕๔-๒๑๙๒๑๑ ต่อ ๒๙๓
๘๐	นางมะลิวรรณ นาควิโรจน์	เครือข่ายสิทธิผู้ป่วยแม่เมาะ	๒๖๕ ม.๖ ต.แม่เมาะ อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง	๐๘๙-๔๒๙๙๖๙๔
๘๑	นายรังสรรค์ นันตา	โครงการสิทธิมนุษยชน จ.ลำปาง	๒๕ ถ.ศิริวิศาล ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง	๐๕๔-๓๕๒๓๙๓
๘๒	นายสาคร กระจาย	เครือข่ายคนทำงานกับสังคม	๒๕ ถ.ศิริวิศาล ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง	๐๘๖-๙๑๑๑๓๙๓

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๘๓	นายสาม อินทรีใส	-	๒๖๑ วังใหม่ จ.ลำปาง	-
๘๔	นายสุรพล สมภักดี	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลำปาง เขต ๑	๒๐๕/๑๒ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง	๐๕๔-๒๑๘๕๕๘
๘๕	นายเอกรัตน์ โพธารวรรณ	องค์กรคุ้มครองสิทธิมนุษยชน จ.ลำปาง	๒๕ ถ.ศิริวิศาล ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง	๐๕๔-๓๕๒๓๓๓
จังหวัด : ลำพูน				
๘๖	นางรสสุคนธ์ ศรีอ่อน	ประธานชมรมที่ปรึกษา แรงงานในสถานประกอบการ	๒๕๕ ม.๑๘ ต.ป่าสักบ้านใหม่ จตุจักร อ.เมือง จ.ลำพูน	๐๘๙-๗๕๐๗๖๓๑
๘๗	นายสมบูรณ์ สวัสดิ์วังษ์	ศูนย์สิทธิมนุษยชนศึกษา ภาคประชาชน จ.ลำพูน	๒๕๕ ม.๑๘ ถ.ลำพูน-ตอยติ ต.ป่าสัก อ.เมือง จ.ลำพูน	๐๘๑-๓๘๗๒๐๒๕
๘๘	นายสมยศ ทำปวน	กลุ่มแนวร่วมเกษตรกร ภาคเหนือ	๑๔๐ ม.๕ ต.หนองปลาสุวย อ.บ้านโฮ้ง จ.ลำพูน	๐๘๑-๐๓๑๑๖๙๖
๘๙	นายสุคนธ์ คชศักดิ์	หนังสือพิมพ์เสียงมหาชนนิวส์	๑๒ ม.๑๑ ต.หายูมเงิน อ.แม่ทา จ.ลำพูน	๐๘๙-๙๕๒๑๐๘๓
๙๐	นางสุจิตรา สุทธิพงษ์	ศูนย์ประสานงาน เพื่อพิทักษ์สิทธิเด็กและสตรี	๘๖/๑ ม.๙ ต.ริมปิง อ.เมือง จ.ลำพูน	-
๙๑	นางสุดาพร มะโนธรรม	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลำพูนเขต ๒	๑๖๕ ม. ๖ ต.บ้านโฮ้ง อ.บ้านโฮ้ง จ.ลำพูน	๐๕๓-๕๕๑๓๕๓
๙๒	นางสาวโสพิช ไชยเชษฐ	เทศบาลตำบลทาสบเส้า	๒๒๒ ม.๕ ต.ทาสบเส้า อ.แม่ทา จ.ลำพูน	๐๕๓-๕๕๙๐๑๓ ต่อ ๑๗
จังหวัด : สุโขทัย				
๙๓	นางสาวจรียา ดำริห์	เทศบาลเมืองสวรรคโลก	๑๖๙ ถ.หน้าเมือง ต.เมืองสวรรคโลก อ.สวรรคโลก จ.สุโขทัย	๐๕๕-๖๔๒๑๕๕ ต่อ ๑๔
๙๔	นายณรงค์ มาคง	ครูภูมิปัญญาไทย	๓๓๑/๕ ซ.เทศบาลตำริ ม.๔ ต. ปากแดง อ.เมือง จ.สุโขทัย	๐๕๕-๖๒๑๓๘๗ ๐๘๖-๙๓๒๓๓๕๒
๙๕	นายประนอม พูลวิชัย	ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมการแพทย์แผนไทย	๑๑๐ ม. ๒ ต.หนองกล้วย อ.สวรรคโลก จ.สุโขทัย	๐๘๑-๐๔๒๓๑๙๗
๙๖	นายสุธี พรหมตรุษ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุโขทัย เขต ๑	ต.บ้านกล้วย อ.เมือง จ.สุโขทัย	๐๘๑-๗๘๕๑๔๖๙ ๐๘๖-๙๓๖๔๔๙๑
๙๗	นางสาวสุวรรณา ยิ่งยืนยง	ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน อำเภอสวรรคโลก จ.สุโขทัย	-	๐๕๕-๖๔๑๑๘๔
๙๘	นายภิญโญ นาคถมยา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุโขทัย เขต ๒ อ.สวรรคโลก จ.สุโขทัย	-	๐๕๕-๖๔๑๗๐๒

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
จังหวัด : อุดรดิตถ์				
๙๙	นายอุทัย พรหมโสภา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุดรดิตถ์ เขต ๑	๙๑/๗ ถ.พาดวารี ต.ป่าเป้า อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐	๐๕๕-๕๑๑๗๗๕ ๐๘๗-๒๑๐๐๑๖๘
จังหวัด : อุทัยธานี				
๑๐๐	นางสิริพรรณ พิศาลสังฆคุณ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุทัยธานี	อ.เมือง จ.อุทัยธานี	๐๕๖-๕๑๑๒๐๓
วิทยาการ				
๑	นายบัญญัติ จัตรูพรพิทักษ์กุล		๔๗/๑ ม.๕ ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐	๐๕๓-๘๑๐๖๒๔ ๐๕๓-๘๑๐๖๒๓ ๐๘๑-๘๘๒๖๘๔๔
๒	นายสวิง ตันอุ่น		๒๒๕/๑๑๒ ม.๒ หมู่บ้านลินธานี ต.สันพระเนตร อ.สันทราย จ.เชียงใหม่	๐๘๑-๗๘๓๗๗๓๗ ๐๕๓-๓๘๐๕๖๖

ภาคใต้

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
จังหวัด : กรุงเทพฯ				
๑	นายโชคดี สมพรหม	มูลนิธิชุมชนไท	๒๐๔๔/๑๘ ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๒๐	๐๘๑-๙๓๘๘๐๒๘
๒	นายวิชาติ ไกรเทพ	มูลนิธิคุ้มครองสัตว์น้ำ	-	๐๘๙-๔๗๕๙๐๗๐
จังหวัด : กระบี่				
๓	นายบุญมา ปรางทอง	องค์การบริหารส่วนตำบล อ่าวลึกเหนือ	อ.อ่าวลึก จ.กระบี่	๐๘๔-๘๓๙๘๐๐๔
จังหวัด : ชุมพร				
๔	นายสมควร เนตรสุวรรณ	ชมรมรักษ์สมุนไพรรชุมพร	วัดเขากล้วย ม.๑๐ ต.หาดพันไกร อ.เมือง จ.ชุมพร	๐๘๖-๒๖๙๔๗๓๖
๕	นายบุญเสริม อบอุ่น	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชุมพร เขต ๑	ถ.เอเชีย ต.ขุนกระหุ้ง อ.เมือง จ.ชุมพร	๐๘๖-๗๙๗๒๐๕๔
จังหวัด : เชียงราย				
๖	นายภาณุวัฒน์ จะแฮลา	สถาบันชาติพันธุ์ศึกษา ม.ราชภัฏเชียงราย	ต.บ้านดู่ อ.เมือง จ.เชียงราย	๐๘๙-๕๕๒๘๖๒

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
จังหวัด : ตรัง				
๗	นายสุวิทย์ ฟองโหย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตรัง	ต.โคกหล่อ อ.เมือง จ.ตรัง	๐๘๑-๘๙๔๗๕๘๘
๘	นางสาวมลนพร เรืองนะ	เครือข่าย	๙๑ ม.๕ ต.ปากแจ่ม อ.ห้วยยอด จ.ตรัง ๙๒๑๙๐	๐๘๓-๑๘๑๕๐๔๕
๙	นางสาวสุวดี จันทัน	เครือข่าย จ.ตรัง ๙๒๑๙๐	๔๖ ม.๓ ต.ปากแจ่ม อ.ห้วยยอด	๐๘๔-๘๕๒๔๘๔๗
๑๐	นางสาส์ โขติรัตน์	เครือข่าย จ.ตรัง	๒๗/๒ ม.๓ ต.ปากแจ่ม อ.ห้วยยอด	๐๘๗-๒๗๐๐๕๓๓
๑๑	นางประนอม เดชธราดล	ประชาคมทับเที่ยง	๑๓๓/๕๙ ถ.รัชฎา อ.เมือง จ.ตรัง	๐๗๕-๒๒๔๒๖๖ ๐๘๑-๕๓๗๐๘๙๖
จังหวัด : นครศรีธรรมราช				
๑๒	นายวิทยา แสงระวี	สถาบันตักกล้า	๓๒/๑ ม.๗ ต.ทุ่งใหญ่ อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช	๐๘๖-๒๖๖๙๓๔๔
๑๓	นายแดนไพโร อรัญ	เครือข่ายเกษตรทางเลือก	๕๖/๒ ม.๖ ต.นาแหร อ.นบพิตำ จ.นครศรีธรรมราช	-
๑๔	นายแสนศักดิ์ มีสิทธิ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๔	อาคารวิชาการ ๘ ม.วลัยลักษณ์ อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช	๐๗๕-๖๓๒๗๐๔
๑๕	นายอนันต์ พรหมบังเกิด	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๑	๑๓๘ ถ.ศรีธรรมราช ต.โพธิ์เสด็จ อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช	๐๗๕-๓๕๖๑๕๑
๑๖	นายตฤณ สุขนวล	สถาบันเรียนรู้ไกล	โรงเรียนสตรีปากพอง อ.ปากพอง จ.นครศรีธรรมราช (ชั่วคราว)	๐๘๙-๗๒๔๕๕๘๒
๑๗	นายสุภชัย นาคสุวรรณ	สำนักงานเทศบาล ต.ไม้เรียง	๑๒ ม.๘ ต.ไม้เรียง อ.ฉวาง จ.นครศรีธรรมราช	๐๘๑-๗๓๗๑๗๐๓
๑๘	นางสาวสิรินาถ ลิ่มรังสิยาพร	มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย	๒๙๖/๑ ม.๒ ถ.ไชยศรีอุทิศ ๑ ต.รัตภูมิ อ.ควนเนียง จ.สงขลา	๐๗๕-๓๘๖๔๐๒
จังหวัด : นราธิวาส				
๑๙	นายเจษฎา ชัยฤกษ์	เทศบาลเมืองนราธิวาส กองสวัสดิการสังคม	-	๐๘๑-๗๖๖๘๑๙๔ ๐๗๓-๕๑๒๕๗๒
๒๐	นายชุลกีพีร์ เจ๊ะมามะ	องค์การบริหารส่วนตำบล โล๊ะจูด	๒๐/๙ ม.๕ ต.โล๊ะจูด อ.แว้ง จ.นราธิวาส	๐๘๑-๙๕๗๐๓๑๐
๒๑	นายสมพงศ์ เขียวเล็ง	องค์การบริหารส่วนตำบล พร่อน	อ.ตากใบ จ.นราธิวาส	๐๘๑-๒๗๕๕๗๒๑

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
จังหวัด : ประจวบคีรีขันธ์				
๒๒	นายดำรง อบเทียน	เครือข่ายชาติพันธ์	๓๐๕ ม.๖ ต.คลองวาฬ อ.เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์	๐๘๖-๑๖๖๘๑๗๑
๒๓	นายดีด ทองสุข	เครือข่ายการแก้ปัญหา คนสัญชาติคนไทย	บ้านไร่ยเคราะห์ ม.๖ ต.คลองวาฬ อ.เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์	๐๘๗-๒๗๕๖๑๖๗
๒๔	นายถนอม ชูแก้ว	เครือข่ายการแก้ปัญหา คนสัญชาติคนไทย	สำนักสงฆ์ทุ่งไทรทอง ม.๗ ต.กำเนิดนพคุณ อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์	-
๒๕	นายอนุช ศรีสุวรรณ	เครือข่ายองค์กรแก้ปัญหา คนสัญชาติ	ต.ไชยราช อ.บางสะพานน้อย จ.ประจวบคีรีขันธ์	๐๘๗-๘๘๕๙๐๓๗
๒๖	นางสาวเล็ก แก้วล้อม	เครือข่ายการแก้ปัญหา คนสัญชาติคนไทย	สำนักสงฆ์ทุ่งไทรทอง ม.๗ ต.กำเนิดนพคุณ อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์	๐๘๙-๘๒๗๑๓๖๘
๒๗	พระสำรวย ถึงหมื่น	เครือข่ายการแก้ปัญหา คนสัญชาติคนไทย	สำนักสงฆ์ทุ่งไทรทอง ม.๗ ต.กำเนิดนพคุณ อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์	๐๘๙-๙๗๑๙๕๑๙
๒๘	นายอุทัย ประทุมทอง	เครือข่ายการแก้ปัญหา คนสัญชาติคนไทย	สำนักสงฆ์ทุ่งไทรทอง ม.๗ ต.กำเนิดนพคุณ อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์	-
จังหวัด : ปัตตานี				
๒๙	นายมะรุมลี ทั้งจะนะ	คณะสี่ละพิภูลทอง	๓๓/๒ ม.๖ ต.ท่าเรือ อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี	๐๘๙-๒๘๙๒๔๘๙
๓๐	นายมุฮัมมัดอาลาวี บือแน	ชมรมสถาบันศึกษาปอเนาะ จังหวัดชายแดนภาคใต้	๙๐/๑ ม.๔ ต.ปากู อ.ทุ่งยางแดง จ.ปัตตานี	๐๗๓-๓๒๙๕๓๓ ๐๘๙-๘๗๘๗๗๗๒
๓๑	นายอิบราhem เตินมุณี	ศูนย์บริการการศึกษา โรงเรียนอำเภอโคกโพธิ์	อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี ๙๔๑๘๐	๐๗๓-๙๓๑๑๐๖
๓๒	นางสาววสีพร มุ่งจงรักษ์	องค์การบริหารส่วนตำบล ปีตุมุดี	อบต.ปีตุมุดี ม.๕ ถ.สิโรรส อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ๙๔๑๖๐	๐๗๓-๓๕๒๒๒๑
๓๓	นายคามิน มุซึ	องค์การบริหารส่วนตำบล ดอนรัก	อ.หนองจิก จ.ปัตตานี ๙๔๑๗๐	-
จังหวัด : พังงา				
๓๔	นายมณูญ ศิลปศรี	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พังงา	อ.เมือง จ.พังงา	๐๗๖-๔๑๑๙๘๔
๓๕	นายบัว เก็บทรัพย์	เครือข่ายชุมชน	๖๖/๔ ม.๖ ต.เกาะยาวน้อย อ.เกาะยาว	๐๘๙-๔๗๐๓๓๓๕

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
จังหวัด : พัทลุง				
๓๖	นายกาจ ดิษฐาอภิชัย	เครือข่ายเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม	๑๗๖ ม.๙ ต.ทะเลน้อย อ.ควนขนุน จ.พัทลุง	๐๗๔-๖๘๕๐๔๘
๓๗	นางจินตนา สมพงศ์	โรงเรียนไทร่มไม้	๕๐๖ ม.๖ ต.แม่ขี อ.ตะโหมด จ.พัทลุง ๙๓๑๖๐	๐๘๙-๘๗๕๔๔๒๙
๓๘	นายเทพรัตน์ จันทพันธ์	บ้านเรียนรู้เกษตรธรรมชาติ บางแก้ว	๘๘๐ ม.๖ ต.ท่ามะเดื่อ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง	๐๘๕-๘๘๗๙๓๗๘
๓๙	นายธราดล สุ่มวนิช	ศูนย์ประสานงานภาครัฐ	๑๔๗ ม.๕ ต.พนาสูง อ.ควนขนุน จ.พัทลุง	๐๘๙-๙๗๘๕๗๑๘
๔๐	คุณหญิงเยาว์ แม่สนุกุล	เทศบาลเมืองพัทลุง	เทศบาลเมืองพัทลุง อ.เมือง จ.พัทลุง	๐๗๔-๖๑๓๐๐๗
๔๑	นางนริศรา คำสุวรรณโณ	องค์การบริหารส่วนตำบล ดอนประดู่	๑๘ ม.๖ ต.ดอนประดู่ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง	๐๘๗-๒๙๑๒๒๔๙
๔๒	นายประพัฒน์ จันทร์อักษร	ธนาคารหมู่บ้านตำบลตำนาน	๘ ม.๑๓ ต.ตำนาน อ.เมือง จ.พัทลุง ๙๓๐๐๐	๐๗๔-๖๑๕๓๑๔
๔๓	นายประเสริฐ จันทรแดง	องค์การบริหารส่วนตำบล อ่าทอง	กิ่งอ.ศรีนครินทร์ จ.พัทลุง	๐๗๔-๖๐๕๑๒๓
๔๔	นายปลื้ม ชูคง	ศูนย์รวมศิลปวัฒนธรรม กะลามะพร้าว	๔๒/๑ ม.๑ ต.ชัยบุรี อ.เมือง จ.พัทลุง ๙๓๐๐๐	๐๗๔-๖๑๔๕๑๒
๔๕	นายพยุง ณ พัทลุง	หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและศิลปกรรมฯ	๑๔๒/๕๕ หมู่บ้านในสวน ต.คูหาสวรรค์ อ.เมือง จ.พัทลุง (ร.ร.สตรีพัทลุง) ๙๓๐๐๐	๐๘๑-๗๓๘๓๖๙๓ ๐๗๔-๖๒๐๒๙๔
๔๖	นางวัฒนา ดิษฐาอภิชัย	เครือข่ายชีวิตสาธารณะพัทลุง	๑๗๖ ม.๙ ต.ทะเลน้อย อ.ควนขนุน จ.พัทลุง	๐๗๔-๖๘๕๐๔๘
๔๗	นายสมเกียรติ บัญชาพัฒนศักดิ์	สภากาชาดตะโหมด	๒๖๓/๑ ม.๙ ต.ตะโหมด อ.ตะโหมด จ.พัทลุง	๐๘๖-๘๓๔๐๘๑๖
๔๘	นายสวาท ทองรักษ์	สภากาชาดตะโหมด	๒๗ ม.๔ ต.ตะโหมด อ.ตะโหมด จ.พัทลุง	๐๗๔-๖๓๒๑๖๔
๔๙	นายสาทร สมพงศ์	โครงการโรงเรียนไทร่มไม้ มูลนิธิอริยาภา	๓๓๓ ม.๑ ต.หนองธง อ.ป่าบอน จ.พัทลุง ๙๓๑๗๐	๐๘๙-๘๗๙๔๔๒๕
๕๐	นางสาวสุณีษา นวลเปียน	องค์การบริหารส่วนตำบล ดอนประดู่	๔๒๐ ม.๑ ต.ปากพะยูน อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง	๐๗๔-๖๑๘๗๑๐ ๐๘๙-๐๒๐๓๘๙๖
๕๑	นายเอื้อน คงแก้ว	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พัทลุง	ถ.เอเชีย อ.เมือง จ.พัทลุง ๙๓๐๐๐	๐๗๔-๖๑๑๖๔๓

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
จังหวัด : ภูเก็ต				
๕๒	นายบุญเลิศ รัตนพุ่มวงศ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภูเก็ต	๔/๔ ต.ตลาดใหญ่ อ.เมือง จ.ภูเก็ต	๐๗๖-๒๒๒๘๐๕
๕๓	นางสาวลลิตาทิพย์ ศุภพฤกษ์	ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียน อ.กะทู้	ถ.หาดป่าตอง อ.กะทู้ จ.ภูเก็ต	๐๗๖-๓๔๑๖๘๗
๕๔	นายสนชัย ฤทธิชัย	สิทธิพัฒนาภูเก็ต จ.ภูเก็ต	-	๐๘๙-๒๘๗๙๕๒๑
๕๕	นายสมหมาย ปิ่นพุดทศิลป์	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต อ.เมือง จ.ภูเก็ต ๘๓๐๐๐	๐๘๑-๑๒๕๒๕๔๙
จังหวัด : ยะลา				
๕๖	นางสาวจุไรรัตน์ ชูจร	เทศบาลตำบลบันนังสตา	ถ.บันนังสตา ต.บันนังสตา อ.บันนังสตา จ.ยะลา	๐๗๓-๒๘๙๕๕๓๓
๕๗	นายตีพะลี อะตะบู	ศูนย์สืบสานหัตถศิลป์ บ้านตะโกลีทะเลอ	๕๔/๑ ม.๒ ต.ตะโกลีทะเลอ อ.รามัน จ.ยะลา ๙๕๑๔๐	๐๗๓-๒๐๔๐๔๘
๕๘	นายสาการิยา ยะหริ่ง	เทศบาลตำบลบันนังสตา		๐๗๓-๒๘๙๕๕๓๓
๕๙	นายอับลูรอมัน บัววา	เทศบาลตำบลโกตาบารู	อ.รามัน จ.ยะลา	๐๗๓-๒๕๑๑๒๓
จังหวัด : ระนอง				
๖๐	นายก้อหลี แก้วนพรัตน์	เครือข่ายแก้ปัญหา คิณสัญชาติคนไทย	๑๑/๑ ม.๑ ต.นาคา กิ่ง อ.สุขสำราญ จ.ระนอง	-
๖๑	นายก้อต สิ้นสุวรรณ	เครือข่ายชาติพันธุ์	๙๔/๔ ม.๗ ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	๐๘๙-๔๗๑๐๑๖๒
๖๒	นางสาวจินดา สีมิน	เครือข่ายชาติพันธุ์	๓๘ ม.๔ ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.ระนอง	๐๘๖-๙๔๓๙๐๖๖
๖๓	นางสาวโนรี ซาลี	เครือข่ายชาติพันธุ์	๓๔ ม.๔ ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.ระนอง	๐๘๖-๒๙๘๖๓๒๘
๖๔	นายผาด นาวาลอย	เครือข่ายแก้ปัญหา คิณสัญชาติคนไทย	๙๔/๔ ม.๗ ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	๐๘๙-๔๗๑๐๑๖๒
๖๕	นางมา๊ะ หมักหมัน	ชาวประมง	๒๙/๑๐ ม.๔ ต.กำพวน อ.สุขสำราญ จ.ระนอง	๐๘๗-๘๙๑๒๔๙๒
๖๖	นายมุสา ชุนักดี	เครือข่ายแก้ปัญหา คิณสัญชาติคนไทย	๑๑/๒ ม.๑ ต.นาจา กิ่ง อ.สุขสำราญ จ.ระนอง	๐๘๔-๐๕๒๖๐๐๑
๖๗	นายระวิ บุญเฉลียว	เครือข่ายแก้ปัญหา คิณสัญชาติคนไทย	๒๐/๓ ม.๕ ต.บางพระเหนือ อ.ละอุ่น จ.ระนอง	-
๖๘	นายราหมาน ชุนักดี	เครือข่ายแก้ปัญหา คิณสัญชาติคนไทย	๑๑/๒ ม.๑ ต.นาคา กิ่ง อ.สุขสำราญ จ.ระนอง	-
๖๙	นางสาวลลิตา ซาลี	เครือข่ายชาติพันธุ์	๓๔ ม.๔ ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.ระนอง	-

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๗๐	นายสมพร ยุทธนาวา	เครือข่ายขอคืนสัญชาติไทย	๕๙/๖ ม.๗ ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	๐๘๑-๐๘๖๒๒๑๘
๗๑	นายสถิตต์ ขวัญเมือง	เครือข่ายแก้ปัญหา คืนสัญชาติคนไทย	๑๑/๕ ม.๑ ต.นาคา กิ่งอ.สุขสำราญ จ.ระนอง	๐๘๖-๒๙๑๑๐๐๕
๗๒	นางสาเนี้ย พันซัง	-	๓๖/๒ ม.๔ ต.กำแพงน อ.สุขสำราญ จ.ระนอง	-
๗๓	นายสามารถ นาวาลอย	เครือข่ายขอคืนสัญชาติไทย	๙๔/๔ ม.๗ บ้านห้วยปลิง ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง ๘๕๐๐๐	๐๘๙-๒๘๗๐๑๐๘
๗๔	นางสาวสีดา แสงจันทร์	เครือข่ายชาติพันธุ์	๑๔๘/๑ ม.๗ ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง ๘๕๐๐๐	๐๘๗-๘๘๙๙๑๔๓
๗๕	นายสุทิน กิ่งแก้ว	เครือข่ายการแก้ปัญหา คืนสัญชาติคนไทย	๑/๒๐ ม.๒ ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	๐๘๔-๐๖๒๓๓๗๐
๗๖	นายสุพร ผลพุกษา	องค์การบริหารส่วนตำบล ทรายแดง	อ.เมือง จ.ระนอง	๐๗๗-๘๔๗๐๙๔
๗๗	นางสาวสุภาณี ดาโธัด	-	๒๕ ม.๔ ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.ระนอง	-
๗๘	นายหมัด ขุนภักดี	เครือข่ายชาติพันธุ์	๑๐/๑ ม.๔ ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.ระนอง	๐๘๙-๘๖๗๕๘๑๑
จังหวัด : สงขลา				
๗๙	นายกับ หล้าไล่	-	๒๓ ม.๓ ต.ตลิ่งชัน อ.จะนะ จ.สงขลา	-
๘๐	นายอนันท์ ปุรณัน	โรงเรียนศรีนครินทร์ วิทยานุเคราะห์	๑๔๐/๘ ม.ทรัพย์รุ่งโรจน์ ถ.เพชรเกษม ต.คลองทราย อ.นาทวี จ.สงขลา ๙๐๑๖๐	๐๘๑-๙๕๙๓๘๓๓
๘๑	พล.ต.ต.ธีรตัน จันทักษ์	เทศบาลนครหาดใหญ่	๔๔๕ ถ.เพชรเกษม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ๙๐๑๑๐	๐๘๙-๗๓๘๔๗๘๙
๘๒	นายวัช คำมี	เครือข่ายเกษตรกร ทางเลือกภาคใต้	๗๑/๓ ม.๓ ถ.ปทุมกันท์ ต.คอกหงษ์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	๐๗๔-๔๒๘๑๑๒
๘๓	นายธีรทัศน์ โขติรัตน์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลา เขต ๓	๑๐๐ ม.๒ ต.คลองทราย อ.นาทวี จ.สงขลา	๐๗๔-๓๗๑๕๐๘ ๐๗๔-๓๗๑๐๑๔
๘๔	นางภิรมย์ เพชรรัตน์	องค์การบริหารส่วนตำบล นาทับ	๑๑๒ ม.๑ ต.เกาะแต้ว อ.เมือง จ.สงขลา	๐๘๙-๔๖๒๓๐๑๔
๘๕	นางรอกีเยาะ มะเด	เครือข่ายคัดค้านโครงการ ท่อก๊าซ	๖๓ ม.๗ ต.ตลิ่งชัน อ.จะนะ จ.สงขลา	๐๘๗-๒๙๐๓๖๘๔
๘๖	นางวนิดา ทองช่วย	ชมรมอนุรักษ์ใก่เดือน	๔๐/๑๖ ถ.ยี่ขุ่นอุทิศ อ.สะเดา จ.สงขลา ๙๐๑๒๐	๐๘๑-๙๕๙๒๙๗๓

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๘๗	นายสมชัย ตานวรินทร์	เทศบาลนครหาดใหญ่	๔๔๕ ถ.เพชรเกษม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ๙๐๑๑๐	๐๗๔-๒๓๔๖๖๘
๘๘	นางสุมณฑา วิชากิจ	ชมรมอนุรักษীগ์เดือน	๓๑ ถ.ประชาบำรุง อ.สะเดา จ.สงขลา	๐๗๖-๗๔๘๙๑๘๘ ๐๗๔-๔๑๑๙๒๕
๘๙	นายเสรี มณีกรณ์	เทศบาลนครสงขลา	ถ.ราชดำเนิน ต.บ่อยาง อ.เมือง จ.สงขลา	๐๗๗-๔๓๑๒๕๘๔
๙๐	นางสาวเสาวนีย์ แซ่จิว	องค์การบริหารส่วนจังหวัด สงขลา	ถ.ลูกเสือ อ.เมือง จ.สงขลา ๙๐๐๐๐	๐๗๔-๔๔๑๑๐๐๐ ต่อ ๓๕
๙๑	นายอับลรามาน บูบาสอ	เครือข่ายคัดค้านโครงการ ท่อก๊าซ	บ้านสะกอม ๑๑๔/๑ ม.๒ อ.จะนะ จ.สงขลา	-
จังหวัด : สตูล				
๙๒	นายบาตน ศรียาน	องค์การบริหารส่วนตำบล แปะระ	อ.ท่าตวน จ.สตูล ๙๑๑๕๐	๐๗๔-๗๒๐๖๑๗
จังหวัด : สุราษฎร์ธานี				
๙๓	นายแจ่ม รัตนา	อนุกรรมการ สิทธิทางการศึกษา ฯ	๑๖/๑ ม.๘ ต.ปุนทะเล อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี	๐๗๓-๑๐๓๑๗๔๐
๙๔	นายฉันทน์ ยกชู	เครือข่ายป่าชุมชน	๑๔๒ ม.๖ ต.คลองชะอุ่น อ.พนม จ.สุราษฎร์ธานี ๘๔๒๕๐	-
๙๕	นายไพรัตน์ สมหวัง	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านใต้	ต.บ้านใต้ อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี	๐๗๗-๒๓๘๓๘๘๙
๙๖	นายโยคินันท์ คำวงศ์	กลุ่มป่าไม้ ที่ดิน จ.สุราษฎร์ธานี	๑๒๕ ม.๒๔ ต.ประสงคี อ.ท่าชนะ จ.สุราษฎร์ธานี	๐๘๙-๗๒๙๗๘๐๓
๙๗	นายวิชาญ เพชรรัตน์	เครือข่ายปฏิรูปที่ดิน เพื่อคนจน	๑๐๓/๑ ชุมชนการเคหะ ต.มะขามเตี้ย อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี	๐๘๙-๔๖๙๕๗๗๘
๙๘	นายสมชาย สังข์ทอง	เครือข่ายป่าชุมชน	๑๑๘ ม.๖ ต.คลองชะอุ่น อ.พนม จ.สุราษฎร์ธานี ๘๔๒๕๐	๐๘๙-๗๓๑๐๙๗๔
๙๙	นายสมาน แผ่นสุวรรณ	สมาพันธ์ประมงพื้นบ้าน ภาคใต้	๕๒ ม.๗ ต.ท่าชนะ อ.ท่าชนะ จ.สุราษฎร์ธานี	๐๗๗-๙๑๗๖๙๘๓
๑๐๐	นายสุภาภรณ์ สุมาลี	เครือข่ายไทยพุทธมุสลิม สมัคร	๑๕๗/๘ ม.๕ ต.ท่าทองใหม่ อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี	๐๘๑-๕๙๗๘๖๔๕
วิทยาการ				
๑	นายเสรี จัยพริก		๖๗ ม.๗ ซอยชินวัตร ต.คลองขุด อ.เมือง จ.สตูล ๙๑๐๐๐	๐๘๙-๗๓๓๙๑๖๐

ภาคตะวันออก

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
จังหวัด : กรุงเทพฯ				
๑	นางสาวจิรพรรณ สำเร็จเรือง	องค์กรแอตชั่นเอดส์	๑๓๕/๕ ม.๗ ถ.สุขุมวิท ๕ เขตบางเขน กทม.	๐๒-๕๗๓๐๙๕๒
๒	นางสาวลำยอง เตียสกุล	องค์กรแอตชั่นเอดส์	๗๑๗ ซ.บรมราชชนนี ๔ ถ.บรมราชชนนี แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กทม. ๑๐๗๐๐	๐๘๑-๓๗๖๖๙๐๔
๓	นายพยนต์ จันทรวินัย	คณะทำงานเครือข่าย การศึกษาทางเลือก	๓๙/๑๔ ม.๒ ถนนพุทธมณฑล สาย ๑ บางระมาด เขตตลิ่งชัน กทม.	-
๔	นางสุภัทรา จันทรวินัย	ผู้จัดการศึกษาโดยครอบครัว	๓๙/๑๔ ม.๒ ถ.พุทธมณฑลสาย ๑ แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กทม. ๑๐๑๗๐	๐๒-๘๘๗๘๔๒๖
๕	นางสาวเพ็ญพร ผิวเรือง	มูลนิธิวาย.เอ็ม.ซี.เอ.กรุงเทพฯ	๓๑๕/๑๔๙ อาคารฟอร์จูนคอนโด- ทาวน์ ๑ ซ.สาธุประดิษฐ์ ๑๙ แขวงช่องนนทรี กทม.	๐๒-๖๗๔๓๑๐๑ ๐๘๔-๖๓๙๔๖๐๐
๖	นายสมศักดิ์ นิยมศิลป์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพฯ	๓๙/๑ ซ.เพชรเกษม ๔๘ ถ.เพชรเกษม บางแวก เขตภาษีเจริญ กทม. ๑๐๑๖๐	๐๘๑-๒๘๔๐๓๖๕
๗	นางสาวขวัญชน จันทรวินัย	นักเรียนการศึกษา โดยครอบครัว	๓๙/๑๔ ม.๒ ถ.พุทธมณฑลสาย ๑ แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กทม. ๑๐๑๗๐	๐๒-๘๘๗๘๔๒๖
๘	นางปานทิพย์ จตุรานนท์	สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา	-	๐๒-๒๘๒๙๔๕๕ ต่อ ๗๑๒
๙	นายปองพล สารสมัคร	องค์กรนิรโทษกรรมสากล ประเทศไทย (Amnesty International Thailand)	๖๔๑/๘ ลาดพร้าว ซอย ๙ เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐	-
๑๐	นางสาวขวัญระวี วังอุดม	องค์กรนิรโทษกรรมสากล ประเทศไทย	๖๔๑/๘ ลาดพร้าว ซอย ๙ เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐	-
จังหวัด : จันทบุรี				
๑๑	นางเนตรนภัส เทสุขสวัสดิ์	โรงเรียนชลบุรีชดากิเชก	๔๘ อ.ขลุง จ.จันทบุรี	๐๓๙-๔๔๑๗๘๘ ๐๘๑-๖๕๒๘๔๙๗
๑๒	นายสุทิน สุทธิเชษฐ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๒	๑๐๕๑/๓ ม.๑ ต.ตลาด อ.เมือง จ.จันทบุรี	๐๓๙-๓๑๑๑๑๗ ๐๘๖-๘๕๑๙๘๔๗

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๑๓	นางสาววิชรารภรณ์ นาทองป่อ	องค์การบริหารส่วนตำบล โป่งน้ำร้อน	ม.๒ ต.โป่งน้ำร้อน อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี ๒๒๑๔๐	๐๓๙-๓๘๗๒๗๔ ๐๘๖-๑๕๒๕๑๘๕
๑๔	นายกิตติศักดิ์ ลิ้มป้อนกุลชัย	หัวหน้างานบ้านเด็กพระคุณ	๑๕-๒๕ เทศบาล ๒ ต.วัดใหม่ อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐	-
จังหวัด : ฉะเชิงเทรา				
๑๕	นางสาววิริยะ บุญยะนิवासน์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต ๑	ถ.เลี้ยวเมือง อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา	๐๓๘-๙๘๑๒๑๖ ๐๘๔-๑๕๗๙๐๒๗
๑๖	นางสาวนันทวัน หาญดี	โครงการพัฒนาชนบท แควระบม-สียัด	๗๗/๒๘๖-๒๘๗ พนมแลนด์แอนด์ แฮลส์ อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา	๐๓๘-๕๕๓๓๒๒๘ ๐๘๑-๗๘๑๐๐๙๑
๑๗	นายจักรพงษ์ นนท์ตา	องค์การบริหารส่วนจังหวัด ฉะเชิงเทรา	๑๘๕ ถ.ยุทธดำเนิน ต.หน้าเมือง อ.เมือง จ. ฉะเชิงเทรา	๐๓๘-๕๓๖๐๔๑-๖
๑๘	นายชาญชัย เพิ่มสกุล	องค์การบริหารส่วนตำบล บางปะกง	๗ หมู่ ๑๖ อ. บางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา	๐๓๘-๕๓๓๑๕๒-๓ ๐๘๑-๘๒๕๒๙๕๘
๑๙	นายวัชรพันธ์ วรรณศิริ	องค์การบริหารส่วนตำบล หัวไทร	๙๙ หมู่ ๔ ต.หัวไทร อ.บางคล้า จ. ฉะเชิงเทรา	๐๓๘-๕๖๘๒๕๖-๖๐ ๐๓๘-๕๒๗๐๐๗ ๐๘๑-๕๓๗๐๕๕๙
๒๐	นายคำรพ ถาวร	เทศบาลตำบลบางปะกง	อ.บางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา	๐๘๑-๘๓๐๘๕๖๗
จังหวัด : ชลบุรี				
๒๑	นายวสันต์ อุษณีย์พันธุ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี เขต ๓	๑๔/๔๒ ม.๔ ต.บางละมุง อ.บางละมุง จ.ชลบุรี ๒๐๑๕๐	๐๓๘-๒๓๔๑๘๘-๘๙ ๐๘๑-๘๖๒๘๘๕๗
๒๒	นางอุษตารา อินทะปุระ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี เขต ๑	ถ.พระยาสุใจา ต.บ้านสวน อ.เมือง จ.ชลบุรี	๐๘๖-๖๐๙๑๐๒๖
๒๓	นายปฎิญา ภู่มุ่ม	ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ	๙๙/๒๘ อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี	๐๓๘-๔๓๘๙๘๕ ๐๘๑-๓๐๔๑๙๒๗
๒๔	คุณนภพร กิจจานนท์	ศูนย์ดำรงชีวิตอิสระ ของคนพิการ	ตู้ ป.ณ.๑ เมืองพัทยา อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๒๖๐	๐๘๗-๘๓๔๐๒๔๒
๒๕	คุณอรินทรา อินลา	ศูนย์ดำรงชีวิตอิสระ ของคนพิการ	ตู้ ป.ณ.๑ เมืองพัทยา อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๒๖๐	๐๘๑-๕๗๕๑๙๓๖
๒๖	นายชยพล วิบุล	สำนักงานเทศบาล เมืองศรีราชา	๑๖๑ ถนนเฉลิมจอมพล อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี	๐๘๑-๗๐๔๗๑๒๖ ๐๓๘-๒๘๕๕๔๖๖
๒๗	นายพงศ์ศักดิ์ ประดิษฐ์ศิลป์	สำนักงานเทศบาลเมืองชลบุรี	ถ.วชิรปราการ อ.เมือง จ.ชลบุรี	๐๘๑-๘๖๖๓๙๒๑
๒๘	นางเยาวนุช ทรงสุข	สำนักงานเทศบาล เมืองบ้านบึง จ.ชลบุรี	-	๐๓๘-๗๕๐๙๔๓
๒๙	นางวาสนา กังวลกิจ	สำนักงานเทศบาล เมืองบ้านบึง จ.ชลบุรี	-	๐๓๘-๗๕๐๙๔๔ ๐๓๘-๗๕๐๗๓๖

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๓๐	นายดำรง ลดทวัน	เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม จ.ชลบุรี	๑๒๒/๕ ม.๔ ต.พลูตาหลวง อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี	๐๓๘-๒๔๕๐๔๒ ๐๘๙-๕๔๓๓๔๒๘
๓๑	คุณวิภากร อินทร์ดี	กลุ่มเพื่อนพนักงานบริการ Service Worker in Group (SWING)	๓๖/๘ ซ.๑๗ ถ.พัทธยาใต้สายสอง ต.หนองปรือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี ๒๐๒๖๐	๐๓๘-๗๑๓๐๓๕ ๐๘๖-๑๑๕๕๓๕๖
๓๒	นายหันตะวัน อ่อนบัวขาว	กลุ่มเพื่อนพนักงานบริการ Service Worker in Group (SWING)	๓๐๑/๔๒ ต.หนองปรือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี ๒๐๒๖๐ www.swingthailand.com	๐๓๘-๗๑๓๐๕๕ ๐๘๖-๙๐๕๑๓๘๐
จังหวัด : ตราด				
๓๓	นายประพจน์ ขามโนนวัต	ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ	อ.บ่อไร่ จ.ตราด	๐๘๙-๐๙๗๙๕๒๕
๓๔	นายภิญโญ อิ่มอุไร	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตราด	๓๖๕ ม.๒ ต.วังกระแจะ อ.เมือง จ.ตราด ๒๓๐๐๐	๐๘๑-๗๖๒๓๓๔๐
๓๕	นางปรีศนีย์ ม่วงตะ	ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียน อำเภอบ่อไร่	๑๐๙/๑ ม. ๑ ต.ด่านชุมพล อ.บ่อไร่ จ.ตราด	๐๘๗-๗๔๐๒๑๕๙
๓๖	นางปราณี เพลิงภากร	องค์การบริหารส่วนตำบล ด่านชุมพล	๑๕๖ ม. ๒ ต.ด่านชุมพล อ.บ่อไร่ จ.ตราด	๐๘๙-๖๐๒๕๑๖๔
๓๗	นางสาวกาญจนา โกสัดดา	เจ้าหน้าที่วิทยุชุมชน	๙๕/๑ ม.๖ ต.ด่านชุมพล อ.บ่อไร่ จ.ตราด	๐๘๑-๐๐๒๘๐๘๔
๓๘	นายสมพงษ์ อินทสุวรรณ	องค์การบริหารส่วนตำบล ห้วยน้ำขาว	๙๑ หมู่ ๔ อ.เมือง จ.ตราด	๐๓๙-๕๔๓๔๙๓ ๐๘๑-๙๙๖๒๕๗๙
๓๙	นายวิวิทย์ หวานเสนาะ	ศูนย์ประสานงานองค์การ เอกชนประจำจังหวัดตราด	๙/๔ หมู่ ๑ ต.วังกระแจะ อ.เมือง จ.ตราด	๐๓๙-๕๑๑๗๙๖ ๐๘๑-๕๗๖๗๖๑๓
๔๐	นายวิจารณ์ ชันตุวาร	ศูนย์เรียนรู้กลุ่มสังกะษ วัดไผ่ล้อม	๙๐๑/๒๓ ม.๑๒ ต.วังกระแจะ อ.เมือง จ.ตราด ๒๓๐๐๐	๐๓๙-๕๑๒๗๙๒ ๐๓๙-๕๒๔๒๐๐
๔๑	คุณวิไลศรี คล่องสิ่งสอน	กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบ	๓๓/๑๗ ม.๑ ต.คลองประเวศ อ.บ้านโพธิ์ จ.ฉะเชิงเทรา ๒๔๑๔๐	-
จังหวัด : นครนายก				
๔๒	ว่าที่ร้อยตรีทงศ์ เพ็ชรชมพู	ครู กศน. ปากพลี	๑๓ ม.๕ ต.หนองแสง อ.ปากพลี จ.นครนายก	๐๘๕-๐๙๐๑๖๕๒
๔๓	นายสงว เทียนจาน	กลุ่มการศึกษาทางเลือก (ข้างบ้าน)	๒๒ ม.๔ เกาะโพธิ์ อ.ปากพลี จ.นครนายก	๐๘๗-๑๒๕๕๖๗๗
๔๔	นายสุทัศน์ แสงมณี	กลุ่มการศึกษาทางเลือก (ข้างบ้าน)	๔๗/๑ ม.๓ ต.ดงละคร อ.เมือง จ.นครนายก	๐๘๙-๘๐๖๕๗๙๑

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๔๕	นายปัญญา วาระปรีดี	ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียน	อ.ปากพลี จ.นครนายก	-
๔๖	นางสาวณัฐกฤตา ตีกกล้า	กลุ่มการศึกษาทางเลือก	๑๐๑ ม.๗ ต.ท่าเรือ อ.ปากพลี จ.นครนายก	๐๘๙-๕๒๐๒๖๘๗
๔๗	นายเรืองสินธุ์ รัตนลัมภ์	อนุกรรมการลุ่มหน้าบางปะกง กลุ่มรักษ์เขาใหญ่	๓/๓๔ หมู่ ๕ บ้านภูผาล้อม อ.เมือง จ.นครนายก ๒๖๐๐๐	๐๓๗-๓๙๓๐๕๕ ต่อ ๑๑๘ ๐๘๑-๔๐๔๙๕๔
๔๘	นายเพิ่มพูน ชัยศิริ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	๔๔/๑๐ หมู่ที่ ๒ อ.บ้านนา จ.นครนายก	๐๘๖-๗๗๑๒๕๔๖
๔๙	นายศุภชัย เพชรสุก	โรงเรียนนครนายกวิทยาคม	อ.เมือง จ.นครนายก	-
๕๐	นายบุญยืน พูลศรี	องค์การบริหารส่วนตำบล ท่าทราย	๖๖ หมู่ ๔ ต.ท่าทราย อ.เมือง จ.นครนายก ๒๖๐๐๐	๐๘๙-๙๖๓๔๒๑๗
จังหวัด : นครปฐม				
๕๑	นางสาวปลุกขวัญ รักพงษ์โสภ	ชุมชนปฐมอโศก	๖๖ ม. ๕ ต.พระประโทน อ.เมือง จ.นครปฐม ๗๓๐๐	๐๘๖-๕๕๙๖๙๒๖
๕๒	นางฝนฟ้า นาวาบุญนิยม	ผู้ช่วยครูใหญ่ ร.ร.สัมมาสิกขา ปฐมอโศก	๖๖ ม. ๕ ต.พระประโทน อ.เมือง จ.นครปฐม ๗๓๐๐	๐๓๔-๒๕๘๘๗๐๑ ๐๘๙-๐๙๐๔๘๘๐
๕๓	นายประสิทธิ์ ศรีพรหม	ผู้ช่วยครู ร.ร.สัมมาสิกขา ปฐมอโศก	๖๖ ม. ๕ ต.พระประโทน อ.เมือง จ.นครปฐม ๗๓๐๐	๐๓๔-๒๕๘๘๗๐๑ ๐๘๔-๐๗๑๐๕๙๐
จังหวัด : ปราจีนบุรี				
๕๔	นายไพจิตร ไชยฤทธิ์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปราจีนบุรี	๒๔ ม. ๑ ต.บางกุ้ง อ.ศรีมหาโพธิ์ จ.ปราจีนบุรี	-
๕๕	นายกฤษฎากรณ์ สุริยวงษ์	องค์การบริหารส่วนตำบล กบินทร์	๓๑๗ หมู่ ๒ อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี	๐๓๗-๒๐๓๐๘๓ ๐๘๑-๕๗๗๘๒๔๒
จังหวัด : ระยอง				
๕๖	นายหน้ท แสงจันทร์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๑	ถ.บางจาก ต.เชิงเนิน อ.เมือง จ.ระยอง	๐๓๘-๖๒๒๑๔๘-๙
๕๗	นายสินธ์ กิรตยาคม	กลุ่มการศึกษาทางเลือก	๗๒/๒ ม.๕ ต.สำนักท้อน อ.บ้านฉาง จ.ระยอง	๐๘๑-๘๖๕๕๕๒๗๒
๕๘	นายสุทัศน์ ภัทราวัดมนกุล	กลุ่มการศึกษาทางเลือก	๗๓ ม.๒ ต.สำนักท้อน อ.บ้านฉาง จ.ระยอง	๐๘๖-๓๒๙๐๙๗๓
๕๙	พระสมบุญ ธิธมโม	กลุ่มจัดแหล่งเรียนรู้ วัดเขากระโดน	วัดเขากระโดน อ.แกลง จ.ระยอง ๒๑๑๑๐	๐๘๖-๑๔๖๔๕๖๖

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๖๐	นายปรกฤต รินทรานุรักษ์	โครงการมหาวิทยาลัยชีวิต จระยอง สำนักงานประสาน โครงการฯ	๑๒๙/๙ ถ.สุขุมวิท ต.ท่าประดู่ อ.เมือง จ.ระยอง ๒๑๐๐๐	-
๖๑	นายจिरศักดิ์ เสวต์วารี	เทศบาลเมืองบ้านฉาง	๑๒๓/๙-๑๑ หมู่ ๕ ต.บ้านฉาง อ.บ้านฉาง จ.ระยอง	๐๓๕-๖๙๕๒๓๔ ๐๘๙-๙๒๕๗๖๙๗
๖๒	นายบุญคุ้ม ไสโยธา	เทศบาลตำบลสุนทรภู่	๒๙๙ หมู่ ๑ ต.ซากพง อ.แกลง จ.ระยอง	๐๓๘-๖๓๘๙๖๕ ๐๘๑-๙๔๐๒๒๙๙
๖๓	นางสิริภคณกุล ชมภูพาน	องค์การบริหารส่วนตำบล มาบข่า	๖๗/๑ ม.๕ ต.มาบข่า กิ่ง อ.นิคมพัฒนา จ.ระยอง	๐๓๘-๙๖๘๕๓๔-๕ ๐๘๑-๔๒๘๓๑๘๑
๖๔	นายชญาณเกียรติ ชมภูพาน	องค์การบริหารส่วนตำบล ละหาร	๑๖๔ หมู่ ๑ ต.ละหาร อ.ปลวกแดง จ.ระยอง	๐๘๑-๖๖๔๓๗๔๑
๖๕	นางสาวอรอนันต์ ทหาระสาร	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านฉาง	๒/๓๑ หมู่ ๔ อ.บ้านฉาง จ.ระยอง	๐๓๘-๘๐๑๑๕๙ ๐๘๑-๖๙๒๒๗๒๔
๖๖	นายวิชาญ ปรางจันทร์	องค์การบริหารส่วนตำบล ละหาร	ต.ละหาร อ.ปลวกแดง จ.ระยอง	๐๓๘-๙๖๑๕๐๕ ๐๘๗-๐๒๔๙๗๖๐
๖๗	นายปรเมษฐ์ มั่งคั่ง	องค์การบริหารส่วนตำบล เนินขี้	หมู่ที่ ๓ อ.แกลง จ.ระยอง	๐๓๘-๘๖๖๖๖๐ ๐๘๖-๓๒๗๒๑๘๒
๖๘	นายสมเจตน์ ศรีสุขไช	กองสวัสดิการสังคม เทศบาลนครระยอง	อาคารห้องสมุดประชาชน ชั้น ๒ ถ.ตากสินมหาราช อ.เมือง จ.ระยอง	๐๓๘-๘๗๑๑๗๐ ต่อ ๒๖
๖๙	นายกมลชัย เสาวภาวงศ์	ข้าราชการบำนาญ	๑๓๐ ม.๑ ต.ละหาร อ.ปลวกแดง จ.ระยอง	-
๗๐	นายชัยณรงค์ สันท์สนะโชค	รองนายก องค์การบริหาร ส่วนตำบลทุ่งควายกิน	๑ ม.๒ ต.ทุ่งควายกิน อ.แกลง จ.ระยอง	-
๗๑	นายสารสิน สุชาจิตร	หมู่บ้านกลุ่มออมทรัพย์ ต.ทุ่งควายกิน	๒๐/๑ ม.๑๐ ต.ทุ่งควายกิน อ.แกลง จ.ระยอง	๐๘๙-๒๔๔๗๘๘๙
๗๒	นายสิทธิผล มาตรวังแสง	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านฉาง	อ.บ้านฉาง จ.ระยอง	-
จังหวัด : สมุทรปราการ				
๗๓	นางจงลิศน์ เงินเทศ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ	๓๔/๒ ถ.สุขุมวิท ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ	๐๘๙-๐๑๐๒๐๒๙
๗๔	คุณธานี สงวนดี	ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน	๓๔/๑ ถ.สุขุมวิท ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ	-
๗๕	นายอเนตร หลงศรี	ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน	๓๔/๑ ถ.สุขุมวิท ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ	-

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๗๖	นายปิ่น เอื้อตระกูลวิวัฒน์	เทศบาลนครสมุทรปราการ	๑ ถ.สุทธิภิมรย์ ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ	๐๒-๓๕๕๕๒๐๑-๑๕
๗๗	นายบุญเลิศ พักสวัสดิ์	สำนักงานเทศบาล เมืองลัดหลวง	๗๙ หมู่ ๑ อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ	๐๒-๔๖๔๔๓๓๗
จังหวัด : สระแก้ว				
๗๘	นายบุญส่ง ชัยชนะ	ประธานสหกรณ์ โรงสีพระราชทาน	๗๒/๗ ม.๘ ต.หนองตะเคียนบอน อ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว	๐๓๗-๒๔๖๐๗๖
๗๙	นายปรีชา ปะเวระภัย	ประธานกรรมการ โรงเรียนมัธยมร่มเกล้า	๑๕๙ ม. ๘ ต.หนองตะเคียนบอน อ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว	-
๘๐	นายเพียร เหมภิมล	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	หมู่ ๑๐ อ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว	๐๓๗-๒๖๑๖๗๔ ๐๘๑-๘๖๓๖๕๔๓
๘๑	นายประสิทธิ์ จงแจ้งกลาง	สมัชชาคนจน	๖๖ หมู่ ๗ ต.หนองม่วง อ.โคกสูง จ.สระแก้ว	๐๓๗-๔๔๑๑๔๙ ๐๘๖-๐๗๐๗๔๙๗
๘๒	นายสุรียา ผลาหาญ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย และแผน	เทศบาลตำบลท่าเกษม อ.เมือง จ.สระแก้ว	๐๓๗-๕๕๕๑๖๙ ๐๘๖-๕๕๓๓๑๑๖
๘๓	นายเฉลิม บุญชู	หัวหน้ากลุ่มเกษตรกร ช่วยเกษตรกร	๑๓๒ หมู่ ๔ ต.บ้านใหม่ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว	๐๓๗-๒๓๒๗๙๖
๘๔	นายสงวน สีม่วง	ผู้นำชุมชน	๕/๑ ก.ม. ๓ ต.อรัญประเทศ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว	-
๘๕	นางสงคราม ผลเกิด	ผู้นำชุมชน	๒๑/๑๙ ถ.เวฬุวัน ต.อรัญประเทศ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว	-
ผู้ให้ข้อมูล/วิทยากร				
๑	นายสมเกียรติ พันภัย	ประธาน โรงเรียนภูมิปัญญาไต่บ้าน	๒๕๗ ม.๑ ต.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี	๐๘๙-๔๕๓๑๑๗๐
๒	นางจินตนา สมพงศ์	โรงเรียนได้ร่มไม้	๓๓๓ ม.๑ ต.หนองซ่ง อ.ป่าบอน จ.พัทลุง	-
๓	นายสาทร สมพงศ์	โรงเรียนได้ร่มไม้	๓๓๓ ม.๑ ต.หนองซ่ง อ.ป่าบอน จ.พัทลุง ๙๓๑๗๐	๐๘๙-๘๗๙๔๔๒๕
๔	คุณแววดาว เขียวเกษม	มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค	๒๑๑/๒ ซ.งามวงศ์วาน ๓๑ ถ.งามวงศ์วาน อ.เมือง จ.นนทบุรี www.consumerthai.org	๐๒-๙๕๒๕๐๖๐-๒
๕	นางรัชณี อิงไชย	โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก	อ.ลาดหญ้า จ.กาญจนบุรี	๐๘๙-๗๔๔๒๓๑๑
๖	นายบุญแทน ดันสุเทพีรวงศ์	องค์กรนิรโทษกรรมสากล ประเทศไทย (Amnesty International Thailand)	๖๔๑/๘ ลาดพร้าว ซอย ๙ เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐	-

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๗	นายปัญญา วารปรีดี	ผู้อำนวยการศูนย์บริการ การศึกษาออกโรงเรียน อำเภอปากพลี อ.ปากพลี จ.นครนายก	โรงเรียนอำเภอปากพลี อ.ปากพลี จ.นครนายก	๐๓๗-๓๙๙๗๓๐ ๐๘๖-๘๓๙๐๗๗๐
๘	นายศุภชัย เพชรสูง	อาจารย์โรงเรียนนครนายก วิทยาคม อ.เมือง จ.นครนายก	โรงเรียนนครนายกวิทยาคม อ.เมือง จ.นครนายก	-
๙	นายเรืองฤทธิ์ รัตนลัมภ์	อาจารย์โรงเรียนนครนายก วิทยาคม อ.เมือง จ.นครนายก	โรงเรียนนครนายก อ.เมือง จ.นครนายก	๐๘๑-๔๐๔๙๕๔๑

ภาคกลาง

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
จังหวัด : กรุงเทพฯ				
๑	นายชัยวัฒน์ ไชยจารุณิช	วิทยาลัยการจัดการทางสังคม	๙๗ ซ.พหลโยธิน ๑๙/๑ เขตจตุจักร กทม.	๐๘๖-๖๔๘๐๗๑๗
๒	นายพนนต์ จันทรวิฑูรย์	เครือข่ายบ้านเรียน	๓๙/๔ ม.๒ แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กทม.	๐๒ ๘๘๗ ๘๔๒๖
๓	นางสุภัทรา จันทรวิฑูรย์	เครือข่ายบ้านเรียน	๓๙/๔ ม.๒ แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กทม.	๐๒ ๘๘๗ ๘๔๒๖
๔	คุณขวัญชน จันทรวิฑูรย์	เครือข่ายบ้านเรียน	๓๙/๔ ม.๒ แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กทม.	๐๒ ๘๘๗ ๘๔๒๖
๕	นางสาวเย็นฤดี วงศ์พุด	มูลนิธิศึกษาเพื่อชีวิต และสังคม	๔๗ หมู่บ้านพหลโยธินกอล์ฟ เขตจตุจักร กทม.	๐๒ ๕๑๓ ๓๐๓๘
๖	นายณรงค์ฤทธิ์ สีหาราช	มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท	๕๙/๑๘-๑๒๐ แขวงบางบอน เขตบางขุนเทียน กทม.	๐๒-๔๑๖๘๐๗๓
๗	นายณัฐวุฒิ บัวประทุม	มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก	๑๘๕/๑๖ แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กทม.	๐๒-๔๑๒๑๑๖ ๐๒-๔๑๒๐๗๓๙ ๐๒-๘๖๔๑๔๒๑
๘	คุณเนาวรัตน์ เสือสอาด	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๑๖๓๘/๑๗ แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กทม.	๐๘๙-๙๒๒๙๕๘๕
๙	คุณสุธารี วรรณศิริ	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๒๐๖ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กทม.	๐๘๙-๗๗๔๒๔๙๙

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๑๐	นายธนาสิทธิ์ สุวรรณประทีป	คณะกรรมการคทาอภิก เพื่อกลุ่มชาติพันธุ์	๑๒๒/๑๑ แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กทม.	๐๒-๖๘๑๓๙๐๐ ต่อ ๑๗๐๒
๑๑	บาทหลวงวิชัย โภคทวี	บ้านเซเวียร์	๔๓ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม.	๐๒-๙๒๘๕๖๙๖ ต่อ ๑๑
๑๒	นางพรรณประภา ต้นปีชาติ	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	-	๐๒-๔๒๑๐๘๘๒
๑๓	นางสาวอรรณณ อบรมย์	มูลนิธิศึกษาเพื่อชีวิต และสังคม	๑๒๔๐/๑๙๓๒ แขวงลาดพร้าว เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ ฯ	๐๒-๒๗๖๑๕๖๓ ๐๘๑-๗๗๐๓๙๖๖
จังหวัด : กาญจนบุรี				
๑๔	นางรัชณี ธงไชย	โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก มูลนิธิเด็ก	ต.วังดั่ง อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	-
๑๕	นายไพโรจน์ ยามัญ	โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก	ต.วังดั่ง อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	๐๘๔-๖๐๒๗๘๓๕
๑๖	นายบุญ โพธิ์วุฒิกุล	เขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต ๓	ต.ลุ่มสุ่ม อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี	๐๓๔-๕๙๑๐๘๔
๑๗	นายอิสราฐ ทองคำ	ศูนย์ประสานงาน หลักประกันสุขภาพประชาชน จ.กาญจนบุรี	๑๐/๒ ม.๒ ต.ท่ามะขาม อ.เมือง จ.กาญจนบุรี	๐๘๖-๙๗๘๔๐๖๒
๑๘	นายศุภชัย พลทิพย์	ผู้แทนชาวบ้าน	๔๓ ต.หนองลู อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี	๐๘๗-๘๑๕๘๓๒๑
๑๙	นายพุฒ พลทิพย์	ผู้แทนชาวบ้าน	ม.๔ ต.ไร่โว่ อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี	-
๒๐	นายวินัย หงส์สุขสวัสดิ์	ผู้แทนชาวบ้าน	๒๕๑ ม.๒ ต.หนองลู อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี	๐๘๖-๑๖๔๑๖๘๙
๒๑	นายนุพงษ์ วงศ์ษา	ผู้แทนชาวบ้าน	๖๒๘ ม.๒ ต.หนองลู อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี	๐๘๕-๒๙๘๑๕๕๖
๒๒	นายเสวก ลำสันต์	ผู้แทนชาวบ้าน	๒๙ ม.๓ ต.สมเด็จพระเจริญ อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี	-
๒๓	นายวุฒินัย สรรค์เกรียงชัย	ผู้แทนชาวบ้าน	๓๓ ม.๒ ต.แม่กระบุง อ.ศรีสวัสดิ์ จ.กาญจนบุรี	๐๘๕-๒๙๗๕๐๖๓
๒๔	นายสมัย เพชรแวววาว	ผู้แทนชาวบ้าน	๒๙ ม.๑ ต.ท่าทราย อ.ศรีสวัสดิ์ จ.กาญจนบุรี	๐๓๔-๕๓๑๖๐๘
จังหวัด : ฉะเชิงเทรา				
๒๕	คุณเกษม เพชรนที	คณะกรรมการประสานงาน องค์กรพัฒนาเอกชนภาคเหนือ ตอนล่างและภาคกลาง	๗๗/๒๘๖-๗ ม.๒ ต.พนมสารคาม อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา	๐๓๘-๕๓๓๓๒๘

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
จังหวัด : ชัยนาท				
๒๖	นางเรณู คำภักดิ์	เขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท เขต ๑	๑ ถ.วิเชียรปราการ อ.เมือง จ.ชัยนาท ๑๗๐๐๐	๐๕๖-๔๑๑๖๓๙
จังหวัด : นครปฐม				
๒๗	นางสาวดิเรกนา โคนทรบุญอารยะ	โรงเรียนสัมมาสิกขาลัย (สันตือโสศก)	๖๖ ม.๕ ต.พระประโทน อ.เมือง จ.นครปฐม	๐๓๔-๒๕๘๔๗๐ ๐๘๗-๐๒๙๖๗๗
๒๘	นางสาวพึงฝน จังคศิริ	โรงเรียนสัมมาสิกขาลัย (สันตือโสศก)	๖๖ ม.๕ ต.พระประโทน อ.เมือง จ.นครปฐม	๐๘๙-๕๒๒๕๗๓๒
๒๙	นายพัชรวัฒน์ ชาวบางพรหม	ยุวชนประชาธิปไตย นครปฐม	๑๙๐ ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมือง จ.นครปฐม	๐๘๖-๓๕๒๙๑๑๔
๓๐	นางสาวนิตยา จันทร์คนาโชค	เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต ๒	ที่ว่าการอำเภอนครชัยศรี (หลังเดิม) อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม ๗๓๑๒๐	๐๓๔-๓๓๑๗๙๓
๓๑	นายอธิวัฒน์ พันธุ์ประชา	เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต๑	๑๖๑/๔ ม.๑ ต.พระประโทน อ.เมือง จ.นครปฐม ๗๓๐๐๐	๐๓๔-๒๕๒๙๓๑
๓๒	นายชัยณรงค์ นิมิชใจ	มูลนิธิเด็ก	๙๕/๒๔ ม.๖ ต.กระทุ่มล้ม อ.สามพราน จ.นครปฐม	๐๒-๘๑๔๑๔๘๑-๗
๓๓	นายโพธิ์ไทย คมวัชรพงศ์	เครือข่ายยุวชนประชาธิปไตย นครปฐม	๓๖๕ ต.สนามจันทร์ อ.เมือง จ.นครปฐม	๐๘๙-๗๙๓๓๓๙๒
จังหวัด : นนทบุรี				
๓๔	นางสาวญาณี หงษ์สำเริง	เขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต ๒	๗๙/๔ ม.๖ ต.เสาธงหิน อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี ๑๑๑๔๐	๐๒-๕๕๓๘๓๑๘
๓๕	นางสมบุญ ลีคำดอกแค	สภาเครือข่ายผู้ป่วย จากการทำงาน	๓๒ ม.๒ ซ.ติวานนท์ ๔๕ อ.เมือง จ.นนทบุรี	๐๒-๙๕๑๒๗๑๐ ๐๘๖-๕๒๒๙๖๑๒
๓๖	นายลิขิต ศรีลาพล	สภาเครือข่ายผู้ป่วย จากการทำงาน	๓๒ ม.๒ ซ.ติวานนท์ ๔๕ อ.เมือง จ.นนทบุรี	๐๒-๙๕๑๒๗๑๐ ๐๒-๒๒๘๐๓๑
๓๗	นายพินิจ สุจ่างงค์	เทศบาลเมืองบางบัวทอง	๑๘๘/๔๑ ม.๑ ต.บางรักพัฒนา อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี	๐๒-๕๑๗๖๖๗๓ ๐๘๑-๖๘๗๑๐๙๐
จังหวัด : ปทุมธานี				
๓๘	นางวิไลลักษณ์ เลขาชา	คณะกรรมการประสานงาน เครือข่ายองค์กรชุมชน	๓๒/๖ ม.๗ ต.คลองขาม อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี	๐๘๖-๙๙๑๒๒๐๓
๓๙	นายพิศิษฐ์ มาตีประเสริฐ	เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต ๑	ถนนปทุมสัมพันธ์ อ.เมือง จ.ปทุมธานี	๐๘๙-๘๕๕๕๐๙๒
๔๐	นายณัฐพล วรรณธนะภูมิ	เทศบาลเมืองรังสิต	ต.ประชาธิปไตย อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี ๑๒๑๓๐	๐๒-๕๖๗๖๐๐๐ ๐๘๙-๕๕๓๓๔๓๑๘

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๔๑	นายสำเร็จ ดิษฐวิบูลย์	เทศบาลเมือง ปทุมธานี	๔๑ ม.๔ ต.บึงสนั่น อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี	๐๘๖-๕๕๖๔๑๗๐
๔๒	นายจรัส ประชุมทอง	เทศบาลเมือง ปทุมธานี	๒๖/๓๖ ม.๑๐ ต.ลาดสวาย อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี	-
จังหวัด : ประจวบคีรีขันธ์				
๔๓	นางสรินา แสงอุทัย	เขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต ๒	ม.๖ ถ.เพชรเกษม ต.เขาน้อย อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์ ๗๗/๑๒๐	๐๘๓-๐๓๔๖๑๙๑
๔๔	นางนิรชา ศรีพลอย	เขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑	๒๓๙ ม.๒ ต.คลองวาฬ อ.เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๐๐๐	๐๓๒-๖๖๒๐๓๑-๔
๔๕	นายสุรภิก คัตราพฤกษ์	เทศบาลเมืองหัวหิน	๑/๑๕ ต.หัวหิน อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์	๐๓๒-๕๑๑๐๔๗ ๐๘๙-๐๒๒๕๙๑๐
จังหวัด : พระนครศรีอยุธยา				
๔๖	นายวัฒน์ชัย ศาสตร์สาระ	เขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑	ม.๖ ถ.อยุธยา-อ่างทอง ต.ลุมพลี อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐	๐๓๕-๓๒๘๑๓๒-๕
๔๗	นางสาวเสาวภาคย์ मुखโต	เขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๒	ถ.กิตติขจร ต.สมกอ อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๑๐	๐๘๑-๘๗๔๔๖๘๑
๔๘	นางสาวสมจิตร ชีแจง	ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอผักไห่	๑๑๒/๔ ม.๔ ต.ผักไห่ อ.ผักไห่ จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๒๐	๐๓๕-๒๐๑๓๖๖
๔๙	นายธวิษ สุตใจ	โรงเรียนอนุบาล พระนครศรีอยุธยา	ถ.อุ้มทอง ต.ท่าวาสุกรี อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา	๐๘๑-๙๓๐๑๔๙๐
๕๐	ว่าที่ร้อยตรีสมชาย โอนอ่อน	กองการศึกษา เทศบาลพระนครศรีอยุธยา	๓๘/๓ ม.๘ ต.บ้านป้อม อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา	๐๓๕-๒๕๒๑๖๘ ๐๘๑-๙๔๖๖๘๘๕
๕๑	นางเกษรา ศรีวิเชียร	สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา	ต.ประตู่ชัย อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา	๐๘๑-๙๔๕๒๖๔๘ ๐๓๕-๓๒๒๐๘๒
จังหวัด : เพชรบุรี				
๕๒	นางหนึ่งฤทัย จิระประเสริฐวงศ์	เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต ๑	ถ.คีรีรัฐยา ต.ธงชัย อ.เมือง จ.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐	๐๓๒-๔๒๕๓๓๘
๕๓	นายพิทักษ์ น้อยพิทักษ์	เทศบาลเมืองเพชรบุรี	ต.คลองกระแซง อ.เมือง จ.เพชรบุรี	-
๕๔	นายณรงค์ เกิดรอด	คนรักป่า แก่งกระจาน	๘ ม.๔ ต.พุทธสวรรค์ อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี	๐๘๑-๐๑๒๒๘๕๕

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
จังหวัด : ราชบุรี				
๕๕	นายเกลือ เพชรสน	เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต ๑	ม.๑๐ ต.ดอนตะโก อ.เมือง จ.ราชบุรี ๗๐๐๐๐	๐๓๒-๓๒๑๙๑๔
๕๖	นางสาวลำดวน ใจบาน	องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดราชบุรี	๑ /๔ ม.๒ ต.ดอนตะโก อ.เมือง จ.ราชบุรี	๐๓๒-๓๓๘๖๐๑
๕๗	นายชาติรี พึ่งฮั่ว	เทศบาลเมืองบ้านโป่ง	อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	-
๕๘	นายวิลาศ นิ่มมงคล	เทศบาลเมืองบ้านโป่ง	อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	-
๕๙	นายศรศักดิ์ พรจงมัน	ศูนย์สังคมนพัฒนา จังหวัดราชบุรี	๓๑/๒-๔ ถนนสมบุญกุล อ.เมือง จ.ราชบุรี	๐๘๑-๘๕๘๙๗๔๐
๖๐	นายจักรกฤษ พะพี	ศูนย์สังคมนพัฒนา จังหวัดราชบุรี	๓๑/๒-๔ ถนนสมบุญกุล อ.เมือง จ.ราชบุรี	๐๘๙-๖๙๓๐๐๗๕
จังหวัด : ลพบุรี				
๖๑	นายวิรัตน์ ทองคำ	เขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต ๑	ถ.พระปิยะ ต.ป่าตาล อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐	๐๓๖-๔๑๑๗๓๐
๖๒	นางอุทัยวรรณ เหมหอมวงษ์	โรงเรียนชอย ๓ สาย ๔ ซ้าย	ม.๕ ต.โคกตูม อ.เมือง จ.ลพบุรี	๐๘๙-๐๕๙๐๘๓๔
๖๓	นายเฉลิมพล พลमुख	มูลนิธิธรรมรักษ์ วัดพระบาทน้ำพุ	ตู้ ปณ ๘๓ ต.เขาสายยอด อ.เมือง จ.ลพบุรี	๐๓๖-๔๑๓๘๐๕ ๐๒-๗๔๙๘๗๖-๗
๖๔	นางจิตรี บุญจันทิพย์	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๓๘/๑ ม.๑ ต.หนองยายโตะ อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรี	๐๘๖-๘๒๘๘๓๔๖
๖๕	นางสาววาสนา ใจมงคล	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๑๓ ม.๒ ต.บัวชุม อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรี	๐๓๖-๖๓๑๐๔๕ ๐๓๖-๔๖๐๒๗๕ ๐๘๖-๕๕๔๑๗๖๗
๖๖	นางกันยา คงคลัง	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๖๔/๑ ม.๗ ต.หนองยายโตะ อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรี	๐๘๑-๔๓๓๖๒๒๗
๖๗	นางจิราพร กำแหงนา	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๑๑ ม.๔ ต.หนองยายโตะ อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรี	๐๘๖-๑๒๘๒๔๖๒
จังหวัด : สมุทรสาคร				
๖๘	นายพงศ์เทพ โตมาตี	เขตพื้นที่การศึกษามหาสมุทรสาคร	๒/๓ ม.๘ ต.ท่าทราย อ.เมือง จ.สมุทรสาคร ๗๔๐๐๐	๐๘๑-๙๑๗๒๐๓๖
๖๙	นางสาวสรัญญา เนตรล้อมวงศ์	องค์การบริหารส่วนจังหวัด สมุทรสาคร	๓๒ ม.๓ ต.โคกขาม อ.เมือง จ.สมุทรสาคร	๐๓๔-๔๑๑๗๑๔ ๐๘๗-๑๖๑๕๘๐๖
จังหวัด : สมุทรสงคราม				
๗๐	นางอำนุ แพทย์ศิริ	โครงการฟื้นฟูองค์กรท้องถิ่น	๑๕ ม.๑๐ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม	๐๓๔-๗๖๕๑๔๐ ๐๘๑-๘๖๐๔๑๗๒

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๗๑	นางประเสริฐ กิ่งมณี	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช)	๔๘ ม.๔ ต.บางสะแก อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม	๐๓๔-๗๓๔๐๒๘ ๐๘๗-๐๒๑๐๖๔๒
๗๒	นางบำรุง โชติช่วง	เทศบาลบางคนที	๘๓ ม.๗ ต.บางพรหม อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม	-
๗๓	นางสาวนิภานันท์ สิงห์กุล	องค์การบริหารส่วนตำบล ปลายโพรงพาง	๙ ม.๗ ต.ปลายโพรงพาง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม	๐๓๔-๗๖๗๒๒๗-๘
จังหวัด : สระบุรี				
๗๔	นายชุมพล บุญเกิด	เขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต ๑	๔๓๗/๓ ถ.มิตรภาพ ต.ปากเพรียว อ.เมือง จ.สระบุรี ๑๘๐๐๐	๐๓๖-๒๒๒๕๕๐
๗๕	นายพีระศักดิ์ สุขสำราญ	ชมรมอนุรักษสิ่งแวดลอม แก่งคอย	๖/๑ ม.๙ ต.บ้านป่า อ.แก่งคอย จ.สระบุรี	๐๘๙-๕๕๗๐๓๘๒
๗๖	นางวิไล แสงบรรเจิดกุล	เทศบาลเมืองสระบุรี	๘๙/๑๐ ม.๓ ต.หนองปลาไหล อ.เมือง จ.สระบุรี	๐๓๖-๒๑๑๐๒๒ ต่อ ๑๒๓
๗๗	นายทวี ศรีหาญ	กองสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองพระพุทธบาท	๘๕/๒ ม.๓ ต.บางโกลน อ.พระพุทธบาท จ.สระบุรี	๐๓๖-๒๖๗๑๑๑ ๐๘๑-๙๔๓๑๑๙๕
๗๘	นายทัศนัย ทัศนาศ	เทศบาลเมืองพระพุทธบาท	๓๙/๑๐๒ ม.๑๐ ต.ธารเกษม อ.พระพุทธบาท จ.สระบุรี	-
๗๙	คุณอรุณ สวัสดิ์ธนาคุณ	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๑๕๖ ต.แก่งคอย อ.แก่งคอย จ.สระบุรี	๐๘๑-๖๑๖๑๒๒๖
๘๐	ว่าที่ร้อยตรีสุภาพ พงษ์สุภาพ	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๑๒ ต.แก่งคอย อ.แก่งคอย จ.สระบุรี	๐๘๙-๑๓๒๓๕๖๗
๘๑	นายมนัส ศรีสมบัติ	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๘๑ ต.แก่งคอย อ.แก่งคอย จ.สระบุรี	๐๓๖-๒๕๔๘๑๖
๘๒	นายประสิทธิ์ ดวงแก้ว	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๒ ต.แก่งคอย อ.แก่งคอย จ.สระบุรี	๐๘๖-๘๘๒๒๓๙๔
จังหวัด : สิงห์บุรี				
๘๓	นายสมพงษ์ เจริญวานิช	เขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี	ถ.สิงห์บุรี-อ่างทอง อ.เมือง จ.สิงห์บุรี ๑๖๐๐๐	๐๓๖-๕๑๑๙๘๙
๘๔	นายไสว ทองคำ	วิทยาลัยการอาชีพอินทร์บุรี	๙๑ ม.๒ อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี	๐๘๖-๒๐๓๙๕๙๑
๘๕	นายวิโรจน์ อินทรพงษ์พันธ์	เทศบาลบางน้ำเชี่ยว	๑๗๖ ม.๓ ต.บางน้ำเชี่ยว อ.พรหมบุรี จ.สิงห์บุรี	๐๓๖-๕๙๙๔๘๕
จังหวัด : สุพรรณบุรี				
๘๖	นางรวีวรรณ ศรีทอง	เครือข่ายหมู่บ้านเด็ก	๕๐๓ ม.๖ ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี	๐๘๑-๙๘๑๘๕๘๑
๘๗	นางสุดา งามยิ่ง	เครือข่ายหมู่บ้านเด็ก	๓๑/๑ ม.๖ ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี	-
๘๘	นางลัดดาวัลย์ ปัญญา	เครือข่ายหมู่บ้านเด็ก	๑๖๐ ม.๖ ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี	-

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๘๙	นายสมชาย กล่อมอำภา	เขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑	ถ.มาลัยแมน ต.รั้วใหญ่ อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๐๐๐	๐๓๕-๕๒๑๘๓๒
๙๐	นายไพฑูรย์ สุขสุคนธ์	เขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑	ถ.มาลัยแมน ต.รั้วใหญ่ อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๐๐๑	๐๘๖-๗๔๔๘๒๖๓
๙๑	นางสาวชนิกานต์ บิริสุทธิ์	สำนักงานเทศบาล เมืองสุพรรณบุรี	๑๑ ต.ท่าระหัด อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี	๐๓๕-๕๒๔๒๑๐ ๐๘๔-๐๖๖๕๕๔๒
๙๒	นางปิยะภรณ์ ดวงมณี	สำนักงานเทศบาล เมืองสุพรรณบุรี	๒๔๙/๑ ต.สนามชัย อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี	๐๓๕-๕๒๔๒๑๐ ๐๘๕-๙๔๗๖๐๖๖
๙๓	นางสาวพิมลรัตน์ รัตนทองคง	สำนักงานเทศบาล จ.สุพรรณบุรี	๑๙๘ ม.๒ ต.วังน้ำเย็น อ.บางปลาม้า	๐๓๕-๕๒๔๒๑๐ ๐๘๑-๘๐๘๗๙๘๗
๙๔	นางสาวณิชชากร สาครวาสี	สำนักงานเทศบาล เมืองสุพรรณบุรี	๓๖๑ ต.ท่าพี่เลี้ยง อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี	๐๓๕-๕๓๔๒๑๐ ๐๘๖-๓๑๒๓๑๓๐
๙๕	นางลักขิกา นิมกุล	องค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งบัว	๑๗๗ ม.๒ ต.บ้านโพธิ์ อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี	-
๙๖	นางสาวพรสวรรค์ ดีสุขแสง	องค์การบริหารส่วนจังหวัด สุพรรณบุรี	-	-
๙๗	นายกบ ประสิทธิ์	ชุมชน	ม.๑ ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี	-
๙๘	นายเสถียร แจ่มจันทร์	สื่อมวลชน ช่อง ๙	๑๕๐ ม.๖ ต.สนามชัย อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี	๐๘๑-๘๕๖๓๖๐๓
๙๙	นายเสนาะ บุตรขจร	สื่อมวลชน ข่าวสด	๑๒๓/๑ ม.๑ ต.ยู่งทะลาย อ.อุทัย จ.สุพรรณบุรี	๐๘๔-๐๑๙๙๔๙๑
๑๐๐	นายหนี่ รุ่งเรืองศรี	สื่อมวลชน หนังสือพิมพ์ คนสุพรรณ	-	๐๘๑-๗๓๖๗๒๗๐
๑๐๑	นายวรเทพ บุญประเสริฐ	สื่อมวลชน ช่อง ๑๑ สำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดสุพรรณบุรี	-	๐๘๑-๕๘๖๗๘๓๓
๑๐๒	นายมานพ โลมนงค์	ผู้แทนชาวบ้าน	ม.๕ ต.วังยาง อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี	-
๑๐๓	นายปิ ไม้พ้อ	ผู้แทนชาวบ้าน	ม.๕ ต.วังยาง อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี	-
๑๐๔	นายคอริน งามยิ่ง	ผู้แทนชาวบ้าน	ม.๕ ต.วังยาง อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี	-
๑๐๕	นายโก สระไม้	ผู้แทนชาวบ้าน	ม.๕ ต.วังยาง อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี	-

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๑๐๖	นายประเสริฐ งามยิ่ง	ผู้แทนชาวบ้าน	ม.๕ ต.วังยาง อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี	-
๑๐๗	นายสมชาย ศิริตระกูล	ที่ว่าการอำเภอด่านช้าง สุพรรณบุรี	๑๑ ม.๕ ต.หนองมะค่าโมง อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี	๐๘๖-๙๖๔๗๐๗๙ ๐๓๕-๙๕๙๐๘๐
๑๐๘	นางมนัสนันต์ ศุภพิทักษ์สกุล	สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ สุพรรณบุรี	-	๐๘๑-๙๘๑๐๔๖ ๐๓๕-๕๓๕๓๘๖
๑๐๙	นายศราวุฒิ สงวนพานิช	สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ สุพรรณบุรี	-	๐๘๑-๙๐๕๕๔๖๖ ๐๓๕-๕๓๕๓๘๖
๑๑๐	คุณมะปราง สว่างอารมณ์	สถานีอนามัยตำบลกฤษณา อ.บางปลาม้า	๘๔/๑ ม.๒ ต.กฤษณา อ.บางปลาม้า จ.สุพรรณบุรี	๐๘๙-๙๑๓๒๕๗๗
๑๑๑	นายมานิตย์ งามยิ่ง	-	๔๐๒ ม.๑ ต.องค์พระ อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี	-
จังหวัด : อ่างทอง				
๑๑๒	นายโสวัจ นามเสนาะ	สถานีวิทยุชุมชนจังหวัด อ่างทอง	๗๓/๑ ม.๔ ต.บ้านอิฐ อ.เมือง จ.อ่างทอง	๐๘๑-๙๕๖๔๒๖๓
๑๑๓	คุณสายใจ ทองเต็ม	-	๑๕ ม.๑ ต.บางระกำ อ.โพธิ์ทอง จ.อ่างทอง	-
๑๑๔	นางสาวนาฎิชา ชั่วทอง	-	๘๖/๑ ม.๖ ต.อ่างแก้ว อ.โพธิ์ทอง จ.อ่างทอง	๐๘๙-๘๐๑๑๔๘๙
๑๑๕	นายสุพจน์ จารุวรรณบำรุง	สหภาพแรงงาน ไทคาร์บอนแบล็ค	๖๒ ม.๖ ต.ชัยฤทธิ์ อ.ไชโย จ.อ่างทอง	๐๓๕-๖๑๑๖๓๑-๕ ๐๘๑-๙๔๗๓๒๔๙
๑๑๖	นายสถาปัตย์ อินธิแสง	เทศบาลเมืองอ่างทอง	๑๖/๑๙ ต.ตลาดหลวง อ.เมือง จ.อ่างทอง	๐๓๕-๖๑๑๗๑๔-๗ ๐๘๔-๗๙๕๘๒๕๐
วิทยาการ				
๑	นายกุลธร เลิศสุริยะกุล	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน จังหวัดสมุทรปราการ	๓๔/๑ ถ.สุขุมวิท ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ ๑๐๒๗๐	๐๒-๓๙๕๐๕๓๒ ๐๘๑-๓๐๐๑๑๗๓

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
จังหวัด : กรุงเทพมหานคร				
๑	นางสาวขวัญระวี วังอุดม	องค์กรนิรโทษกรรมสากล ประเทศไทย	๖๔๑/๘ ลาดพร้าว ซอย ๙ เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐	๐๒-๕๑๓๘๗๔๕
๒	นางสาวสุธารี วรรณศิริ	องค์กรนิรโทษกรรมสากล ประเทศไทย	๖๔๑/๘ ลาดพร้าว ซอย ๙ เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐	๐๒-๕๑๓๘๗๔๕
๓	นางสาวลักขณา อธิรัตน์ปัญญา	สำนักเลขาธิการ สภาการศึกษา	๙๙/๒๐ ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐	-
๔	นางสาวดารณี อรุณวารารณ	สำนักเลขาธิการ สภาการศึกษา	๙๙/๒๐ ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐	-
จังหวัด : กาฬสินธุ์				
๕	นางสาวจิรารัตน์ ศรีเจริญ	องค์การบริหารส่วนจังหวัด กาฬสินธุ์ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ ๕๖๐๐๐	๓ ม.๔ ต.นิคมห้วยผึ้ง อ.ห้วยผึ้ง จ.กาฬสินธุ์	๐๔๓-๘๑๑๕๙๑
๖	นายประจักษ์ ภูแลขำ	เทศบาลตำบลโคกศรี	ม.๕ บ้านโคกศรี อ.ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์ ๕๖๑๒๐	๐๔๓-๘๓๕๔๓๐
จังหวัด : ขอนแก่น				
๗	นายดำรงค์ พิมพ์จันทร์กุล	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขอนแก่น เขต ๔ ถ.พิพัฒนามงคล อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๓๑๐	๑๒๗/๒ ม.๔ ต.น้ำพอง อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น	๐๔๓-๔๔๑๙๑๓ ๐๘๑-๕๕๒๔๒๘๘
๘	นายจำเริญ เรืองศรีอรัญญา	-	๕๒๘/๒๕๙ ม.๒๒ หมู่บ้าน แก่นทองธานี ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น	๐๔๓-๓๔๔๔๗๙ ๐๘๑-๙๗๔๔๓๕๑
๙	นางทัศนีย์ วรรณพัฒน์	-	๗๙๗ ถ.รีนรมย์ ต.โนนเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น	๐๔๓-๒๒๒๖๕๘ ๐๘๙-๗๑๑๘๗๐๙
๑๐	นายกิตติกร วรรณพัฒน์	-	๗๙๗ ถ.รีนรมย์ ต.โนนเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น	๐๘๑-๕๕๔๐๔๑๔
๑๑	นายอัศนีย์ ประทุมวงศ์	เทศบาลเมืองเมืองพล อ.พล จ.ขอนแก่น	๓๓๓/๒ ต.เมืองพล อ.พล จ.ขอนแก่น	๐๔๓-๔๑๕๐๙๑
๑๒	สิบลีสุภาพ พรหมพารักษ์	องค์การบริหารส่วนตำบล โนนคอม ๑๐๓ ม.๔ ต.โนนคอม อ.ภูผาม่าน จ.ขอนแก่น ๔๐๓๕๐	๕๘ ม.๘ ต.โนนคอม อ.ภูผาม่าน จ.ขอนแก่น	๐๔๓-๓๙๖๑๕๕ ๐๘๕-๗๘๘๗๓๔๕

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๑๓	นางสาวปิยวรรณ คำสุวรรณ	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านโคก ม.๙ กิ่งอำเภอบึง โคกโพธิ์ จ.ขอนแก่น	-	๐๔๓-๒๑๖๑๙๕
๑๔	นายสมภพ บุญนาค	โครงการสิทธิเสรีภาพ ประชาธิปไตยชุมชน	๒/๙๙ ถ.เหล่านาดี ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐ spbn_5324@yahoo.com	๐๔๓-๓๒๐๔๑๖ ๐๘๙-๗๑๕๘๔๘๔
๑๕	นายพิชัย แสงสว่าง	เทศมนตรีตำบลโนนหิน อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น ๔๐๑๓๐	๑๕๓ ม.๑ ต.โนนหิน อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น	๐๔๓-๓๙๑๓๖๔ ๐๘๖-๖๓๖๕๔๘๕
๑๖	นายไพเราะ มงคลบุญสถิตย์	โครงการพัฒนาชุมชนแออัด เมืองขอนแก่น	๖๘๖/๕ ซ.วุฒิชัยราม ถ.หน้าเมือง ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐	๐๔๓-๓๒๒๒๖๗
๑๗	นายจินดา เจริญสุข	เครือข่ายฟื้นฟู ประชารัฐสร้างสรรค์	๒๖๔/๑๓ ม.๑๓ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น	๐๘๙-๖๒๑๕๕๘๒
๑๘	นายโกวิทย์ บุญเจือ	โครงการพัฒนาชุมชนแออัด เมืองขอนแก่น	๖๘๖/๕ ซ.วุฒิชัยราม ถ.หน้าเมือง ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐	๐๘๑-๖๐๑๔๔๗๔
๑๙	นายเชาวฤทธิ์ ศรพรหม	เทศบาลเมืองชุมแพ อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น ๔๐๑๓๐	๘๖ ม.๑๓ ต.ชุมแพ อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น	๐๔๓-๓๓๑๗๐๕ ๐๘๙-๙๔๓๑๕๘๕
๒๐	นายจิตติ เขิดชู	เครือข่ายฟื้นฟู ประชารัฐสร้างสรรค์	๙๘/๔ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น	๐๘๙-๒๗๔๙๒๕๑
๒๑	นางอุทิศ สมใจ	-	๘๘/๑๑๑ ม.๓ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น	๐๔๓-๒๒๑๔๘๘ ๐๘๑-๕๔๕๕๖๖๑
๒๒	นางวิไล (ไม่ทราบนามสกุล)	เครือข่ายฟื้นฟู ประชารัฐสร้างสรรค์	๓๙๕/๗ ม.๑๑ ต.เมืองเก่า อ.เมือง จ.ขอนแก่น	๐๘๑-๕๗๔๑๒๐๗
๒๓	นายเกรียงศักดิ์ เจริญจิรา	สำนักงานเทศบาลเมืองชุมแพ	๓๔๐ ม.๘ ต.ชุมแพ อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น	๐๔๓-๓๓๑๗๐๕
๒๔	นายสมาน เชื้อสวาท	เครือข่ายฟื้นฟู ประชารัฐสร้างสรรค์	๕๐๐/๑๒๗ ม.๑๓ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น	๐๘๙-๖๑๘๗๖๖๔
๒๕	นายวิวัฒน์ชัย พิมพ์หิน	คณะกรรมการประสานงาน องค์กรเอกชนภาคอีสาน	๖๘๖/๕ ซ.วุฒิชัยราม ถ.หน้าเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐	๐๘๕-๐๐๐๒๘๘๑
๒๖	นายจำเนียร ณะคังคิว	สมาคมไทสร้างสรรค์	๓๒/๑ ม.๒ ต.ภูเวียง อ.ภูเวียง จ.ขอนแก่น	๐๘๑-๖๘๙๒๔๑๒
๒๗	นายพนมไพร เกตุษา	โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน	๑๒๓/๑๘๔ ม.๗ ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น	๐๘๓-๑๒๗๑๑๙๓
๒๘	นายพนพร ภูมิสวัสดิ์	-	๖๘๖/๕ ซ.วุฒิชัยราม ถ.หน้าเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น	๐๘๙-๘๔๑๙๖๔๖

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๒๙	คุณสุนทรี หัตถิ์ เช่งกิ่ง	เครือข่ายผู้หญิงอีสาน	๒๒๘/๑ ช.วุฒาราม ถ.หน้าเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐	๐๔๓-๓๒๑๔๒๗ ๐๘๙-๗๑๓๒๐๗๐
๓๐	นายเดชา เปรมฤดีเลิศ	กบ.อพช.อีสาน	-	๐๘๙-๘๖๑๘๑๔๗
จังหวัด : ชัยภูมิ				
๓๑	นางคนึง ศรีวิฑิตานต์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชัยภูมิ เขต ๑ ถ.สนามบิน อ.เมือง จ.ชัยภูมิ ๓๖๐๐๐	๒๙๑/๕ ม.๗ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ	๐๘๙-๘๔๔๗๐๑๒
๓๒	นายบุญเรือง ไชยมาลา	องค์การบริหารส่วนตำบลโกล	๖ ม.๑๑ ต.โกล อ.ภูเขียว จ.ชัยภูมิ ๓๖๑๑๐	๐๔๔-๘๖๑๘๒๓
๓๓	นางจันทร์ทิพ วงศ์ฮาด	องค์การบริหารส่วนจังหวัด ชัยภูมิ ถ.องค์การฯ สาย ๑ อ.เมือง จ.ชัยภูมิ ๓๖๐๐๐	๓๑๙ ม.๒ ต.รอบเมือง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ	๐๔๔-๘๒๑๒๑๗ ๐๘๗-๒๓๙๖๖๒๘
๓๔	นายไกรวัลย์ พรทิตยกุล	ศูนย์ประสานงานประชาสังคม ชัยภูมิ	๙๗/๒๔ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ ๓๖๐๐๐	๐๘๑-๙๗๗๓๑๐๙
จังหวัด : นครพนม				
๓๕	นายณรงค์ ชินสาร	-	ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครพนม	-
จังหวัด : นครราชสีมา				
๓๖	นายอุเทน ศรีนอก	-	๓๖ ม.๑ ต.เสมาใหญ่ อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	๐๘๙-๒๘๖๘๕๑๕
๓๗	นายประวัตติ บุญคำมูล	-	๕๑ ม.๘ ต.ห้วยยาง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	๐๘๙-๘๔๗๘๔๙๐
๓๘	นายเกษม บาตรโพธิ์	ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียน อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา ๓๐๑๒๐	๘๘๘/๘๐ ม.๖ ต.จอหอ อ.เมือง จ.นครราชสีมา	๐๘๑-๗๒๕๔๑๑๖
๓๙	นายนพรัตน์ แจ่มหมื่นไวย์	เทศบาลตำบลบัวใหญ่ ๘๑/๑ ม.๑ ต.บัวใหญ่ อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	๒๕๐ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครราชสีมา	๐๘๗-๒๔๘๑๘๘๖
๔๐	นายธีรวิทย์ เดือนกลาง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต ๔ ถ.ชุมด้า อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ๓๐๑๔๐	๑๕๓๐/๑ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครราชสีมา	๐๘๑-๙๖๖๖๗๗๐
๔๑	นายสาทิต เกษมทะเล	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครราชสีมา เขต ๒ ถ.เพชรมาตุคลา อ.จักราช จ.นครราชสีมา ๓๐๒๖๐	๓๘๗๒๒ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครราชสีมา	๐๘๔-๙๔๕๖๑๘๒

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๔๒	นางกนกลักษณ์ มาคงพะเนาวิ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต๔ ถ.ชุมด้า อ.สีคิ้ว จ.นครราชสีมา ๓๐๑๔๐	๗๙๕ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครราชสีมา	๐๔๔-๔๑๑๙๕๓
๔๓	นางจินดา บุษสระเกษ	-	๓ ม.๒ ต.บ้านใหม่ อ.หนองบุญมาก จ.นครราชสีมา	๐๘๑-๐๗๔๐๓๗๙
๔๔	นายยงค์ศักดิ์ นันตติกุล	เทศบาลนครราชสีมา อ.เมือง จ.นครราชสีมา ๓๐๐๐๐	๖๓๕ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครราชสีมา	๐๔๔-๒๔๒๐๖๗ ๐๘๑-๑๑๗๑๑๐๒
๔๕	นายชนะชัย ขอบชัย	องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา	อ.เมือง จ.นครราชสีมา ๓๐๐๐๐	๐๘๑-๘๗๗๓๔๗๘
จังหวัด : บุรีรัมย์				
๔๖	นายสิงห์ โพธิ์งาม	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์ เขต ๓ ถ.สีปสหการ อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๑๑๐	๘๓ ม.๑๑ ต.อีสานเขต อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.บุรีรัมย์	๐๘๕-๐๕๕๓๘๙๖
จังหวัด : มหาสารคาม				
๔๗	นายทองหล้า สุนทร	สำนักงานเทศบาล เมืองมหาสารคาม	๒๗ ถ.ผังเมืองบัญชา ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐	๐๘๖-๕๘๐๔๘๓๑
๔๘	นางสำรวาย เสรีจกิจ	สำนักงานประมงจังหวัด มหาสารคาม	-	๐๘๗-๗๑๗๕๘๘๐
จังหวัด : Mukdahan				
๔๙	นางเพ็ญศิลป์ จันทาพรหม	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มุกดาหาร ถ.วิจิตรการ อ.เมือง จ.มุกดาหาร ๔๙๐๐๐	๓๖ ต.มุกดาหาร อ.เมือง จ.มุกดาหาร	๐๔๒-๖๑๓๗๗๘ ๐๘๖-๔๐๒๓๗๗๖
๕๐	นายธนพล พลหาญ	องค์การบริหารส่วนตำบล โพนงาม	๔๓ ม.๒ บ้านโพนงาม ต.โพนงาม อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร ๔๙๑๑๐	๐๔๒-๖๓๖๐๘๐ ๐๘๑-๘๗๑๒๖๓๔
จังหวัด : ยโสธร				
๕๑	นายสุรียนต์ มิ่งขวัญ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยโสธร เขต๒	(สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดเดิม) ถ.วาริราชเดช อ.กุศชุม จ.ยโสธร ๓๕๑๔๐	๐๘๖-๘๕๘๖๙๓๐
๕๒	นายยุภพ โสมิตรักษ์	-	๕๙ ม.๑ ต.นาแก อ.คำเขื่อนแก้ว จ.ยโสธร	๐๘๖-๒๕๓๗๕๗๔
๕๓	นายทวีศักดิ์ ทองปาน	-	๔๖ ม.๑ ต.บ้านแคนน้อย อ.คำเขื่อนแก้ว จ.ยโสธร	๐๘๖-๒๕๓๖๖๓๖

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๕๔	นางกรรณิการ์ รอบคอบ	ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ คำเขื่อนแก้ว อ.คำเขื่อนแก้ว จ.ยโสธร ๓๕๑๑๐	๑๕ ม.๔ ต.ฟ้าหยาด อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร	๐๘๑-๘๗๖๒๒๘๔
๕๕	นางอวยพร สมสัตย์	-	๓๔๖ ม.๒ ต.ลูกพูก อ.คำเขื่อนแก้ว จ.ยโสธร	๐๔๕-๗๕๑๑๔๖ ๐๘๙-๕๘๓๕๙๔๖
๕๖	นางสาววิศรา พงษ์จงมิตร	เทศบาลเมืองยโสธร ๑ ถ.ประชาสัมพันธ์ อ.เมือง จ.ยโสธร ๓๕๐๐๐	๑๕๕ ม.๑๐ ต.สิงห์ อ.เมือง จ.ยโสธร	๐๔๕-๗๒๐๙๕๑
๕๗	นางสาวเขาวลัย เหล่าชัย	มูลนิธิสุธาสิณี น้อยอินทร์ เพื่อเด็กและเยาวชน	๓ ม.๑๒ ต.ตาดทอง อ.เมือง จ.ยโสธร	๐๔๕-๗๒๒๒๔๑
๕๘	นายรุจน์ พลไชย	องค์การบริหารส่วนตำบล โพธิ์ไทร	อ.ป่าดัว จ.ยโสธร ๓๕๑๕๐	๐๘๙-๕๘๒๕๔๓๕
จังหวัด : ร้อยเอ็ด				
๕๙	นางสาวนิธิตา โรจนวงศ์	มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท	๑๔๓ ม.๕ ต.เหล่าหลวง อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด	๐๘๑-๘๗๗๐๐๔๒
จังหวัด : เลย				
๖๐	นายชัย ชาคะนิเวช	-	๑๒๘ ม.๕ ต.ผาสามยอด กิ่ง อ.เอราวัณ จ.เลย	-
๖๑	นายสุพรรณ ชาภูมิ	-	๑๔๐ ม.๕ ต.ผาสามยอด กิ่ง อ.เอราวัณ จ.เลย	-
๖๒	นางคำดี จันทไสย	-	๖๕ ม.๕ ต.ผาสามยอด กิ่ง อ.เอราวัณ จ.เลย	- -
๖๓	นายวิทยา เร่งสมบูรณ์	เทศบาลเมืองเลย อ.เมือง จ.เลย	๑/๒๖ ต.กุดป่อง อ.เมือง จ.เลย	๐๔๒-๘๑๑๑๔๐
จังหวัด : ศรีสะเกษ				
๖๔	พ.อ.อ.มุนินทร์ แก้วจันทร์	-	๙๗/๓ ต.หนองหญ้าลาด อ.กันทรลักษณ์ จ.ศรีสะเกษ	๐๘๖-๘๗๐๗๑๐๖
๖๕	นางสาวอุษณีย์ เขียวพิมลพร	โครงการโรงเรียนโรงงาน มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก	๔ ม.๖ ต.เวียงเหนือ อ.กันทรลักษณ์ จ.ศรีสะเกษ	๐๔๕-๖๒๘๐๗๗ ๐๘๑-๐๗๔๗๐๘๘
๖๖	นางสาวจรรุวรรณ ชินดร	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษ เขต ๑	ถ.รัตนวงษา อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ ๓๓๐๐๐	๐๘๖-๒๔๗๗๖๓๒
๖๗	นางนงคราญ แก้วจันทร์	-	๙๗ ม.๓ ต.หนองลาดหญ้า อ.กันทรลักษณ์ จ.ศรีสะเกษ	๐๘๑-๙๖๖๒๗๙๐

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๖๘	นางนริตา ไตรสรณกุล	-	๖๒ ม.๑๑ ต.สะพุง อ.ศรีรัตนะ จ.ศรีสะเกษ	๐๘๖-๒๕๗๙๑๕๕
๖๙	นายต่อพงศ์ จันทร์พวง	เทศบาลเมืองศรีสะเกษ ๑๓๑ ม.๗ ต.โพธิ์ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ ๓๓๐๐๐	๔๖/๑ ต.เมืองเหนือ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ	๐๔๕-๖๒๐๒๑๑ ต่อย ๑๗๑
๗๐	นายयरรวง ศรีคราม	เทศบาลตำบลพยุห์ ๔๘/๔-๕ ถ.ศรีสะเกษ-กัทรลักษณ์	อ.พยุห์ จ.ศรีสะเกษ ๓๓๒๓๐	๐๔๕-๖๐๗๑๓๐
๗๑	นายชินกฤต มรรคสันต์	-	๑/๓ ม.๒ ต.สะพุง อ.ศรีรัตนะ จ.ศรีสะเกษ	๐๘๔-๘๒๗๖๘๘๗
จังหวัด : สกลนคร				
๗๒	นายไตรทอง สืบเชื้องาม	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต ๓	๕๓๐ ถ.เต็อเจริญ อ.วานรนิวาส จ.สกลนคร ๔๗๑๒๐	๐๔๒-๗๙๒๑๓๒ ๐๘๑-๑๑๘๓๑๘๗
จังหวัด : สุรินทร์				
๗๓	นางสาวณิชนานต์ ยืนยาว	-	๒๘๒ ถ.เทศบาล ๒ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.สุรินทร์ ๓๒๐๐๐	๐๘๙-๔๒๖๔๘๙๘
๗๔	นายเฉลิมศักดิ์ รักพวกกลาง	เทศบาลเมืองสุรินทร์ อ.เมือง จ.สุรินทร์ ๓๒๐๐๐	๓๘๘๗๗ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.สุรินทร์	๐๔๔-๕๑๑๑๑๗ ต่อย ๕๐๒
จังหวัด : หนองคาย				
๗๕	นายมติชน มูลสูตร	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต ๑ (ในบริเวณ ศูนย์ราชการ) อ.เมือง จ.หนองคาย ๔๓๐๐๐	๑๓ ม.๖ ต.หนองกอมเกาะ อ.เมือง จ.หนองคาย	๐๘๑-๙๕๔๕๗๙๔
๗๖	นายศรธรรม พรหมเกตุ	สำนักงานเทศบาลตำบลสังคม	๑๗๓ ม.๑ อ.สังคม จ.หนองคาย ๔๓๑๖๐	๐๔๒-๔๔๑๐๒๖ ๐๘๕-๐๒๔๑๑๔๘
๗๗	นางสาวรัตนนัย บำรุงเมือง	องค์การบริหารส่วนจังหวัด หนองคาย	อ.เมือง จ.หนองคาย ๔๓๐๐๐	๐๔๒-๔๒๒๗๙๕ ๐๘๑-๐๕๖๒๐๐๔
๗๘	นายชัยกฤษณ์ อักษรศรี	ศูนย์ประสานงานประชาสังคม จังหวัดหนองคาย	๖๔ ม.๑๐ ต.ค้ายบกหวาน อ.เมือง จ.หนองคาย	๐๘๑-๗๔๙๐๙๙๔
จังหวัด : หนองบัวลำภู				
๗๙	นางมัธนาพร ภูตลาตขาม	องค์การบริหารส่วนตำบล กุดสะเทียน อ.ศรีบุญเรือง จ.หนองบัวลำภู ๓๙๑๘๐	๕๕/๒ ม.๖ ต.กุดสะเทียน อ.ศรีบุญเรือง จ.หนองบัวลำภู	๐๘๑-๙๖๔๑๐๖๙
๘๐	นางสาวศรีสุรางค์ วงษ์สุวรรณ	เทศบาลตำบลนากลาง ๓๓๐ ม.๑ อ.นากลาง จ.หนองบัวลำภู ๓๙๑๗๐	๖๙/๘ ม.๘ ต.ด่านช้าง อ.นากลาง จ.หนองบัวลำภู	๐๘๙-๒๗๘๘๒๐๙

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
จังหวัด : อำนาจเจริญ				
๘๑	นายอัศวินพัฒน์ เมืองจันทร์	องค์การบริหารส่วนจังหวัด อำนาจเจริญ	ถ.ชยางกูร อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ ๓๗๐๐๐	๐๔๕-๕๑๑๑๐๒๗ ๐๘๖-๘๗๓๒๕๑๑
๘๒	นายณัฐชัย จันทร์ทองสุวี	เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ถ.สุชาภิบาล ๑ อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ	๔๑๗ ม.๑๖ ต.ปุ่ง อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ	๐๘๑-๓๙๐๒๐๒๒
๘๓	นางดอกไม้ ศรีมันตะ	-	๕ ม.๔ ต.จิกคู่ อ.หัวตะพาน จ.อำนาจเจริญ	๐๔๕-๔๗๙๐๒๐
๘๔	นางสังวาล ภาดี	-	๑๔๘ ม.๔ ต.จิกคู่ อ.หัวตะพาน จ.อำนาจเจริญ	๐๘๕-๒๔๕๒๐๗๔
๘๕	นายปิยะ โสภามิ	องค์การบริหารส่วนจังหวัด อำนาจเจริญ อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ	๑๒ ม.๕ ต.ไร่สีสุก อ.เสนางคนิคม จ.อำนาจเจริญ	๐๘๖-๘๘๘๕๒๕๕
จังหวัด : อุตรดิตถ์				
๘๖	นายสมุทรร สมปอง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุตรดิตถ์ เขต ๓	ต.หนองทาน อ.หนองทาน จ.อุตรดิตถ์ ๔๑๑๓๐	๐๘๖-๖๓๒๙๑๐๖
๘๗	นายประยัต อินทรสงเคราะห์	องค์การบริหารส่วนจังหวัด อุตรดิตถ์ อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์	๒๑๙ ม.๓ ต.บ้านเหลือบ อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์	๐๔๒-๒๔๙๓๙๔ ๐๘๑-๙๗๕๗๙๐๘
จังหวัด : อุบลราชธานี				
๘๘	นายสมเกียรติ พันภัย	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๒๕๗ ม.๑ ต.โขงเจียม อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี	๐๘๙-๔๕๓๑๑๗๐
๘๙	นายทองปิ่น ชัยคำ	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๑๑๙ ม.๑๐ ต.โพธิ์ศรี อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	-
๙๐	นายจรรยา แสงสาคร	ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอเมืองอุบล	๗ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	๐๔๕-๒๖๒๑๘๔ ๐๘๑-๒๖๕๑๘๘๙
๙๑	นางสุกัญญา รัตนจารุวัฒน์	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๕๘ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	๐๔๕-๒๖๒๑๘๔ ๐๘๖-๗๒๕๙๖๒๑
๙๒	นายสุวิทย์ บุญกอบ	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๑๒๗ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	๐๔๕-๒๖๒๑๘๔ ๐๘๑-๒๘๒๗๑๕๘
๙๓	นางสาวสุนันธนา ภักดี	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๒๒๓ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	๐๔๕-๒๖๒๑๘๔
๙๔	นางคำบ่อ บุญประสิทธิ์	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๕๖ ม.๑๐ ต.โขงเจียม อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี	๐๘๙-๕๒๕๒๑๓๐
๙๕	นายทองพูล บุญประสิทธิ์	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๕๖ ม.๑๐ ต.โขงเจียม อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี	๐๘๙-๕๒๕๒๑๓๐

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
๙๖	นางประชิด คว้าชัย	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๒๕๗ ม.๑ ต.โขงเจียม อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี	๐๘๙-๔๕๓๑๑๗๐
๙๗	นายมัธยม เรืองแสน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต๓	ถ.เทศบาล๒ ต.พิบูลย์มังสาหาร อ.พิบูลย์มังสาหาร จ.อุบลราชธานี ๓๔๑๑๐	๐๘๙-๔๒๘๗๑๖๗
๙๘	นางสมปอง เวียงจันทร์	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๑๒๖ ม.๒ ต.หนองแสงใหญ่ อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี	๐๔๕-๔๗๓๐๖๒
๙๙	นายเคน จันทรโสภา	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	บ้านหนองผือ ๒๑๒ ม.๔ ต.นาโพธิ์กลาง อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี	-
๑๐๐	นางฤทธิ บุญประกอบ	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๘๐/๓ ต.คอนสาย อ.ตระการพืชผล จ.อุบลราชธานี	๐๘๕-๙๖๔๐๙๖๔
๑๐๑	นายเทิน ทาร์ตัน	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๑๓๕ ม.๖ ต.โขงเจียม อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี	-
๑๐๒	นายอ้วน ทองรอง	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๖๓ ม.๔ บ้านโนนเสียง ต.หนองโสน อ.บุญทรีย จ.อุบลราชธานี	๐๘๗-๙๖๔๒๓๓๖
๑๐๓	นางสาวเวฬุวัน หวังผล	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๓ ม.๔ บ้านหัวเหว ต.โขงเจียม อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี	-
๑๐๔	นางเจริญ กองสุข	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๑ ม.๑๑ ต.โขงเจียม อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี	-
๑๐๕	นายตระการ ทองเกลี้ยง	Nature Care	๑๓ ม.๑ ต.ค้ำน้ำแซบ อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี	๐๔๕-๓๒๓๔๓๕
๑๐๖	นายบุญแรง แสนหมื่น	ศูนย์ธารไท	๑๐๓ ถ.ธรรมวิถี ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	๐๘๗-๐๙๓๙๑๙๐
๑๐๗	นายสุขิม พุ่มอ้อม	เทศบาลนครอุบลราชธานี	๑๔๗ ถ.ศรีณรงค์ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	๐๔๕-๒๔๖๐๖๐ ๐๘๑-๙๕๕๔๗๙๙
๑๐๘	นายเกริกฤทธิ ไพโรพยอม	เทศบาลเมืองวารินชำราบ	๑ ถ.ประทุมเทพภักดี อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี ๓๔๑๙๐	๐๔๕-๓๒๑๐๓๑ ต่อ ๑๒๖ ๐๘๙-๑๘๙๒๓๕๖
๑๐๙	นางสาวสุกัญญา นามแก้ว	มูลนิธิพิทักษ์ธรรมชาติ เพื่อชีวิต	๘ ถ.แจ้งสนิท ซอย ๓ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี ๓๔๐๐๐	-
๑๑๐	นายธนายุทธ ชัยโย	เทศบาลเมืองพิบูลมังสาหาร	๖๙ ถ.พิบูล อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี ๓๔๑๑๐	๐๔๕-๔๔๑๑๑๕
๑๑๑	นางสาวสมภาร คินดี	เครือข่ายสิทธิมนุษยชน	๕๗ ม.๑๒ ต.โขงเจียม อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี	๐๘๙-๗๑๗๗๐๓๑

ลำดับ	ชื่อ-ชื่อสกุล	หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม	ที่อยู่	โทรศัพท์
วิทยากร				
๑	นายบุญแทน ต้นสุเทพวีรวงศ์	องค์กรนิรโทษกรรมสากล ประเทศไทย	๖๔๑/๘ ลาดพร้าว ซอย ๙ เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐	๐๘๑-๘๖๖๒๑๖๓
๒	นายชูศักดิ์ ร้อยพิลา	ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน อำเภอ	๙๙ ม.๑๐ ถ.วาริชทิศคง อ.พังโคน จ.สกลนคร	๐๘๑-๗๓๙๔๑๖๐
๓	นายบัณฑิต อ่อนดำ	อนุกรรมการด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม	๓๑/๑๐๗ ซ.เฉลิมพระเกียรติ ๓๐ ถนนสุขุมวิท ๑๐๓ เขตประเวศ กรุงเทพฯ ๑๐๒๕๐	๐๘๑-๖๔๕๐๗๖๒
๔	นายวีระวัฒน์ ต้นปีชาติ	อนุกรรมการด้านสิทธิของกลุ่ม ชาติพันธุ์	๔๔/๕ ม.๓ ซ.เพชรเกษม ๑๑๐ แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม กทม.	-
๕	นายวีระ นิจไตรรัตน์	วิทยาลัยการจัดการทางสังคม ภาคอีสาน	-	๐๘๑-๘๐๙๖๘๖๖
๖	นางจินตนา ศักดิ์ภู่อารัม	สำนักเลขาธิการ สภาการศึกษา	๙๙/๒๐ ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐	๐๘๖-๙๐๗๒๓๕๐
๗	นายวีระ นิงไตรรัตน์		๕๓/๑ ถ.สระโบราณ ซ.สระโบราณ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.สุรินทร์ ๓๒๐๐๐	-

ที่ปรึกษา

๑. คุณหญิงอัมพร มีสุข		กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ประธานอนุกรรมการการศึกษาและการพัฒนา
ประธานอนุกรรมการด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
ประธานอนุกรรมการด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์
๒. นางสาวอาร	วงศ์สังข์	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๓. นางสาวนัยนา	สุภาพิ่ง	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๔. นายประนุญ	สุวรรณภักดี	รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๕. นายสุชัชชัย	เมธาวิกุล	รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๖. นายบุญแทน	ต้นสุเทพวีรวงศ์	ผู้อำนวยการแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย
๗. คณะอนุกรรมการการศึกษาและการพัฒนา		
๘. คณะอนุกรรมการด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม		
๙. คณะอนุกรรมการด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์		

คณะทำงาน

๑๐. นางสุพัฒตรา	ลิมปะพันธุ์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
เลขาธิการคณะอนุกรรมการด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
๑๑. นางสาวจาวรพรรณ	ธรรมวิทย์	ผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
๑๒. นางจินตนา	ณ ระนอง	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย
๑๓. นางสาวรตญา	กอบศิริกาญจน์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมสิทธิมนุษยชน
เลขาธิการคณะอนุกรรมการด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์
๑๔. นางสาวสุภรณ์	ปรีชาอนันต์	เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน
เลขาธิการคณะอนุกรรมการการศึกษาและการพัฒนา
๑๕. นายลือศักดิ์	ปรัชญาธนกุล	วิทยากร
ผู้ช่วยเลขาธิการคณะอนุกรรมการด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
๑๖. นางสาวจิราพร	อาจเจริญ	เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน
ผู้ช่วยเลขาธิการคณะอนุกรรมการการศึกษาและการพัฒนา
๑๗. นายเชิดชัย	ยูสเปรมานนท์	เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน
ผู้ช่วยเลขาธิการคณะอนุกรรมการด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์
๑๘. นางนภัทร	รัชตะวรรณ	ผู้อำนวยการกลุ่มงานประสานงานเครือข่าย
๑๙. นายวรพจน์	พวงสุวรรณ	วิทยากร
๒๐. นายชนินทร์	เกตุปราชัญญ์	เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน
๒๑. นายนรอรจันท์	สุนทรพุกก์	เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน
๒๒. นายเอกชัย	ปิ่นแก้ว	เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน
๒๓. นายอภิสิทธิ์	พันธวิไล	เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน
๒๔. นางสาวกิตติพร	บุญอ่ำ	เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน
๒๕. นางสาวชามาศ	ฐาปนโสภณ	เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน
๒๖. นางสาวสมร	คงรุ่งเรือง	ผู้ช่วยปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คนที่ ๑
๒๗. นางสาวจิตติมา	คงรุ่งเรือง	ผู้ช่วยปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คนที่ ๒
๒๘. นายอภิชาติ	เสตพงศ์	เจ้าหน้าที่โสตทัศนอุปกรณ์

คำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ที่ ๘๖ /2547

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาและการพัฒนา

อนุสนธิคำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ 75/2547 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2547 ได้ยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ซึ่งสนับสนุนภารกิจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อปรับโครงสร้าง องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการที่จะสนับสนุนภารกิจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานในด้านการศึกษาและการพัฒนา ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันได้บัญญัติรับรองไว้ และงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาและการพัฒนา (ชุดที่ยกเลิก) ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 (9) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 33/2547 เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2547 จึงแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาและการพัฒนา โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. องค์ประกอบ

1.1 คุณหญิงอัมพร มีสุข	ประธานอนุกรรมการ
1.2 นายเกียรติชัย พงษ์พานิชย์	อนุกรรมการ
1.3 นางสาวจิรพรรณ ปุณเกษม	อนุกรรมการ
1.4 นางฉันทนา บรรพศิริโชติ	อนุกรรมการ
1.5 นางบรรณไศภิชฐ์ เมฆวิชัย	อนุกรรมการ
1.6 นายสมพงษ์ จิตระดับ	อนุกรรมการ
1.7 นายสุวัฒน์ เงินจ๋า	อนุกรรมการ
1.8 เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	เลขานุการ
1.9 เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ

2. อำนาจหน้าที่

2.1 ให้มีอำนาจหน้าที่ตาม มาตรา 15 (1) (2) (3) (4) (5) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจข้างต้น ดังนี้

- 2.1.1 ส่งเสริมการเคารพและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน
- 2.1.2 ตรวจสอบการกระทำที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนและเสนอมาตรการการแก้ไข
- 2.1.3 เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงเชิงนโยบาย
- 2.1.4 ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน
- 2.1.5 ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานภาคีในด้านสิทธิมนุษยชน

2.2 ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตามหมวดสาม แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542

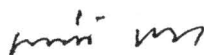
2.3 ประสานงานกับคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง และหรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ

2.4 สรุปรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามภารกิจข้างต้น ตลอดจนเสนอผลการดำเนินการตามข้อ 2.1.2 ข้อ 2.1.3 และข้อ 2.2 ต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อพิจารณา

2.5 ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547

(นายเสน่ห์ จามริก)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ที่ ๑๑ / 2547

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

สืบเนื่องจากการที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยการภาคยานุวัติ เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2542 และมีข้อบังคับเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2542 โดยรัฐบาลได้ทำถ้อยแถลงตีความของข้อที่ 1 วรรค 1 เกี่ยวกับสิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเอง (Rights to self – determination) ตามปฏิญญาและแผนปฏิบัติการเวียนนา ซึ่งเป็นผลจากการประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เมื่อปี พ.ศ. 2536 ว่า สิทธิดังกล่าวมิได้ตีความอนุญาตหรือสนับสนุนการกระทำใดๆ ที่จะเป็นการแบ่งแยก หรือทำลายบูรณภาพแห่งดินแดน หรือเอกภาพทางการเมืองของรัฐเอกราชอธิปไตย ทั้งนี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงแต่บางส่วน

เพื่อเป็นการติดตาม ตรวจสอบ และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อาศัยอำนาจตามมาตรา 15 (9) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 33/2547 เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2547 จึงแต่งตั้งคณะกรรมการด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยมี องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. องค์ประกอบ

1.1	คุณหญิงอัมพร มีสุข	ประธานอนุกรรมการ
1.2	นายกกล้า สมตระกูล	อนุกรรมการ
1.3	นางจรี วิจิตรวาทการ	อนุกรรมการ
1.4	นายประพจน์ เภตราภาค	อนุกรรมการ
1.5	นายบัณฑิต อ่อนดำ	อนุกรรมการ
1.6	นายมนตรี เภกะนันท์	อนุกรรมการ
1.7	นางอมรา พงศาพิชญ์	อนุกรรมการ
1.8	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	เลขานุการ
1.9	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ

2. อำนาจหน้าที่

2.1 ให้มีอำนาจหน้าที่ตาม มาตรา 15 (1) (3) (4) (5) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจข้างต้น ดังนี้

2.1.1 ส่งเสริมการเคารพและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน

2.1.2 เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงเชิงนโยบาย

2.1.3 ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน

2.1.4 ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานภาคีในด้านสิทธิมนุษยชน

2.2 ประสานงานกับคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง และหรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ

2.3 สรุปรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามภารกิจข้างต้น ตลอดจนเสนอผลการดำเนินการตามข้อ 2.1.2 ต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อพิจารณา

2.4 ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547

สมิทธิ์ มห

(นายสมิทธิ์ จามริก)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ที่ ๒๕ /๒๕๕๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์

อนุสนธิคำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ ๘๙/๒๕๔๗ ลงวันที่
ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ และที่ ๖๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๘ แต่งตั้ง
คณะกรรมการด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อสนับสนุนภารกิจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เกี่ยวกับปัญหา
กลุ่มชาติพันธุ์ อาทิ กลุ่มชนเผ่า ผู้อพยพพลัดถิ่น ผู้ไร้สัญชาติ ผู้พลัดถิ่น แรงงานต่างด้าว เป็นต้น
เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๙) แห่งพระราชบัญญัติ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และมติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๐ จึงมีคำสั่ง ดังนี้

๑. ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ ๘๙/๒๕๔๗
ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ และที่ ๖๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๘ เรื่อง แต่งตั้ง
คณะกรรมการด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์

๒. แต่งตั้งคณะกรรมการด้านสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยมีองค์ประกอบและ
อำนาจหน้าที่ ดังนี้

๒.๑ องค์ประกอบ

๒.๑.๑ คุณหญิงอัมพร มีสุข	ประธานอนุกรรมการ
๒.๑.๒ นายชูพินิจ เกษมณี	อนุกรรมการ
๒.๑.๓ นายกานต์ เสริมชัยวงศ์	อนุกรรมการ
๒.๑.๔ นางพันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร	อนุกรรมการ
๒.๑.๕ นายภิญญ วิระสุขสวัสดิ์	อนุกรรมการ
๒.๑.๖ นายปริญญา อุดมทรัพย์	อนุกรรมการ
๒.๑.๗ นายวีรวัฒน์ ตันปิชาติ	อนุกรรมการ
๒.๑.๘ นางรัชณี ธงไชย	อนุกรรมการ

๒.๑.๙	นางพจนาด อินทรมานนท์	อนุกรรมการ
๒.๑.๑๐	นางนฤมล อรุโณทัย	อนุกรรมการ
๒.๑.๑๑	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	เลขานุการ
๒.๑.๑๒	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒.๒ อำนาจหน้าที่

๒.๒.๑ ให้มีอำนาจหน้าที่ตาม มาตรา ๑๕ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจข้างต้น ดังนี้

- (๑) ส่งเสริมการเคารพและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน
- (๒) ตรวจสอบการกระทำที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนและเสนอมาตรการการแก้ไข
- (๓) เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงเชิงนโยบาย
- (๔) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน
- (๕) ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานภาคีในด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๒.๒ ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตามหมวดสาม แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

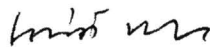
๒.๒.๓ ประสานงานกับคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง และหรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ

๒.๒.๔ สรุปรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามภารกิจข้างต้น ตลอดจนเสนอผลการดำเนินการตามข้อ ๒.๒.๑ (๒) ข้อ ๒.๒.๑ (๓) และข้อ ๒.๒.๒ ต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อพิจารณา

๒.๒.๕ ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

(นายเสน่ห์ จามริก)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ตัวอย่าง แผนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๑. หลักความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ (หลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชน)

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีความสามารถ ดังนี้

๑. อธิบายความหมายความสำคัญของความเสมอภาค และการไม่เลือกปฏิบัติได้
๒. ปฏิบัติตามหลักความเสมอภาค และการไม่เลือกปฏิบัติ ได้ถูกต้องพร้อมแนะนำผู้อื่นได้

ระยะเวลา ๑ ชั่วโมง

สาระการเรียนรู้

๑. หลักความเสมอภาค และการไม่เลือกปฏิบัติ
๒. มายาคติของสิทธิมนุษยชน

กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๑. วิทยากรสนทนากล่าวนำเกี่ยวกับความเสมอภาค หรือการไม่เลือกปฏิบัติ ที่ผู้เข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เคยพบในชีวิตประจำวัน หรือข่าวในขณะนั้น

๒. ให้ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงบทบาทสมมติ เป็นนายจ้างและลูกจ้างชาวต่างชาติ นายจ้างตกลงจ่ายค่าแรงไม่เท่ากันให้ลูกจ้างคนไทยในอัตราที่สูงกว่าลูกจ้างชาวต่างชาติ แล้วให้กลุ่มอภิปรายตามประเด็น ดังนี้

๒.๑ ถ้าท่านเป็นนายจ้าง ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ เพราะอะไร

๒.๒ การกระทำของนายจ้างเป็นการเลือกปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร

๓. แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปราย สมาชิกแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

๔. วิทยากรเพิ่มเติมในสาระสำคัญ ตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ จากกรณีตัวอย่าง

๕. วิทยากรเพิ่มเติมเกี่ยวกับ เรื่อง มายาคติของสิทธิมนุษยชน

สื่อ

๑. กรณีตัวอย่างเกี่ยวกับความเสมอภาค และไม่เลือกปฏิบัติ
๒. กระดาษปรู๊ฟ พร้อมปากกาเคมี
๓. เอกสารรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

การประเมินผล จากการสังเกต ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
๒. การแสดงความคิดเห็น

๒. บทบาทหญิงชายและความเสมอภาค

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีความสามารถ ดังนี้

๑. เข้าใจและตระหนัก เรื่องความแตกต่างระหว่างเพศได้
๒. อธิบายความหมายและความสำคัญเรื่องความเสมอภาคระหว่างหญิง-ชาย ได้ถูกต้อง

ระยะเวลา ๑ ชั่วโมง

สาระการเรียนรู้

บทบาทของหญิง-ชาย

กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๑. วิทยากรทบทวนเรื่องความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
๒. วิทยากรชวนพูดคุยเกี่ยวกับบทบาทชาย-หญิงในสังคมไทย
๓. วิทยากรวางบัตรคำกลุ่มบุคคล เช่น ชาวเขา คนพิการ หญิงสูงอายุ ชายสูงอายุ โสเภณี กระเทย แพทย์ นักบวช
๔. วิทยากรแจกบัตรคำพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลให้ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้คนละ ๒-๓ แผ่น ตัวอย่างเช่น ชี้อลาด น่านับถือ ชีเม่า ผมยาว รังไข่ อันตะ เจ้าชู้ ผิวชาวผ่อง ผู้หน้า อยู่ในศีลธรรม รักสวย รักงาม ภูมิฐาน มากประสบการณ์ ชยัน เรียกร้องสิทธิ ภาวะสังคม อ่อนแอแล้วให้นำไปวางให้ตรงกับบุคคลที่คิดว่ามีลักษณะ/นิสัย/ความเป็นอยู่ตรงกับบัตรคำ ให้กลุ่มร่วมกันพิจารณาอีกครั้งหลังจากวางบัตรคำแล้วอนุญาตให้ย้ายได้ตามความเหมาะสม
๕. วิทยากรตั้งคำถามว่า
 ๑. กลุ่มบุคคลดังกล่าว มีอะไรที่ต่างกันบ้าง
 ๒. กลุ่มบุคคลดังกล่าว มีอะไรที่เหมือนกันบ้าง
๖. ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และวิทยากรร่วมกันสรุป
 - ๖.๑ บุคคลทุกคนมีลักษณะที่เหมือนกัน เนื่องจากธรรมชาติสร้างมนุษย์
 - ๖.๒ บุคคลทุกคนมีลักษณะแตกต่างกัน เนื่องจากค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี สถานะทางสังคม ฯลฯ บ้างเพราะมายาคติทางเพศกำหนดให้เป็นดังนั้น
๗. ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สรุปร่วมกัน โดยใช้บทบัญญัติของมาตรา ๓๐ แห่งรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐

สื่อ

๑. บัตรคำ ๒ ชุด ชุดกลุ่มบุคคล และกลุ่มพฤติกรรม
๒. กระดาษปรู๊ฟ พร้อมปากกาเคมี
๓. เอกสารสรุปเรื่องความเสมอภาค

การประเมินผล

๑. สังเกตการมีส่วนร่วมในกลุ่ม
๒. ความรู้ ความเข้าใจ จากการตอบคำถาม
๓. ผลการปฏิบัติงาน

๓. ปัญหาสิทธิมนุษยชนและการละเมิดสิทธิมนุษยชน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีความสามารถ ดังนี้

๑. จำแนกปัญหาที่ตนเองหรือกลุ่มถูกละเมิด หรือไม่ได้รับความเป็นธรรม พร้อมระบุมাত্রาของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ถูกละเมิดได้
๒. อธิบายมาตราต่างๆ ในรัฐธรรมนูญ ที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนได้ (เฉพาะปัญหาของกลุ่มผู้เข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้)
๓. นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการปกป้องคุ้มครอง และส่งเสริมสิทธิของตนเอง และชุมชนต่อไป

สาระการเรียนรู้

๑. ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคม
 ๒. สิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐ รับรอง
- ระยะเวลา ๓ ชั่วโมง

กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๑. วิทยากรชวนสนทนาเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในสังคม ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ
๒. แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ ๕-๖ คน แล้วแจกใบกิจกรรม สิทธิตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐ คนละ ๑ แผ่น พร้อมหนังสือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ให้ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มละ ๑-๓ เล่ม
๓. ให้แต่ละกลุ่มปรึกษากันแล้วตอบคำถามตามใบกิจกรรม ให้เวลา ๒๐ นาที
๔. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอมติของกลุ่มต่อกลุ่มใหญ่
๕. วิทยากรสรุปผลรายงานกลุ่ม พร้อมอธิบายเพิ่มเติม เชื่อมโยงบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญมาตราต่างๆ กับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

สื่อ

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
๒. กระดาษปรู๊ฟ พร้อมปากกาเคมี
๓. ใบกิจกรรม เรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐

การประเมินผล จากการสังเกต ดังนี้

๑. สังเกตการมีส่วนร่วมในกลุ่ม ความตั้งใจในการศึกษา
๒. ความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของบทบัญญัติ

หมายเหตุ กรณีผู้เข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถอ่านหนังสือได้คล่อง กิจกรรมเรื่อง บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญมาตราต่างๆ ตามข้อปัญหาของกลุ่ม อาจใช้เกมส์การแข่งขันเปิดรัฐธรรมนูญได้

๔. สิทธิชุมชนและการมีส่วนร่วม

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีความสามารถ ดังนี้

๑. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยได้
๒. มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในชุมชนของตนเองและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
๓. อธิบายกระบวนการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมและสิทธิในการพัฒนาชุมชน

ระยะเวลา ๒ ชั่วโมง

สาระการเรียนรู้

๑. ปัญหาการละเมิดสิทธิที่เกิดขึ้นในสังคม
๒. กระบวนการแก้ปัญหา วิเคราะห์ปัญหา รวมทั้งสร้างความเข้าใจสิทธิพลเมืองและสิทธิการเมือง
๓. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชุมชนของตน

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. วิทยากรนำเสนอเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ผลที่ได้รับและแนวทางป้องกันแก้ไข
๒. ให้ผู้เข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชมวิดีโอทัศน์ จากรายการคนค้นคน ตอน “ยายไฮ คนหวงแผ่นดิน” หรือกรณีการละเมิดสิทธิอื่นๆ
๓. หลังชมวิดีโอทัศน์ แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (กลุ่มเดิม) เรื่อง สิทธิชุมชนและการมีส่วนร่วม และร่วมกันอภิปรายในประเด็น
 - ๓.๑ ท่านคิดว่าสิ่งที่ยายไฮและครอบครัวทำถูกหรือผิดอย่างไร ให้เหตุผล
 - ๓.๒ เรื่องที่ท่านได้ชมเป็นการละเมิดสิทธิด้านใด มีกระบวนการเรียกร้องสิทธิอย่างไรบ้าง
 - ๓.๓ ถ้าเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นกับท่าน / หมู่บ้านท่านจะทำอย่างไร
 - ๓.๔ ท่านคิดว่าการสร้างเขื่อน สร้างถนนสาธารณูปโภค ให้กับชุมชนเป็นการพัฒนาชุมชนหรือไม่ หรือเป็นการทำลายวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบดั้งเดิมของชุมชน หรือเหตุผลอื่น จงอภิปราย
๔. ทุกกลุ่มรายงานต่อกลุ่มใหญ่
๕. วิทยากรเพิ่มเติมความรู้ เรื่อง สิทธิชุมชนและการมีส่วนร่วม

สื่อ

๑. วิดีทัศน์รายการคนค้นคน ตอน “ยายไฮ คนหวงแผ่นดิน” หรือกรณีอื่นๆ ที่น่าสนใจ ในขณะนั้นๆ
๒. กระดาษปรีฟ และปากกาเคมี

การประเมินผล จากการสังเกต ดังนี้

๑. ความตั้งใจ ความสนใจ
๒. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
๓. การใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ปัญหา

๕. กลไกส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีความสามารถ ดังนี้

๑. อธิบายบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานรัฐที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิประชาชนได้
๒. เลือกใช้บริการหน่วยงานรัฐ เพื่อช่วยเหลือคุ้มครองการแก้ปัญหาของตนได้ถูกต้อง
๓. มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการเรียกร้องสิทธิผ่านกลไกที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ

มนุษยชนทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชน

ระยะเวลา ๒ ชั่วโมง

สาระการเรียนรู้

๑. บทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ
๒. ขั้นตอนการขอความช่วยเหลือ
๓. กลไกทางสังคม (การร้องเรียน การชุมนุม)

กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๑. สันทนาการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน การขอความช่วยเหลือที่เคยปฏิบัติ
๒. ไครทราบบ้างว่ามีหน่วยงานใดที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของท่านได้บ้าง โดยให้ทุกคนต่อภาพตัด (jigsaw) กระบวนการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
๓. วิทยากรอธิบายเพิ่มเติม เรื่อง บทบาทหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
๔. ผู้เข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิทยากร ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงกับผู้เข้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือหมู่บ้านผู้เข้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวทางแก้ปัญหา หน่วยงานสนับสนุน
๕. อภิปรายซักถาม ร่วมกันสรุปแนวทางการนำไปใช้ และ/หรือ นำไปเผยแพร่

สื่อ

๑. แผนผัง เรื่อง บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ
๒. เอกสารกลไกส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง ผู้ตรวจการแผ่นดิน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๓. กรณีตัวอย่างของผู้เข้าร่วมประชุม
๔. แผ่นภาพตัดกระบวนการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
๕. กระดาษปรีฟ และปากกาเคมี

การประเมินผล จากการสังเกต ดังนี้

๑. สังเกตความสนใจการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
๒. การถาม-ตอบ / การวิเคราะห์ข้อมูล

๖. แผนการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีความสามารถ ดังนี้

๑. วิเคราะห์ สังเคราะห์ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการถูกละเมิดสิทธิหรือไม่ได้รับความเป็นธรรม พร้อมบอกแนวทางการป้องกันแก้ไขได้

๒. ใช้กลไกทางสังคม ในการแก้ไขปัญหาได้เหมาะสม

ระยะเวลา ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที

สาระการเรียนรู้

๑. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ปัญหา (สาเหตุการเกิดปัญหา ขั้นตอนการแก้ไขปัญหา จุดอ่อนและจุดแข็งของการแก้ไข)

๒. แนวทางการป้องกันแก้ไข

๓. หน่วยงาน / องค์กร ที่สนับสนุนส่งเสริม

กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๑. ให้ผู้เข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกกลุ่ม พิจารณาปัญหาที่ถูกละเมิดสิทธิหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมของกลุ่ม ในประเด็น (ปัญหาการละเมิดสิทธิในชุมชนที่กลุ่มเลือกแล้ว)

๑.๑ ขั้นตอนการเกิดปัญหา

๑.๒ ขั้นตอนการแก้ปัญหา

๑.๓ จุดอ่อนของกลุ่ม และจุดแข็งของกลุ่ม

๒. ทุกกลุ่มนำเสนอผลการพิจารณาของกลุ่ม

๓. ให้กลุ่มวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาของกลุ่ม การกำจัดจุดอ่อนเสริมจุดแข็งช่องทางการแก้ไขปัญหา หน่วยงาน / องค์กร ผู้สนับสนุน บันทึกเป็นแผนการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๔. จัดทำแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาของกลุ่ม หลังจบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๕. วิทยากรสรุป พร้อมเติมเต็มความรู้เกี่ยวกับการใช้กลไกทางสังคมเพื่อคุ้มครองสิทธิ

๖. วิทยากรสรุป พร้อมเพิ่มเติมข้อมูล เพื่อเชื่อมโยงสู่สิทธิของแต่ละคน สิทธิของมนุษย์ แจกแผนการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

สื่อ

๑. ตัวอย่าง เรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชน”

๒. กระดาษปรีฟ และปากกาเคมี

การประเมินผล จากการสังเกต ดังนี้

๑. สังเกตความตั้งใจ ความสนใจ ในการปฏิบัติงาน

๒. สังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

๓. แผนการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาชุมชนของกลุ่ม

สรุปสาระด้านสิทธิมนุษยชนที่ควรรู้

๑. สิทธิมนุษยชนกับชีวิตของเรา

หลายปีมานี้ สิทธิมนุษยชนกลายเป็นถ้อยคำที่มีคนนำมาพูด มาเขียน ถกเถียงกันมากขึ้น บ้างก็ว่าสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องของฝรั่งมังค่า ไม่เข้ากับวัฒนธรรมไทย บ้างก็ว่าเป็นเรื่องไกล หรือใกล้ตัวไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตของตัวเรามากนัก ทั้งๆ ที่สิทธินี้เป็นของทุกคน เกี่ยวข้องกับชีวิตของคนเราตั้งแต่เกิดมาจนตาย เป็นที่มาของความเจริญ ความสุข ความทุกข์ของคนเรา และสังคมอย่างมาก เริ่มตั้งแต่เกิดเป็นทารกเป็นเด็ก ซึ่งจะต้องได้รับการเลี้ยงดู ความรัก ความอบอุ่น การศึกษา เมื่อโตขึ้นจะต้องมีปัจจัยในการดำรงชีพ อาหาร ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า ยารักษาโรค มังานทำ ฯลฯ อย่างเช่น ถ้าเป็นชาวนา ชาวไร่ ก็ควรจะมีที่ดินพอสมควร สำหรับทำมาหากิน ชายผลผลิตในราชอาณาจักรอยู่ในชุมชน สังคม และประเทศที่สงบสันติสุข โดยมีปากเสียงเข้าร่วมกิจกรรมของสังคมและรัฐ ได้รับบริการด้านต่างๆ จากรัฐ มีความเพ็ดพิไลกับศิลปะ วรรณกรรม แล้วเมื่อตายก็ไม่ตายเพราะถูกฆ่าฟัน ฯลฯ คนเราจะได้สิ่งเหล่านั้นมา จะต้องแสวงหา กระทำหรือดำเนินการอย่างหนึ่ง ซึ่งการแสวงหา กระทำ หรือดำเนินการดังกล่าว ถือว่าเป็นสิทธิของคนเราทุกคน และเป็นสิทธิที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด ซึ่งรัฐและสังคมจะต้องยอมรับ สิทธิมนุษยชนจึงเป็นสิทธิพื้นฐานประการหนึ่งของมนุษย์เรา

เนื่องจากสิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิของมนุษย์ทุกคน จึงมีเนื้อหาบรรยายประการ ประการแรกๆ คือ การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ด้วยมนุษย์ทุกคนล้วนมีคุณค่าในฐานะที่มีชีวิต มีร่างกาย เลือดเนื้อ ความรู้สึกนึกคิด จิตวิญญาณ และมีความหมายต่อการดำรงอยู่ของมนุษยชาติ ของประเทศ และสังคมที่ตนสังกัด นอกจากนี้ไม่มีใครชอบการถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม และถูกปฏิบัติราวกับเขามิใช่เป็นมนุษย์ ฉะนั้น เราจะต้องปฏิบัติต่อมนุษย์ทุกคนในฐานะที่เขาเป็นมนุษย์ มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีเหมือนกับเรา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ และ พ.ศ.๒๕๕๐ จึงได้นำความคิดสิทธิมนุษยชนมาบัญญัติไว้ในมาตรา ๔ เพื่อคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และมาตรา ๒๖ เพื่อให้รัฐบาล ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐดำเนินการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชนพลเมือง

สิทธิที่มีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนเรามากที่สุด คือ สิทธิในทรัพย์สินและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ตามที่ได้กล่าวแล้วว่ามนุษย์เรามีร่างกายเป็นเรือนร่างสำคัญของชีวิต ร่างกายของคนเราหล่อเลี้ยงด้วยชีวปัจจัยที่สำคัญ คือ อาหาร บ้าน เสื้อผ้า ยารักษาโรค และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ฯลฯ โดยทั่วไป สิ่งเหล่านี้คนเราจะได้มาก็จะต้องทำการผลิตหรือการทำงานโดยใช้เครื่องมือในการทำมาหากินอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ที่ดิน พืช วัช ควาย ไถ จอบ เสียม เครื่องจักร โรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ เครื่องมือและผลผลิตถือเป็นทรัพย์สิน ผู้ผลิต ผู้หามาได้ย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินอันนั้น โดยรัฐและสังคมจะรับรองโดยมีประเพณีและกฎหมายรับรองเป็นระบบกรรมสิทธิต่างๆ

สิทธิในทรัพย์สินจึงเป็นสิทธิมนุษยชนที่นำมาซึ่งปัจจัยในการดำรงชีวิต มีรายได้ มีฐานะ และศักดิ์ศรีในสังคม ทรัพย์สินของใคร ใครก็ย่อมแหงนหาง ถ้าทรัพย์สินที่เราหามาได้ถูกแย่งชิงไป สังคมจะมีแต่ความไม่สงบสุข บ้านเมืองปั่นป่วน วุ่นวาย เกิดการทำร้ายร่างกายเพื่อแย่งชิงทรัพย์สินอย่างกว้างขวาง

รัฐและสังคมจะต้องให้ความคุ้มครอง ปกป้องทรัพย์สินของพลเมืองเท่าที่จะทำได้ ตั้งแต่ออกกฎหมายวางนโยบาย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ ได้บัญญัติเรื่องราวที่เกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลไว้ในมาตรา ๔๑ สรุปได้ว่า สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง และมาตรา ๔๒ การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์กระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะกิจของรัฐเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค และต้องชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรมภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของ

เนื่องจากการได้มาซึ่งทรัพย์สิน และรายได้ส่วนใหญ่ของคนเรามาจากการทำมาหากิน ในปัจจุบันเรียกว่าการประกอบอาชีพ ที่ผ่านมาประชาชนพลเมืองจะประกอบอาชีพได้มากน้อยขึ้นอยู่กับความสามารถ ความถนัด ความต้องการ ความรู้ ความคิดเห็นของแต่ละคนอันสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม เสรีภาพในการประกอบอาชีพ จึงเป็นสิทธิทางเศรษฐกิจ รัฐจะต้องเคารพค้ำประกันเสรีภาพประการนี้ โดยการอนุญาตส่งเสริม และอำนวยความสะดวก รวมทั้งสร้างงานสร้างอาชีพให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง และที่สำคัญ รัฐจะต้องไม่ทำให้การประกอบอาชีพของพลเมืองโดยสุจริตมีอุปสรรค

เสรีภาพในการประกอบอาชีพ ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ อย่างน้อย ๒ มาตรา คือ มาตรา ๔๓ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการ หรือประกอบอาชีพ และการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และมาตรา ๘๔ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ สรุปได้ว่ารัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรมโดยอาศัยกลไกตลาด และสนับสนุนให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจแบบยั่งยืน

สรุป

สิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิของทุกคนตั้งแต่เกิดเป็นมนุษย์ที่พึงมีพึงได้เป็นสากล เพิกถอนไม่ได้ ยกให้กันไม่ได้ แต่พึงพิงกันได้ แยกออกเป็นส่วนๆ ไม่ได้ ทุกคนมีสิทธิและหน้าที่เท่าเทียมกัน สิทธิที่กล่าวถึงจำแนกได้ ๒ ลักษณะ คือ

๑. สิทธิที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด เป็นสิทธิของทุกคนตั้งแต่เกิด เช่น สิทธิในการมีชีวิตอยู่ อีสรภาพ ความเชื่อ การนับถือศาสนา ต้องการการดูแลและการพัฒนาตนเอง สิทธิที่จะได้รับอาหาร ที่อยู่อาศัย การรักษาโรค เสื้อผ้า ฯลฯ

๒. สิทธิที่ติดตามตัวมา คือสิทธิที่รัฐรับรองในรูปของกฎหมาย เช่น สัญชาติ การศึกษา การมีงานทำ สุขภาพอนามัย การเมือง ฯลฯ

สิทธิมนุษยชนสามารถจัดกลุ่มได้หลายลักษณะแล้วแต่ผู้จัดกลุ่มจะยึดหลักอย่างไร ในที่นี้ขอแบ่งเป็น ๕ กลุ่ม กล่าวคือ

๑. สิทธิพลเมือง
๒. สิทธิทางเศรษฐกิจ
๓. สิทธิทางสังคม
๔. สิทธิทางวัฒนธรรม
๕. สิทธิทางการเมือง

๒. คักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกของไทยที่บัญญัติรับรองเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยบัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” (มาตรา ๔) “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้” (มาตรา ๒๖) “บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิ และเสรีภาพของตนเองได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน...” (มาตรา ๒๘) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ก็ได้บัญญัติไว้ในมาตราเดียวกันเพื่อย้ำเน้นถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนเช่นกัน

การที่รัฐธรรมนูญใหม่นี้บัญญัติเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้เป็นครั้งแรก คงมิได้หมายความว่าที่แล้วๆ มา คนในสังคมไทยไม่เคยมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และก็คงมิได้หมายความว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพิ่งจะเริ่มมีเมื่อมีกฎหมายหรือรัฐธรรมนูญรับรอง หากแต่เป็นการรับรองสิ่งที่มีอยู่แล้วโดยธรรมชาติของมนุษย์และสังคมมนุษย์เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญและอาจทำให้การพิจารณาถึงรูปธรรมของศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์เป็นที่เข้าใจชัดเจนขึ้นด้วย ซึ่งเมื่อกล่าวถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อาจแฝงอยู่ในหลายบริบท ได้แก่

ประการที่หนึ่ง มนุษย์มีฐานะเป็นผู้ทรงสิทธิในชีวิตของตน มนุษย์จึงไม่สมควรที่จะต้องตกเป็นวัตถุหรือสมบัติครอบครองของบุคคลอื่น ดังนั้น บุคคลที่สำนึกถึงศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ก็ย่อมจะไม่นำมนุษย์ด้วยกันมาซื้อขายหรือใช้แรงงานในลักษณะกดขี่เยี่ยงทาสหรือเครื่องจักร การทรมาน ทารุณกรรม หรือลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม ตลอดจนการกดขี่ทางเพศ ล้วนเป็นการล่วงละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ทั้งสิ้น

ประการที่สอง มนุษย์มีฐานะเป็นผู้ที่พร้อมจะพัฒนาได้ พร้อมๆ กับมีศักยภาพ ที่จะร่วมกับมนุษย์ผู้อื่นพัฒนาสังคมได้ มนุษย์จึงควรมีอิสระที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง การกักขัง หน่วงเหนี่ยว หรือบังคับตรวนอิสรภาพของมนุษย์โดยปราศจากเหตุผลทางประโยชน์สาธารณะที่มีน้ำหนักเพียงพอจึงไม่อาจกระทำได้ คงมีเพียงสัตว์เลี้ยงเท่านั้นที่อาจถูกมนุษย์ควบคุม มนุษย์ที่หวงแหนในอิสรภาพของตน ย่อมต้องให้ความเคารพในความหวงแหนอิสรภาพของผู้อื่นด้วย แม้แต่อำนาจรัฐอันได้รับฉันทานุมัติจากปวงชนอันยิ่งใหญ่ ก็มิอาจจะจับกุม คุมขัง ตรวจค้นตัวบุคคลได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ประการที่สาม มนุษย์มีฐานะเป็นผู้ที่มีเกียรติภูมิของการกำเนิดเป็นมนุษย์ และเกียรติภูมิจะดำเนินต่อไปได้ ส่วนหนึ่งย่อมต้องอาศัยการยอมรับของสังคมมนุษย์ด้วยกัน ซึ่งก็ล้วนแสวงหาเกียรติภูมิทั้งสิ้น มนุษย์ที่คำนึงถึงคุณค่าแห่งความภาคภูมิใจจึงไม่ควรเหยียดหยามบุคคลอื่นหรือจัดการให้บุคคลอื่นถูกประณามเหยียด ด้วยเหตุนี้ตามหลักการแห่งกฎหมายจึงกำหนดให้สิทธิของบุคคลในเกียรติยศ ชื่อเสียง และความเป็นอยู่ส่วนตัวจะต้องได้รับการคุ้มครอง แม้แต่กรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ก็ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าไม่มีความผิด อีกทั้งก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคล

ได้ได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ดังนั้น การนำผู้ต้องหาหรือจำเลยมาประจานต่อสื่อมวลชนหรือสาธารณชนจึงเป็นตัวอย่างของการที่ขาดความตระหนักรู้ในคุณค่าแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลอื่น

ประการที่สี่ มนุษย์แต่ละคนมีฐานะเป็นคนๆ หนึ่ง เท่ากันกับมนุษย์คนอื่นๆ แม้แต่ละคนมีศักยภาพไม่เท่ากัน แต่ก็พึงมีโอกาสแสดงหรือปฏิบัติในฐานะการเป็นมนุษย์ได้เท่าเทียมกัน จึงพึงได้รับการปฏิบัติในฐานะที่เป็นมนุษย์อย่างเสมอภาคกันด้วย ดังนั้น แม้บุคคลจะแตกต่างกันโดยมูลเหตุ และปัจจัยส่วนตัวก็ต้องเสมอภาคกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การแบ่งแยกวรรณะตลอดจนการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความคิด โดยชอบทางการเมือง การศึกษาอบรม หรือความเชื่อทางศาสนานั้น ย่อมมิอาจกระทำได้ มีผู้ท้วงติงว่า หากให้มีการอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์กันได้แล้ว อาจกระทบต่อสภาพแวดล้อมเชิงวัฒนธรรมของสังคมไทยที่เคร่งครัดต่อการมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ และการให้เกียรติต่อผู้มีบทบาทหน้าที่สำคัญในสังคม ซึ่งน่าจะเป็นมุมมองที่ไม่ตรงประเด็นกับเรื่องการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด เพราะคำว่ามีศักดิ์ศรีย่อมมิได้หมายความว่าจะไม่อาจอยู่ร่วมกับการมีสัมมาคารวะ อีกทั้งคำว่า “**มนุษย์**” ก็มีความหมายอยู่แล้วว่าเป็น “**ผู้มีเหตุผลและมีใจสูง**” ดังนั้น หากทุกคนยอมรับในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ในกันและกัน ก็ย่อมจะให้เกียรติและมีคารวะธรรมต่อกันตามครรลองที่เหมาะสม โดยที่ย่อมจะไม่กระทำในสิ่งที่ไปทำลายศักดิ์ศรีแห่งความเป็นผู้มีเหตุผล และมีใจสูงของตนเอง

สรุป

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หมายถึง คุณค่าที่มีลักษณะเฉพาะและเป็นคุณค่าที่มีความผูกพันอยู่กับความเป็นมนุษย์ มนุษย์ทุกคนมีคุณค่าในตนเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับ เพศ วัย ผิว เชื้อชาติ สถานะทางกาย ชาติกำเนิด เขตแดน ความเชื่อ ศาสนา วัฒนธรรม การศึกษา สถานะทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ ความคิดเห็นทางการเมือง

มนุษย์จะดำรงอยู่อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ต้องมีความเป็นอยู่ที่ดีพอ สามารถเป็นผู้กำหนดความเป็นตัวของตัวเอง และมีชีวิตที่ปรารถนาการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างมีลักษณะริเริ่มสร้างสรรค์

มนุษย์ทุกคนเป็นเจ้าของชีวิตและร่างกายของตนเอง ต้องการอยู่รอด ต้องการการดูแลและการพัฒนาตนเอง ต้องการอิสรภาพ มีเหตุผล มีมโนธรรมสำนึก มนุษย์ทุกคนต้องปลอดจากความขาดแคลน ปลอดจากความกลัว มีความมั่นคงในชีวิต ต้องได้รับการยอมรับและมีเสรีภาพ และมีสิทธิกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง

๓. หลักความเสมอภาค

แม้คนในสังคมแต่ละคนต่างไม่เท่าเทียมกันในเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม แต่ก็จะต้องอยู่ภายใต้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน มีหน้าที่ปฏิบัติ และได้รับผลจากการปฏิบัติไว้ในมาตรา ๓๐ วรรคแรก แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ว่า “บุคคลย่อมเสมอภาคในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน” แต่ปัญหาของสังคมไทยที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาคกันตามกฎหมาย มิใช่มีเพียงการรักษากฎหมายเพื่อให้ทุกคนมีความเสมอภาคกันตามกฎหมายเท่านั้น หากแต่ประชาชนจำนวนมากยังไม่รู้ด้วยซ้ำว่า กฎหมายกำหนดว่าอย่างไร ดังนั้น เมื่อมีความทุกข์ร้อนเกิดขึ้นจากความไม่เสมอภาคกันตามกฎหมาย ก็ไม่สามารถที่จะบอกเล่าความทุกข์ร้อนนั้นสู่ความรู้หรือความเข้าใจของกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งกระบวนการอื่นๆ ที่จะบำบัดความไม่เป็นธรรมนั้นได้ อีกทั้งในบางกรณีกฎหมายที่ออกมาก็เป็นช่องทางให้เกิดความไม่เสมอภาคกันของคนในสังคมด้วยอันอาจทำให้เกิดความหมายของความเสมอภาคกันในกฎหมายกลายเป็นเพียงถ้อยคำบัญญัติในรัฐธรรมนูญเท่านั้น

จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการรองรับเพื่อนำไปสู่ความเสมอภาคกันในกฎหมาย ตั้งแต่ในระดับพื้นฐาน โดยการนำความรู้ไปสู่ประชาชนให้ได้รับรู้ถึงสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเสมอภาคกัน และสร้างโอกาสให้ประชาชนได้มีศักยภาพที่จะสื่อสารข้อเท็จจริงของความไม่เป็นธรรมสู่กระบวนการแก้ไขให้เกิดความเป็นธรรมได้อย่างเสมอภาคกัน ตลอดจนถึงการท้วงติงในกรณีที่เกิดจากกฎหมายนั่นเอง ซึ่งการสร้างสรรคศักยภาพของประชาชนดังกล่าว จะเป็นวิธิต่างให้เกิดพลังตรวจสอบอันยิ่งใหญ่ให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างเสมอภาค และถูกต้องเป็นธรรมตามหลักการในรัฐธรรมนูญนั้นในที่สุด

แม้แต่ละคนเกิดมาต่างก็แตกต่างกัน แต่ในความเป็นมนุษย์คนหนึ่ง และเป็นพลเมืองคนหนึ่งเท่ากัน ย่อมควรจะได้รับเสมอภาคกันในทางกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันด้วย หลักการนี้แม้ชอบด้วยครรลองของเหตุผล แต่ก็ปรากฏความคลาดเคลื่อนของการปฏิบัติโดยในหลายๆ กรณี ผู้มีฐานะทางการเมือง ราชการ หรือเศรษฐกิจ เมื่อกระทำความผิดกลับหลุดรอดจากการถูกดำเนินคดีด้วยอาศัยศักยภาพจากฐานะนั้น หรือกรณีผู้มีฐานะดังกล่าวไปติดต่อหน่วยงานของรัฐก็มักจะได้รับสิทธิประโยชน์และความสะดวกมากกว่าประชาชนทั่วไป จนดูคล้ายกับการแบ่งแยกคนออกเป็นกลุ่มที่มีอภิสิทธิ์กับกลุ่มประชาชนทั่วไป หรือด้อยโอกาส นอกจากนี้ในบางกรณี คนที่อยู่ในฐานะด้อยโอกาสจริงๆ ก็อาจถูกกีดกันโดยกระบวนการอื่นๆ ของสังคมอีกต่างหากด้วย เช่น ถูกปฏิเสธไม่รับเข้าทำงานเพราะเหตุที่ไม่มีหลักทรัพย์หรือข้าราชการค้าประกัน เป็นต้น

ดังนั้น ตามรัฐธรรมนูญใหม่จึงได้บัญญัติรองรับหลักการเรื่องความเสมอภาคกันในทางกฎหมายให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่งว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้”

สรุป

ความเสมอภาคภายใต้รัฐธรรมนูญอาจจำแนกได้ ๔ ประการ คือ

(๑) ความเสมอภาคในกฎหมาย กล่าวคือ บุคคลใดจะมีฐานะันตรศักดิ์ โดยกำเนิดก็ดี โดยแต่งตั้งก็ดีหรือโดยประการอื่นก็ดี ไม่ทำให้บุคคลนั้นเกิดเอกสิทธิ์อย่างใดเลย เช่น นายตำรวจยศพลตำรวจเอกทำผิดกฎหมาย ก็ต้องรับโทษเช่นเดียวกับกรณีคนธรรมดาทั่วไปทำผิดกฎหมาย

(๒) ความเสมอภาคในการยุติธรรม กล่าวคือ ศาลยุติธรรมมีอำนาจที่พิจารณาพิพากษาอรรถคดีของประชาชนได้ทั่วถึงกัน ผู้ใดจะร้องขอให้ตั้งศาลพิเศษเพื่อพิจารณาโดยเฉพาะแต่คดีของตนไม่ได้ เช่น จะจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน (คตส.) เพื่อพิจารณารณที่นักการเมืองทุจริตโดยเฉพาะไม่ได้

(๓) ความเสมอภาคในการเข้ารับราชการ กล่าวคือ บุคคลทุกคนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตุลาการกำหนดไว้ มีความเสมอภาคที่จะสมัครเข้ารับราชการได้โดยปกติจะมีการจัดสอบแข่งขันผู้ใดสอบได้คะแนนสูงเป็นที่หนึ่งผู้นั้นก็มีสิทธิจะได้บรรจุก่อน ถ้ามีตำแหน่งว่างจะได้บรรจุหลายคน ก็เอาผู้ที่ได้คะแนนรองลงมาเข้ารับราชการตามลำดับ

(๔) ความเสมอภาคในการรับแบ่งภาระของประเทศ ซึ่งมีอยู่ ๒ ประการ คือ

(๔.๑) ความเสมอภาคในการเสียภาษี พลเมืองทุกคนมีความเสมอภาคในการช่วยเหลือการใช้จ่ายของประเทศตามฐานะของบุคคลนั้นๆ ซึ่งอาจจะมากบ้างน้อยบ้างตามจำนวนเงินรายได้เป็นรายบุคคลไป

(๔.๒) ความเสมอภาคในการรับราชการเป็นทหาร ชายฉกรรจ์ทุกคนอายุตั้งแต่ ๒๑ ปีขึ้นไป จะต้องเข้ารับราชการทหารประจำการโดยทั่วหน้ามีกำหนดก็ปีก็แล้วแต่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะได้กำหนดไว้เป็นครั้งคราว เว้นแต่บุคคลทุพพลภาพ พิการ หรือพระภิกษุในพระพุทธศาสนาที่มีสมณศักดิ์ เป็นต้น จึงไม่ต้องเข้ารับราชการทหาร

ทุกคนในสังคมไทยได้เข้ารับโอกาสแห่งความเสมอภาคภายใต้รัฐธรรมนูญเท่าเทียมกัน แต่ใครจะรวยหรือจนขึ้นอยู่กับความขยันขันแข็ง มุมานะของแต่ละบุคคลไป โอกาสทางกฎหมายเปิดไว้แล้วอย่างเสมอภาคสำหรับคนไทยทุกคน

๔. บทบาทหญิงชายและความเสมอภาค

มนุษย์มีความแตกต่างและไม่เท่าเทียมกัน ในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพกายและจิต สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนาและการศึกษาอบรม แต่ทุกคนต้องอยู่ภายใต้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน มีหน้าที่ปฏิบัติและได้รับผลจากการปฏิบัติซึ่งบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ วรรคแรก ว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน” จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการรองรับเพื่อนำไปสู่ความเสมอภาคกันในกฎหมาย ตั้งแต่ระดับพื้นฐาน โดยนำความรู้ไปสู่ประชาชน ให้ได้รู้ถึงสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเสมอภาคกันและสร้างโอกาสให้ประชาชนได้มีศักยภาพที่จะสื่อสารข้อเท็จจริงของความไม่เป็นธรรม สู่กระบวนการแก้ไขให้เกิดความเป็นธรรมได้อย่างเสมอภาคกัน

ผู้หญิงก็เป็นคนที่มีสิทธิในฐานะมนุษย์เช่นเดียวกับผู้ชาย เราทุกคนทั้งผู้หญิงผู้ชายดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่ยึดถือระบบความคิด ที่เรียกว่า “ระบบชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) เป็นระบบความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง ในระบบนี้ทั้งผู้หญิงและผู้ชายจะถูกเลือกปฏิบัติ ผลคือผู้หญิงจะดำรงอยู่ในฐานะที่ด้อยกว่า เพราะระบบความคิดความเชื่อที่ทั้งผู้ชายและผู้หญิงร่วมกันยึดถือและปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา

เพศ และ ความเป็นหญิงความเป็นชาย

ความแตกต่างระหว่างเพศและความเป็นหญิงเป็นชาย อาจสรุปได้ดังนี้

เพศ (SEX)	ความเป็นหญิง ความเป็นชาย (GENDER)
๑. เป็นธรรมชาติ	๑. เป็นเรื่องทางสังคมวัฒนธรรม
๒. เป็นสรีระร่างกายทางชีววิทยา	๒. เป็นเรื่องความคิด ความรู้สึก พฤติกรรม ฐานะตำแหน่ง
๓. “เกิดมาเป็น”	๓. “ถูกทำให้เป็น” (โดยการสอน การอบรมเลี้ยงดู หล่อหลอม)
๔. เพศและบทบาททางเพศ (sex roles) เปลี่ยนแปลงไม่ได้ ดังเช่น	๔. ความเป็นหญิงความเป็นชายและบทบาทหญิงชาย (gender roles) เปลี่ยนแปลงได้
ก) ผู้หญิงมีบทบาททางเพศที่สามารถเป็นแม่ให้กำเนิดทารก และมีอำนาจธรรมชาติให้ลูกต็มกินเลี้ยงชีวิตได้	ก) บทบาทหญิงชายเปลี่ยนไปตามกาลเวลาและสถานที่ (ประเทศ อดีต-ปัจจุบัน)
ข) ผู้ชายมีบทบาททางเพศที่สามารถผลิตอาวุธซึ่งทำให้ผู้หญิงตั้งครรภ์ได้	ข) บทบาทหญิงชายถูกกำหนดและได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม ศาสนา เศรษฐกิจการเมือง สิ่งแวดล้อม และอื่นๆ

ทั่วทุกประเทศในโลกนี้มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย ไม่เพียงความแตกต่างทางด้านสรีระเท่านั้น แต่ยังแตกต่างในด้านพฤติกรรมตามบทบาทและความรับผิดชอบในครอบครัวและสังคม ทฤษฎีมิติหญิงชายได้แบ่งความแตกต่างระหว่างผู้หญิงและผู้ชายไว้ ๒ กลุ่ม คือ บทบาททางเพศ (sex roles) และบทบาทตามความเป็นหญิงความเป็นชาย (gender roles) บทบาททางเพศ (sex roles) กำหนดจากสภาพทางชีววิทยาของเรา ลักษณะทางเพศนี้ทำให้ผู้หญิงและผู้ชายมีบทบาทเฉพาะที่อีกฝ่ายไม่สามารถเป็นได้ คือผู้หญิงเป็นแม่ผู้ให้กำเนิด ผู้ชายเป็นพ่อผู้มีสติสามารถทำให้ผู้หญิงตั้งครรรภ์ได้ บทบาททางเพศนี้จะเหมือนกันทั่วโลก

มีคำกล่าวเกี่ยวกับผู้ชายและผู้หญิง หลากหลายความเห็น ท่านลองศึกษาเรื่องต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมายตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- จงกาเครื่องหมาย หากว่าคุณเห็นด้วย
 หากว่าคุณตอบไม่ได้หรือไม่แน่ใจ
 หากว่าคุณไม่เห็นด้วย

<p>๑. ผู้ชายคลอดลูกได้</p> <p>๒. งานบ้านเป็นงานหนัก</p> <p>๓. ผู้ชายดูแลการเงินได้ดี</p> <p>๔. ผู้หญิงฉลาดกว่าผู้ชาย</p> <p>๕. ผู้หญิงกับผู้ชายควรมีความรับผิดชอบกันคนละเรื่อง</p> <p>๖. งานของผู้หญิงมีความสำคัญน้อยกว่างานของผู้ชาย</p> <p>๗. การที่เด็กผู้ชายมีการศึกษาสำคัญกว่าการที่เด็กผู้หญิงมีการศึกษา</p> <p>๘. ผู้หญิงควรเชื่อฟังสามี</p> <p>๙. เป็นธรรมดาที่เด็กผู้หญิงต้องการดูแลบ้าน</p> <p>๑๐. เป็นธรรมดาที่เด็กผู้ชายต้องการดูแลบ้าน</p> <p>๑๑. ผู้หญิงทำงานให้ชุมชนมากกว่าผู้ชาย</p> <p>๑๒. ให้ผู้ชายไปรับบริการฝึกรบจะได้ประโยชน์มากกว่าให้ผู้หญิงไป</p>	<p>๑๓. เราควรคาดหวังให้ผู้ชายทำงานบ้าน</p> <p>๑๔. ผู้หญิงทำงานหนักกว่าผู้ชาย</p> <p>๑๕. ผู้ชายควรเป็นหัวหน้าครอบครัว</p> <p>๑๖. ผู้ชายตัดสินใจได้ดีกว่าผู้หญิง</p> <p>๑๗. เป็นธรรมชาติของเด็กผู้ชายที่ชอบทำงานกับเครื่องจักร</p> <p>๑๘. เป็นธรรมชาติของเด็กผู้หญิงที่ชอบทำงานกับเครื่องจักร</p> <p>๑๙. ผู้ชายเสียเวลาโดยไร้ประโยชน์มากกว่าผู้หญิง</p> <p>๒๐. ผู้หญิงไม่สามารถเป็นผู้นำที่ดีได้</p> <p>๒๑. ความรู้ของผู้ชายมีประโยชน์มากกว่าความรู้ของผู้หญิง</p> <p>๒๒. ผู้หญิงไม่ต้องการการศึกษาเท่าผู้ชาย</p> <p>๒๓. ผู้หญิงไม่สนใจจะพัฒนาตนเอง</p> <p>๒๔. เด็กชายช่วยครอบครัวมากกว่าเด็กหญิง</p>
---	---

การเลือกปฏิบัติจากความเป็นหญิงความเป็นชาย แสดงออกได้ ๕ แบบ

๑. การกีดกันออกไป (marginalisation) เช่น ประเพณีของชาวเขาบางกลุ่มที่กำหนดให้ที่ดินเป็นมรดกตกทอดได้กับผู้ชายเท่านั้น ทำให้ผู้หญิงไม่สามารถเป็นเจ้าของที่ดินได้และตกอยู่ในความยากจน
๒. การทำให้เป็นผู้ต่ำต้อยด้อยกว่า (subordination) เช่น การเชื่อว่าผู้หญิงไม่มีความเป็นผู้นำ ทำให้ผู้หญิงมักไม่ได้รับการยอมรับให้เป็นผู้บริหารองค์กร
๓. ความรุนแรง (violence) เช่น การที่มีผู้ชายที่ถือว่าตัวเองแข็งแรง ใช้กำลังทุบตีทำร้าย ความรุนแรงอาจแสดงออกในรูปแบบอื่น เช่น การคุกคามทางเพศ การใช้สายตาหรือวาจาล่วงล้ำ การใช้ความเจ็บไม่พูดจาด้วยการข่มขืน การเหยียดหยามให้สูญเสียความมั่นใจ ซึ่งทั้งผู้ชายและผู้หญิงอาจเป็นฝ่ายถูกกระทำได้ทั้งสิ้น
๔. ภาระการงาน (burden) เช่น โดยทั่วไปผู้หญิงใช้เวลาทำงานนานและหนักกว่าผู้ชายในแต่ละวันหรือในสังคมสมัยใหม่ ผู้หญิงต้องช่วยผู้ชายหารายได้ แต่ยังแบกรับภาระงานบ้านงานดูแลครอบครัวเหมือนเดิม โดยผู้ชายส่วนใหญ่ไม่ได้ปรับตัวมาช่วย
๕. การตีตราหรือมองผู้หญิงผู้ชายเป็นแบบเดียวไปหมด (stereotype) เช่น ผู้ชายต้องเป็นผู้หารายได้เพื่อเลี้ยงครอบครัว

๕. สารบอบสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐ และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ หลังจากสภาร่างรัฐธรรมนูญร่างแล้วเสร็จและมีการลงประชามติ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่มีการลงประชามติ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๘ ของประเทศไทย

ในที่นี้ได้สรุปเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งสามารถศึกษารายละเอียดได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

หลักการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ

- คัดค้านความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค (มาตรา ๔)
- คุ้มครองคนไทย ทุกคน ไม่เลือกเหล่ากำเนิด เพศ ศาสนา (มาตรา ๕)
- กำหนดหลักความเสมอภาคและห้ามเลือกปฏิบัติ (มาตรา ๓๐)
- ใช้สิทธิทางศาล เพื่อคุ้มครอง คัดค้านความเป็นมนุษย์หรือสิทธิและเสรีภาพที่รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ เพื่อคุ้มครองตนเอง (มาตรา ๒๘ วรรค ๑)
- ใช้สิทธิทางศาลฟ้องบังคับให้รัฐปฏิบัติตามสิทธิที่บัญญัติไว้ในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย (มาตรา ๒๘ วรรค ๒)
- ห้ามออกกฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ เว้นแต่จำเป็น และกฎหมายนั้นไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นๆ

สิทธิ ๕ ประเภทตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

๑. สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล

มาตรา ๓๒	สิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ห้ามการทรมาน
มาตรา ๓๓	เสรีภาพในเคหสถาน
มาตรา ๓๔	เสรีภาพในการเดินทางและเลือกถิ่นที่อยู่
มาตรา ๓๕	สิทธิของบุคคล ครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว
มาตรา ๓๖	เสรีภาพในการติดต่อ สื่อสาร
มาตรา ๓๗	เสรีภาพในการถือศาสนา
มาตรา ๓๘	ห้ามเกณฑ์แรงงาน
มาตรา ๔๑	สิทธิในทรัพย์สิน และห้ามการเวนคืนที่ดิน เว้นแต่เพื่อประโยชน์สาธารณะ
ตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา ๔๒)	
มาตรา ๔๓	เสรีภาพในการประกอบอาชีพ
มาตรา ๔๔	สิทธิทางการศึกษา
มาตรา ๕๐	เสรีภาพทางวิชาการ

๒. สิทธิในกระบวนการยุติธรรม

- มาตรา ๓๒ การจับ การค้น และคุมขังต้องมีหมายจากศาล หรือมีเหตุตามกฎหมาย
- มาตรา ๓๙ ผู้ต้องหาต้องได้รับการสันนิษฐานว่าบริสุทธิ์
- มาตรา ๔๐ (๑) เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมโดยงาน รวดเร็ว ทัวถึง
 - (๒) ได้รับการพิจารณาคดีโดยเปิดเผย
 - (๓) ได้รับการพิจารณาคดีอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม
 - (๔) คู่ความในคดี ผู้มีส่วนได้เสีย และพยาน ต้องได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม
 - (๕) ผู้เสียหายผู้ต้องหาพยานในคดีอาญาได้รับความคุ้มครองและช่วยเหลือจากรัฐ
 - (๖) เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ ย่อมได้รับการ

ดำเนินกระบวนการพิจารณาอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะคดีเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ ในคดีอาญาผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาคดีโดยรวดเร็ว ได้รับความช่วยเหลือจากทนายความและปล่อยชั่วคราว

- (๗) ในคดีอาญา ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิได้รับการพิจารณาคดี
- (๘) ในคดีแพ่ง บุคคลมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายจากรัฐ

๓. สิทธิของกลุ่ม/สิทธิชุมชน

- มาตรา ๔๗ สิทธิมีส่วนร่วมจัดการสื่อมวลชนสาธารณะ และจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุ โทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม
- มาตรา ๖๔ เสรีภาพในการรวมกลุ่มหรือหมู่คณะ
- มาตรา ๖๑ สิทธิผู้บริโภค
- มาตรา ๖๖ สิทธิชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม มีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม มีส่วนร่วมในการจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ
- มาตรา ๖๗ สิทธิมีส่วนร่วมกับรัฐ และชุมชนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔. สิทธิของผู้ด้อยโอกาส

- มาตรา ๕๑ สิทธิได้รับบริการสาธารณสุข ผู้ยากไร้ มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
- มาตรา ๕๒ สิทธิเด็กและเยาวชนและบุคคลในครอบครัว (สิทธิในการอยู่รอดพัฒนาด้านร่างกายจิตใจ และสติปัญญา ได้รับการศึกษาเลี้ยงดูและมีส่วนร่วม ได้รับความคุ้มครองจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม)
- มาตรา ๕๓ สิทธิผู้สูงอายุ
- มาตรา ๕๔ สิทธิคนพิการ
- มาตรา ๕๕ สิทธิคนไร้ที่อยู่และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ

๕. สิทธิมีส่วนร่วมทางการเมืองและเข้าถึงบริการสาธารณะ

- มาตรา ๔๕ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการสื่อความหมาย ห้ามสั่งปิดหนังสือพิมพ์
- มาตรา ๔๖ เสรีภาพในการนำเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็นของพนักงาน ลูกจ้างของเอกชน ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ในกิจการกระจายเสียงวิทยุ โทรทัศน์ หรือสื่อมวลชนอื่น
- มาตรา ๕๖ สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการ
- มาตรา ๕๗ สิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจงและเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาต หรือดำเนินโครงการที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพของชุมชนหรือส่วนได้เสียอื่นของชุมชนท้องถิ่น/สิทธิได้รับฟังความคิดเห็นก่อนการวางผังเมือง การใช้ประโยชน์ในที่ดิน การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมและการออกกฎหมายที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชน
- มาตรา ๕๘ สิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณา ในการปฏิบัติราชการทางปกครอง
- มาตรา ๕๙ สิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์
- มาตรา ๖๐ สิทธิฟ้องร้องส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น
- มาตรา ๖๒ สิทธิติดตามและร้องขอให้ตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- มาตรา ๖๓ เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ
- มาตรา ๖๕ เสรีภาพในการตั้งพรรคการเมือง
- มาตรา ๖๘ สิทธิเสนอให้อัยการสูงสุด ตรวจสอบบุคคลหรือพรรคการเมือง และยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ สั่งการให้เลิกการกระทำ เพื่อให้ได้อำนาจการปกครองประเทศ โดยมีได้เป็นไปตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- มาตรา ๖๙ สิทธิต่อต้านอย่างสันติวิธี เมื่อมีการรัฐประหาร หรือการกระทำใดๆ ที่เป็นการได้อำนาจรัฐโดยไม่เป็นไปตามวิถีทางที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
- มาตรา ๑๖๓ สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
- มาตรา ๑๖๔ สิทธิถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้แก่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา อัยการสูงสุด ตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และข้าราชการระดับสูง ได้แก่ ผู้พิพากษา หรือตุลาการ พนักงานอัยการ
- มาตรา ๑๖๕ สิทธิในการออกเสียงประชามติ
- มาตรา ๒๘๕ สิทธิในการถอดถอนสมาชิกท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- มาตรา ๒๘๖ สิทธิในการเสนอข้อบัญญัติหรือกฎหมายท้องถิ่น

การละเมิดสิทธิมนุษยชน คืออะไร

การละเมิด หมายถึง การกระทำต่อผู้อื่นอันก่อให้เกิดความเสียหายหรือสูญเสียทางร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สิน ตลอดจนการกระทำใดๆ ที่ขัดขวางหรือปิดโอกาสทางสังคม จนเกิดผลกระทบต่อสิทธิ ความเสมอภาค และเสรีภาพในการดำรงชีวิตของบุคคลนั้น

การละเมิดสิทธิ อาจเกิดจากการกระทำของบุคคล ระหว่างคนสองคนหรือในครอบครัว ในที่ทำงานหรืออาจเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ หรือเกิดจากนโยบายของรัฐที่มีผลกระทบต่อสิทธิของประชาชน เช่น พ่อ แม่ บังคับให้บุตรเรียนแพทย์ รัฐบาลประกาศเขตอุทยานแห่งชาติแล้วไล่ประชาชนออกจากเขตอุทยาน ฯลฯ

๖. สิทธิชุมชน

แม่น้ำ ลำคลอง ทะเล ป่าไม้ แร่ธาตุ และทรัพยากรในดินสินในน้ำ ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นของประชาชนทุกคน สิ่งดังกล่าวมีจำกัด คนในท้องถิ่นต้องตกลงกันดูแลรักษาและใช้ประโยชน์เพื่อแบ่งปันกันใช้ให้ได้ถ้วนหน้าจนชั่วลูกชั่วหลาน

หากรัฐบาลต้องการใช้ประโยชน์ต้องได้รับความเห็นชอบจากชุมชน เรื่องสิทธิชุมชนได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ดังนี้

มาตรา ๖๖ บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน

มาตรา ๖๗ สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมทั้งกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครองส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามความเหมาะสม

การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ให้องค์กรอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว

สิทธิของชุมชนที่จะฟ้องหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัตินี้ ย่อมได้รับความคุ้มครอง

สิทธิชุมชนเป็นของทุกคนในชุมชน ชุมชนต้องร่วมมือร่วมใจกันดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ทางออกที่ดีที่สุดคือการพัฒนาตนเอง ชุมชน เพื่อการพึ่งตนเองของชาวบ้านในอนาคต มีแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

๑. การพัฒนาจะต้องเป็นแบบกลุ่ม คือมีการช่วยเหลือกันและกัน มีจำนวนสมาชิกในกลุ่มมากพอ
๒. มีจิตสำนึกที่จะช่วยเหลือกันและกัน (mutual aid)
๓. การสร้างจิตสำนึกที่จะช่วยเหลือกันและกันให้กับชนรุ่นต่อไป
๔. การรวมตัวกันในรูปสหพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง
๕. การประสานวัฒนธรรมกับชุมชนกลุ่มอื่นๆ ในสังคม เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
๖. ชุมชนมีความสัมพันธ์เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมธรรมชาติ เพราะสภาพแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์เป็นปัจจัยสำคัญในการพึ่งตนเองของชาวบ้าน

๗. กลไกส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นอิสระก่อตั้งขึ้นโดยรัฐธรรมนูญ มีกฎหมายรองรับ

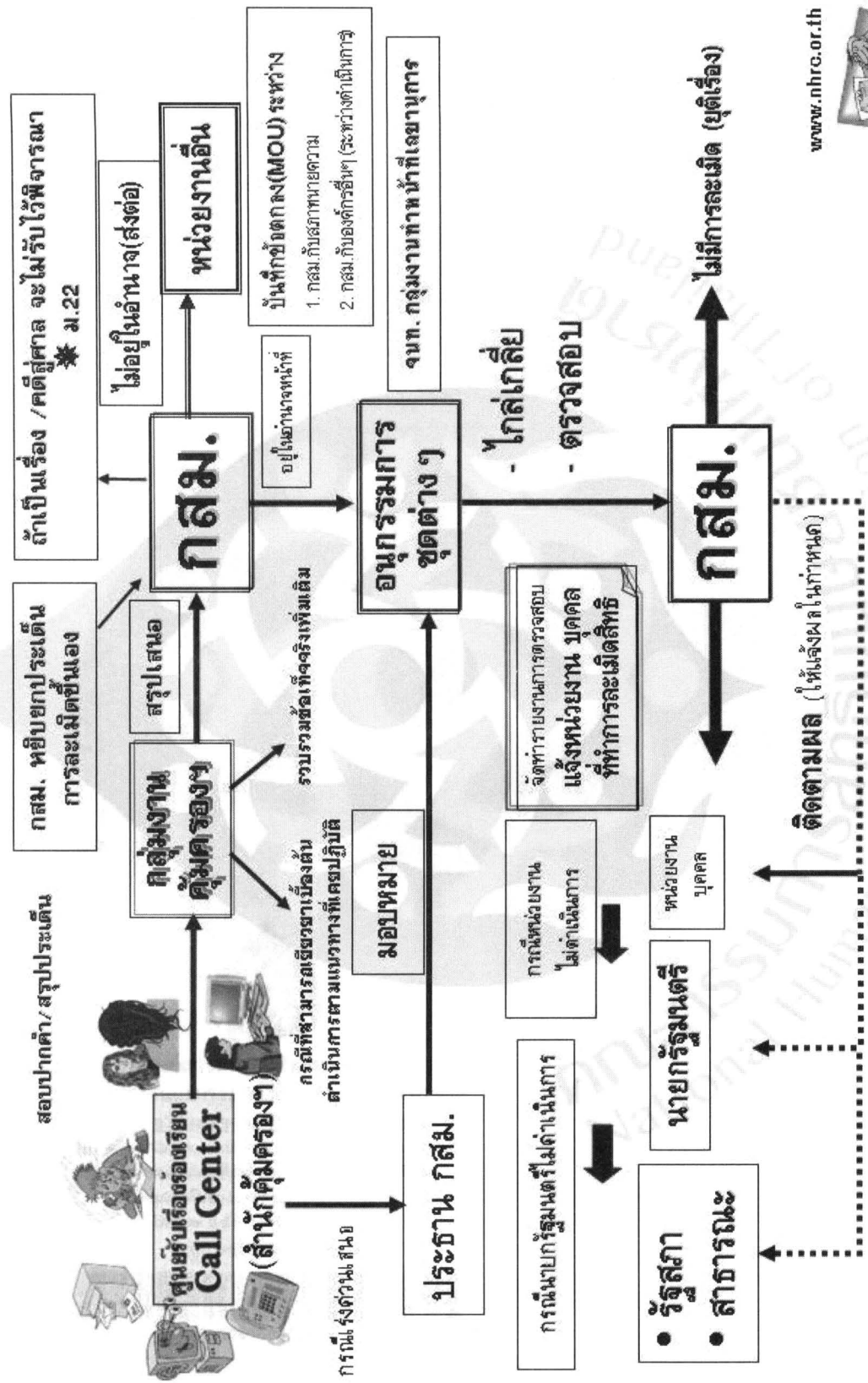
ประชาชนที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนสามารถร้องเรียนต่อกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยตรง หรือร้องผ่านองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน หรือหากกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนก็สามารถหยิบยกมาตรวจสอบได้

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังนี้

- ตามกฎหมายไทยทั้งที่เป็นพระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบ คำสั่ง
- ตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ
- เป็นเรื่องทีละเมิดกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก

สถานที่ติดต่อ : สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
อาคาร B ชั้น ๖-๗ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๘๐๐-๓๙๐๐
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๖๓
สายด่วน ๑๓๗๗
E-mail : help@nhrc.or.th
Homepage : www.nhrc.or.th

กระบวนการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน สำนักงาน กสม.

www.nhrc.or.th

อธิบายความหมายของเครื่องหมาย

- รูปทรงดอกบัว** คือ ความมีคุณธรรม ความเอื้ออาทรระหว่างเพื่อนมนุษย์ อันเป็นจริยวัตรอันดีงามของคนไทย
- รูปคนล้อมเป็นวงกลม** คือ การสร้างพลังความร่วมมือกับทุกภาคส่วน สังคม เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชน ให้เป็นส่วนสำคัญในกระบวนการพัฒนาประเทศ
- รูปมือ** คือ การร่วมมือกับทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ในการโอบอุ้ม ค้ำครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ด้วยหลักแห่งความเสมอภาค และภราดรภาพ
- สีน้ำเงิน** คือ สีของความเชื่อมั่นของประชาชนและทุกภาคส่วนของสังคม
คือ ความมุ่งมั่น อดทนในการทำงานเพื่อประชาชน
คือ ความสามัคคี และการประสานพลังอย่างหนักแน่น จากทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย

